



Kohtulahendite kogumik

ÜLDKOHTU OTSUS (kolmas koda)

14. mai 2014*

Konkurents — Keelatud kokkulepped — Teras- ja gaasitööstuse jaoks ette nähtud kaltsiumkarbiidi ja magneesiumi turg EMP-s, välja arvatud Iirimaa, Hispaania, Portugal ja Ühendkuningriik — EÜ artikli 81 rikkumise tuvastamise otsus — Hindade kindlaksmääramine ja turu jagamine — Trahvid — Määruse (EÜ) nr 1/2003 artikkel 23 — 2006. aasta suunised trahvide arvutamise meetodi kohta — Kergendavad asjaolud — Koostöö haldusmenetluses — Põhjendamiskohustus — Võrdne kohtlemine — Proportsionaalsus — Maksevõime

Kohtuasjas T-406/09,

Donau Chemie AG, asukoht Viin (Austria), esindajad: advokaadid S. Polster, W. Brugger ja M. Brodey,

hageja,

versus

Euroopa Komisjon, esindajad: N. von Lingen ja M. Kellerbauer, keda abistas professor T. Eilmansberger, ning hiljem N. von Lingen ja M. Kellerbauer,

kostja,

mille ese on nõue tühistada komisjoni 22. juuli 2009. aasta otsuse K(2009) 5791 lõplik EÜ [...] artiklis 81 ja EMP lepingu artiklis 53 sätestatud menetluse kohta (Juhtum COMP/39.396 – Teras- ja gaasitööstusele mõeldud kaltsiumkarbiidil ja magneesiumil põhinevad reaktiivid) artikkel 2 hagejat puudutavas osas, ning teise võimalusena nõue vähendada talle selle otsusega määratud trahvi,

ÜLDKOHUS (kolmas koda),

koosseisus: koja esimees O. Czúcz ning kohtunikud I. Labucka ja D. Gratsias (ettekandja),

kohtusekretär: ametnik K. Andová,

arvestades kirjalikus menetluses ja 16. oktoobri 2013. aasta kohtuistungil esitatut,

on teinud järgmise

* Kohtumenetluse keel: saksa.

otsuse

Vaidluse taust

22. juuli 2009. aasta otsusega K(2009) 5791 lõplik EÜ [...] artiklis 81 ja EMP lepingu artiklis 53 sätestatud menetluse kohta (Juhtum COMP/39.396 – Terase- ja gaasitööstusele mõeldud kaltsiumkarbiidil ja magneesiumil põhinevad reaktiivid) (edaspidi „vaidlustatud otsus”) tuvastas Euroopa Ühenduste Komisjon, et terase- ja gaasitööstusele mõeldud kaltsiumkarbiidi ja magneesiumi suured tarnijad rikkusid EÜ artikli 81 lõiget 1 ning Euroopa Majanduspiirkonna (EMP) lepingu artiklit 53, kuna nad osalesid 7. aprillist 2004 kuni 16. jaanuarini 2007 ühes ja vältavas rikkumises, mis seisnes turgude jagamises, kvootide kindlaksmääramises, klientide jagamises, hindade kindlaksmääramises ning hindu, kliente ja müügimahte EMP-s, välja arvatud Iirimaa, Hispaanias, Portugalis ja Ühendkuningriigis puudutava tundliku teabe vahetamises.
- Menetlus algatati trahvide eest kaitse saamise taotluse alusel, mille Akzo Nobel NV esitas 20. novembril 2006 komisjoni teatise alusel, mis käsitleb kaitset trahvide eest ja trahvide vähendamist kartellide puhul (EÜT 2002, C 45, lk 3; ELT eriväljaanne 08/02, lk 155; edaspidi „2002. aasta leebema kohtlemise teatis”).
- Hageja Donau Chemie AG esitas 25. jaanuaril 2007 oma trahvi vähendamise taotluse (vaidlustatud otsuse põhjendus 342) 2002. aasta leebema kohtlemise teatise tähenduses (edaspidi „hageja leebema kohtlemise taotlus”).
- Vaidlustatud otsuse [artikli 1 punktis c] tuvastas komisjon, et hageja osales rikkumises 7. aprillist 2004 kuni 16. jaanuarini 2007. Täpsemalt tuleneb vaidlustatud otsuse põhjendustest 57, 64-92, 114 ja 214, et komisjoni hinnangul osales hageja oma juhatuse liikmete või töötajate kaudu sel perioodil kokkulepete või kooskõlastatud tegevuste nendes osades, mis puudutasid kaltsiumkarbiidi pulbrit ja graanuleid. Komisjon asus aga seisukohale, et hageja ei osalenud nende kokkulepete ja kooskõlastatud tegevuste teises osas, mis puudutas magneesiumi.
- Vaidlustatud otsuse artikli 2 punktis c määras komisjon hagejale eespool nimetatud rikkumise eest trahvi 5 miljonit eurot.
- Hageja ja teiste vaidlustatud otsuse adressaatide trahvide kindlaksmääramiseks lähtus komisjon meetodist, mis on ette nähtud suunistes määruse (EÜ) nr 1/2003 artikli 23 lõike 2 punkti a kohaselt määratavate trahvide arvutamise meetodi kohta (ELT 2006, C 210, lk 2; edaspidi „suunised”).
- Nimetatud meetod koosneb kahest etapist. Kõigepealt määrab komisjon igale ettevõtjale või ettevõtjate ühendusele trahvi põhisumma, lähtudes ettevõtja nende müüdud kaupade või osutatud teenuste väärtusest, millega on rikkumine otseselt või kaudselt asjaomases geograafilises piirkonnas seotud. Trahvi põhisumma arvutatakse osakaaluna müügiväärtusest; osakaal saadakse rikkumise raskusastme korrutamisel aastate hulgaga, mil rikkumine aset leidis. Samuti tuleneb suuniste punktist 25, et olenemata ettevõtja osalemise kestusest rikkumises, lisab komisjon põhisummale nn. „lisasumma”, mis moodustab 15–25% müügiväärtusest, eesmärgiga hoida ära ettevõtjate igasugust soovi osaleda hindade määramise, turu jagamise ja tootmise piiramise horisontaalkokkulepetes. Seejärel võib komisjon esimeses etapis kindlaks määratud põhisummat suurendada või vähendada, et võtta arvesse raskendavaid või kergendavaid asjaolusid.
- Käesolevas asjas määras komisjon rikkumisega seotud müügi osakaaluks, mida tuli nii trahvi põhisumma kui lisasumma kindlaksmääramisel arvesse võtta, 17% (vaidlustatud otsuse põhjendused 301 ja 306). Lisaks nähtub vaidlustatud otsuse põhjenduses 288 esitatud tabelist, et komisjoni hinnangul jäi hageja kaltsiumkarbiidi pulbri ja graanulite müügiväärtus, mida tuli trahvi kindlaksmääramisel arvesse võtta, mõlema toote puhul vahemikku 5-10 miljonit eurot.

- 9 Lisaks tuleneb vastavalt vaidlustatud otsuse põhjendustest 55-91 ja 92-112, et hageja osalus kaltsiumkarbiidi pulbrit puudutavas kartelli osas kestis 22. aprillist 2004 kuni 16. jaanuarini 2007 (st kaks aastat kaheksa kuud ja 24 päeva) ning et tema osalus kaltsiumkarbiidi graanuleid puudutavas kartelli osas kestis 7. aprillist 2004 kuni 16. jaanuarini 2007 (kaks aastat üheksa kuud ja üheksa päeva). Vaidlustatud otsuse põhjenduses 304 esitatud tabelist nähtub, et eeltoodu alusel leidis komisjon, et hageja kaltsiumkarbiidi pulbri müügiäärtuse osakaalule (milleks määrati 17%) tuleb kohaldada kordajat 2,5, et kindlaks määrata selle toote osa trahvi põhisummas. Samast tabelist nähtub, et kaltsiumkarbiidi graanulite suhtes otsustas komisjon kohaldada kordajat 3.
- 10 Hagejale määratava trahvi põhisumma, nagu see nähtub vaidlustatud otsuse põhjenduses 308 esitatud tabelist, oli seega 7,7 miljonit eurot. Kuid vaidlustatud otsuse põhjendustes 342-346 esitatud põhjustel otsustas komisjon hageja trahvi põhisummat vähendada 35% tema koostöö eest haldusmenetluses 2002. aasta leebema kohtlemise teatise tähenduses (vt eespool punkt 3).
- 11 Lisaks analüüsis komisjon vaidlustatud otsuse põhjendustes 362-378 mitme kartelli liikme trahvi vähendamise taotlusi, mis olid esitatud suuniste punkti 35 alusel. Komisjon jättis hageja sellekohase taotluse rahuldamata (vaidlustatud otsuse põhjendused 373 ja 374). Samas vähendas ta aga ühe teise kartelli liikme, Almamet GmbH trahvi 20% (vaidlustatud otsuse põhjendus 372).
- 12 Lähtudes eespool punktides 9 ja 10 kokkuvõtlikult esitatud kaalutlustest, määras komisjon hagejale vaidlustatud otsuses trahvi summas 5 miljonit eurot.

Menetlus ja poolte nõuded

- 13 Hageja esitas hagiavalduse, mis saabus Üldkohtu kantseleisse 5. oktoobril 2009.
- 14 Kuna Üldkohtu kodade koosseisu muudeti ja esialgu määratud ettekandja-kohtunik määrati kolmandasse kotta, siis suunati ka käesolev kohtuasi kolmandale kojale. Üldkohtu liikmete osalise asendamise tõttu suunati kohtuasi uuele ettekandja-kohtunikule, kes kuulub samasse kotta.
- 15 Ettekandja-kohtuniku ettekande põhjal otsustas Üldkohus (kolmas koda) avada suulise menetluse ja palus komisjonil Üldkohtu kodukorra artiklis 64 ette nähtud menetlust korraldavate meetmete raames esitada teatud dokumendid. Komisjon täitis selle nõude ette nähtud tähtajal.
- 16 Poolte kohtukõned ja vastused Üldkohtu küsimustele kuulati ära 16. oktoobri 2013. aasta kohtuistungil.
- 17 Kohtuistungil palus hageja, et tal lubataks esitada väljavõtteid avaldusest, mille ta oli esitanud komisjonile seoses leebema kohtlemise taotlusega. Komisjon oli selle dokumendi esitamise vastu. Üldkohus jättis hageja taotluse rahuldamata tagapool punktides 212-214 märgitud põhjustel.
- 18 Hageja palub Üldkohtul:
- tühistada vaidlustatud otsuse artikkel 2 teda puudutavas osas;
 - teise võimalusena vähendada vaidlustatud otsusega talle määratud trahvi;
 - mõista kohtukulud välja komisjonilt.
- 19 Komisjon palub Üldkohtul:
- jätta hagiavaldus rahuldamata;
 - mõista kohtukulud välja hagejalt.

Õiguslik käsitlus

- 20 Hageja täpsustas, et tema hagi puudutab ainult tema trahvi kindlaksmääramist. Ta viitab sellele, et komisjon rikkus tema trahvi kindlaksmääramisel mitmes küsimuses liidu õigust, suuniseid ja 2002. aasta leebema kohtlemise teatist. Ta väidab, et komisjon jättis tähelepanuta käesoleva juhtumi olulised asjaolud, mis rääkisid tema kasuks, ning ka hindas ja kohaldas nii õiguslikult kui ka faktiliselt vääralt aluseks võetud kriteeriume, mis on tema hinnangul käsitletav liidu õiguse rikkumisena. Lisaks ületas komisjon õigusvastaselt oma kaalutlusruumi.
- 21 Kuigi hageja ei ole oma argumentatsiooni formaalselt väidetesse jaganud, tuleneb hagist, et sisuliselt tugineb ta viiele väitele, mis põhinevad esiteks trahvi põhisumma vääral kindlaksmääramisel, teiseks õigusvastaselt tema suhtes kergendavate asjaolude arvesse võtmata jätmisel, kolmandaks 2002. aasta leebema kohtlemise teatise rikkumisel, neljandaks võrdse kohtlemise ja proportsionaalsuse põhimõtte rikkumisel ning viiendaks sellele, et komisjon ei vähendanud õigusvastaselt tema trahvi tema maksevõime puudumise ja juhtumi eripärade tõttu. Neid väiteid uuritakse üksteise järgi tagapool. Samuti tuleb märkida, et hageja pühendas hagi lõpus ühe peatüki oluliste vorminõuete rikkumisele vaidlustatud otsuse põhjenduses väidetavalt esineva mitme puuduse tõttu. Ent selle hagi osa eesmärk ei ole esitada sõltumatu väide, vaid meenutada mitut argumenti vaidlustatud otsuse põhjenduse väidetavate puuduste kohta, millele viidatakse eespool viidatud viies väites. Neid argumente analüüsitakse seega koos nende viie väite ülejäänud argumentatsiooniga.

Esimene väide, mis puudutab trahvi põhisumma väära kindlaksmääramist

- 22 Hageja väidab, et tema trahvi põhisumma, milleks oli vaidlustatud otsuse põhjenduses 308 kindlaksmääratu kohaselt 7,7 miljonit eurot, on liiga suur. Hageja poolt selle kohta esitatud argumentatsioon jaguneb kuueks osaks, millest esimene puudutab väära hinnangut kartelli liikmete kogu turuosale asjassepuutuvate turgude määratluses tehtud vea tõttu, teine seda, et komisjon jättis arvesse võtmata, et rikkumine ei mõjutanud turgu, kolmas väära hinnangut asjassepuutuva turu majanduslikule tähtsusele, neljas väära hinnangut hageja poolt rikkumises osalemise suhtelisele raskusele, viies seda, et komisjon ei võtnud arvesse asjaolu, et hageja osales vaid rikkumise teatud osades ning kuues õigusnormi ja põhjendamiskohustuse rikkumist lisasumma kindlaksmääramisel.

Esialgused tähelepanekud

- 23 Nagu märgitud eespool punktis 7, arvutatakse vastavalt suunistes ette nähtud ja komisjoni kasutatavale meetodile iga rikkumise toimepanija trahvi põhisumma rikkumisega seotud müügiväärtuse osakaalu alusel, mis korrutatakse rikkumise aastate arvuga (suuniste punkt 19).
- 24 Suuniste punkt 21 sätestab, et „[ü]ldiselt määratakse osakaal maksimaalselt 30% müügiväärtusest”. Punkt 22 näeb ette, et „otsustamaks, kas konkreetse juhtumi puhul kasutatav osakaal müügiväärtusest peaks olema astmestiku kõrgemal või madalamal tasemel, võtab komisjon arvesse teatava hulga tegureid, nagu rikkumise laad, kõikide rikkumises osalevate ettevõtjate turuosa kokku, rikkumise geograafiline ulatus ja asjaolu, kas rikkumine ka toime pandi.” Punkt 23 näeb ette, et „[h]indade määramise, turu jagamise ja tootmise piiramise horisontaalkokkulepped, [...] mis on üldjuhul salajased, on juba oma olemuselt kõige tõsisemad konkurentsipiirangud; k]onkurentsipoliitika seisukohast karistatakse selle eest karmilt; s]eepärast on nimetatud rikkumiste puhul kasutatav osakaal üldjuhul astmestiku kõrgemal tasemel”.
- 25 Suuniste punktis 25 ette nähtud lisasumma (vt eespool punkt 7) lisandub nii kindlaks määratud summale ja nende arvude summa on trahvi põhisumma. Nagu juba märgitud, otsustas komisjon käesolevas asjas nii suuniste punktide 19-24 kui ka punkti 25 kohaldamisel kõigi kartelli liikmete suhtes kohaldada määra 17%.

26 Kõigepealt olgu märgitud, et kuigi käesolevas asjas oleks rikkumise laad, nagu tuleneb suuniste punktist 23, õigustanud astmestiku kõrgemal tasemel asuvat müügiprotsenti (mis ulatub 30 protsendini), asub komisjoni poolt aluseks võetud määr 17% umbes astmestiku keskel. Mis puudutab lisasumma kindlaksmääramist, siis on selle protsent väga lähedal suuniste punktis 25 ette nähtud astmestiku alammäärale (15%). Seda asjaolu tuleb silmas pidada käesoleva väite raames hageja esitatud argumentatsiooni eri osade analüüsimisel.

Väite esimene osa, mis puudutab väär hinnangut kartelli liikmete kogu turuosale asjassepuutuvate turgude määratluses tehtud vea tõttu

27 Hageja heidab komisjonile ette esiteks formaalsest küljest vaidlustatud otsuse põhjenduste puudumist või puudulikkust ja teiseks sisulisest küljest õigusnormi rikkumist ja faktivigu kartelli liikmete kogu turuosa kindlaksmääramisel. Ta leiab, et kui komisjon oleks kartellist mõjutatud turge õigesti hinnanud, oleks ta järeldanud, et vaidlusaluse rikkumise raskusaste on väiksem ja määranud väiksema trahvi põhisumma.

28 Esiteks tuleb meenutada, et EÜ artiklis 253 ette nähtud põhjendamiskohustus on oluline vorminõue, mida tuleb eristada põhjenduste põhjendatusest, mis puudutab vaidlusaluse akti sisulist seaduslikkust (Euroopa Kohtu 2. aprilli 1998. aasta otsus kohtuasjas C-367/95 P: komisjon vs. Sytraval ja Brink's France, EKL 1998, lk I-1719, punkt 67; 22. märtsi 2001. aasta otsus kohtuasjas C-17/99: Prantsusmaa vs. komisjon, EKL 2001, lk I-2481, punkt 35, ning 29. septembri 2011. aasta otsus kohtuasjas C-521/09 P: Elf Aquitaine vs. komisjon, EKL 2011, lk I-8947, punkt 146).

29 Samuti tuleneb väljakujunenud kohtupraktikast, et EÜ artiklis 253 nõutav põhjendus peab vastama asjassepuutuva akti laadile ning sellest peab selgelt ja üheti mõistetavalt ilmne akti andnud institutsiooni arutluskäik, nii et huvitatud isikutel oleks võimalik teada saada võetud meetme põhjused ja pädeval kohtul teostada kontrolli. Ei ole nõutud, et põhjenduses oleks toodud kõik asjassepuutuvad faktilised ja õiguslikud asjaolud, kuna kontrollides akti põhjenduse vastavust EÜ artikli 253 nõuetele tuleb lisaks akti sõnastusele arvestada akti konteksti ja asjassepuutuvat valdkonda reguleerivaid kõiki õigusnorme (vt eespool punktis 28 viidatud kohtuotsus komisjon vs. Sytraval ja Brink's France, punkt 63, ja seal viidatud kohtupraktika; Üldkohtu 4. juuli 2006. aasta otsus kohtuasjas T-304/02: Hoek Loos vs. komisjon, EKL 2006, lk II-1887, punkt 58).

30 Lisaks on EÜ artiklist 253 tuleneva põhjendamiskohustuse alusel nõutav, et otsuse aluseks olev arutluskäik oleks selge ja üheti mõistetav. Nii peavad akti põhjendused olema loogilised ja eelkõige ilma sisemiste vastuoludeta, mis takistaksid akti vastuvõtmiseni viinud põhjuste õiget mõistmist (eespool punktis 28 viidatud kohtuotsus Elf Aquitaine vs. komisjon, punkt 151).

31 Esiteks väidab hageja, et vaidlustatud otsuses puudub põhjendus, kuna põhjenduses 297 mainitakse, et „nende ettevõtjate kogu turuosa, kelle rikkumine on asjassepuutuvas geograafilises sektoris tuvastatud [...], on väiksem kui 80%”. Hageja märgib, et sellisel tähelepanekul puudub mõte, sest see võib käia kõikvõimalike turuosade kohta, mille suurus on kuni 80%.

32 Selle argumendiga ei saa nõustuda. Arvesse tuleb võtta 620. joonealust märkust, millele viidatakse vaidlustatud otsuse põhjenduses 297. See joonealune märkus on sõnastatud järgmiselt: „Puudutatud isikute esitatud müügiväärusel (vt eelkõige põhjendus 288 ja 604. joonealune märkus) ja põhjenduse 46 tabeli koostamisel kasutatud andmetel põhinev hinnang”.

33 Nimelt sisaldab vaidlustatud otsuse põhjendus 46 tabelit, milles on välja toodud kartelli esemeks olevate kõigi kolme toote turuosa, mis oli 2006. aastal igal selles kartellis osalenud ettevõtjal. Samas tabelis on ka eraldi real märgitud „teiste” kogu turuosa, st samadel turgudel tegutsevate nende ettevõtjate turuosa, kes kartellis ei osalenud. Sellest tabelist nähtub, et kartelli liikmete 2006. aasta kogumüük moodustas 80-85% kaltsiumkarbiidi pulbri kogumüügist asjassepuutuval geograafilisel

territooriumil, 65-70% kaltsiumkarbiidi graanulite kogumüügist ja 70% magneesiumi graanulite müügist. Vaidlustatud otsuse põhjenduses 288 esitatud tabelis on ka välja toodud kartelli iga liikme poolt samal perioodil realiseeritud müügi väärtus eurodes, mis määrati kindlaks asjassepuutuvate ettevõtjate endi esitatud andmete põhjal.

- 34 Sellest tuleneb, et asetades vaidlustatud otsuse põhjenduses 297 tehtud viite „väiksem kui 80%” oma konteksti, võib sellest kergelt aru saada - nagu väidab õigesti komisjon - nii, et kartelli liikmete turuosa kokku on sellele protsendile üsna lähedal, seda siiski ületamata; järelikult on vaidlustatud otsus selles küsimuses piisavalt põhjendatud.
- 35 Teiseks heidab hageja komisjonile ette vaidlustatud otsuse põhjenduse puudumist seoses kartelli esemeks olevate toodete turgude määratlemisega. Hageja väidab selle kohta, et komisjon tõi vaidlustatud otsuse põhjendustes 3 ja järgnevad välja magneesiumi pulbri ja graanulite kasutusotstarvete erisused ning põhjendustes 40 ja järgnevad nende kahe toote erisused nõudluse poolel. Lisaks eristab vaidlustatud otsuse põhjenduses 46 esitatud turuosade tabel kaltsiumkarbiidi pulbrit ja graanuleid. Ent kuigi need andmed viivad mõttele, et kaks viimati nimetatud toodet kuuluvad kahele eraldi turule, lubab vaidlustatud otsuse põhjendustes 182 ja 183 esitatud teave nende kahe toote omaduste sarnasuste, nende hinna arengu ja kulustruktuuri kohta järeldada, et komisjon pidas neid sama turu toodeteks. Samuti, mis puudutab kaltsiumkarbiidi pulbri ja magneesiumi graanulite vahelist suhet, siis viitavad vaidlustatud otsuse põhjenduses 184 esitatud andmed - mis on küll ebaselged - sellele, et komisjon pidas neid kahte toodet ühe ja sama turu toodeteks. Selles kontekstis on vaidlustatud otsuse põhjenduses 177 esitatud kinnitus, et „käesoleva otsuse aluseks olevad sündmused leidsid küll aset turul, mida võib pidada kaheks eraldi turuks, ja puudutasid kolme toodet”, lihtsalt arusaamatu. Kokkuvõttes on hageja seisukohal, et vaidlustatud otsuses esitatud komisjoni järeldused kartelli poolt mõjutatud turgude kohta on mitteveenvad, vastuolulised ja arusaamatud, mistõttu on vaidlustatud otsuse põhjendus puudu ja see otsus on õigusvastane.
- 36 Ka selle argumentatsiooniga, mis põhineb vaidlustatud otsuse osalisel ja kontekstivälisel lugemisel, ei saa nõustuda.
- 37 Vaidlustatud otsuse põhjendustes 3-5 ja 7 märgib komisjon kartelli esemeks olevate toodete kohta järgmist:
- „(3) Kaltsiumkarbiid (CaC₂) on keemiline ühend, mida toodetakse karbiidiahjus kõrgtemperatuuril vähendamise meetodil. See esineb valge-hallika värvusega plokkide kujul, mis lõhutakse, filtreeritakse, peenestatakse ja pakendatakse vastavalt iga kliendi nõudele [...]. Kaltsiumkarbiidi võib kasutada erinevatel otstarvetel [...].
- (4) Lihtsate kuubikute kujul (granuleeritult) esinevat kaltsiumkarbiidi kasutatakse gaasitööstuses atsetüleenitootmiseks. Keevitamine ja lõikamine atsetüleenitootmise abil ei ole väga keerulised tehnikad, kuid neid kasutatakse maailmas materjalide kokkupanekul kõige rohkem. Otsuses viidatakse seda liiki kasutusotstarbele kui kaltsiumkarbiidi graanulitele.
- (5) Pulbrina esinevat kaltsiumkarbiidi kasutatakse terasetööstuses sulatatud terase desinfitseerimiseks ja puhastamiseks hapnikust (desoksüdeerimine) ja väävlitustamiseks (väävlitustamine). Väävlitustamiseks segatakse kaltsiumkarbiid väikeste koguste aktiivainetega, nagu söetolm, sulatise ja magneesium, et tema omadused paremini esile tuleksid [...]. Otsuses viidatakse seda liiki kasutusotstarbele kui kaltsiumkarbiidi pulbrile. [...]
- (7) Terasetööstuses väävlitustamise eesmärgil kasutatav kaltsiumkarbiid konkureerib magneesiumil põhinevate reaktiividega. Magneesium on kallim, kuid nõuab vähem ruumi ja reageerib kiiremini [...]. Otsuses viidatakse magneesiumil põhinevate reaktiividega väävlitustamisele terasetööstuses kui magneesiumi graanulitele.” [Siin ja edaspidi on vaidlustatud otsust tsiteeritud mitteametlikus tõlkes.]

38 Mis puudutab nõudlust kartelli esemeks oleva kolme toote suhtes, siis esitas komisjon selle kohta vaidlustatud otsuse põhjendustes 40-43 järgmise selgituse:

„(40) Kliendid, kes soovivad osta kaltsiumkarbiidi, võib jagada kahte kategooriasse: need, kes tegelevad terasetööstuses (kaltsiumkarbiidi pulbri kasutajad) ja need, kes tegutsevad gaasitööstuses (kaltsiumkarbiidi graanulite kasutajad). Mõlema kategooria puhul on klientide arv piiratud, kusjuures mõlemal on EMP-s mitu tegevuskohta.

(41) Kaltsiumkarbiidi pulbrit nõudvad kliendid ostsid seda toodet tavaliselt mitmelt müüjalt. Piirkondades, kus oli vaid üks tootja (nagu Põhja-Euroopa) varustasid kliendid end põhiliselt müüja kaudu, kes tegutses nende siseriiklikul turul.

(42) Gaasitööstuses oli turg stabiilsem; nimelt kasutasid gaasitehased tehnilistel põhjustel tavaliselt ainult üht kaltsiumkarbiidi tootjat [...].

(43) Majandusliku ja tehnilise arengu tõttu kaltsiumkarbiidi nõudlus aina vähenes [...]. Ka koksi ja elektri hinna tõus muutis magneesiumi atraktiivsemaks. Teatud kliendid said nii trendi järgides kergelt hakata kaltsiumkarbiidi pulbri asemel kasutama magneesiumi graanuleid. Euroopa terase- ja gaasitööstuses toimunud ühinemiste tõttu muutusid ka kliendid turul tugevamaks.”

39 Vaidlustatud otsuse põhjendused 168-194 - mille hulka kuuluvad ka hageja argumentatsioonis viidatud põhjendused 177 ja 182-184 - käsitlevad küsimust, kas selles otsuses tuvastatud kokkulepped ja kooskõlastatud tegevus on üks vältav rikkumine. Nagu märgitud eespool punktis 1, andis komisjon sellele küsimusele jaatava vastuse.

40 Täpsemalt, vaidlustatud otsuse põhjendused 181-184 on sõnastatud järgmiselt:

„(181) Nõudluse seisukohast võivad terasesektori kliendid kaltsiumkarbiidi alternatiivtootena kasutada magneesiumi graanuleid [...]. Mõlemad on terasetööstusele suunatud väävlitustamiseks kasutatavad ained ning seega oli loogiline, et kaltsiumkarbiidil põhinevate reaktiivide tootjad kaasasid salakokkuleppesse ka magneesiumil põhinevad reaktiivid nende ettevõtjate osas, kes tegelesid mõlema reaktiivi müügiga, saades nii kaltsiumkarbiidi pulbrit puudutavast salakokkuleppes kasu ka magneesiumi graanulite puhul.

(182) Kaltsiumkarbiidi graanulitel on võrreldes kaltsiumkarbiidi pulbriga ehk erinev kasutusotstarve (gaasitööstus/terasetööstus), kuid pakkumise seisukohast on need tooted väga sarnased [...]. Ainult lõpptöötlus on erinev. Töötlemata toode on sama [...] ja sellel on sama hind, olenemata kasutusotstarbest. Seetõttu on graanulite kujul esineva toote hinna muutus teatud määral sarnane pulbri kujul esineva toote hinna muutusega ja lõpuks kohandatakse paratamatult mõlema toote hindu [...]. Suurel määral töötlemata toote sama kulustruktuuri tõttu ja turul hinna sarnasuse tõttu oli täiesti loogiline, et asjassepuutuvad ettevõtjad kasutasid kaltsiumkarbiidi pulbri kartelli ära ka kaltsiumkarbiidi graanulite puhul.

(183) Lisaks mõjutasid terasetööstusele suunatud kaltsiumkarbiidi pulbrit puudutavad kokkulepped/kooskõlastatud tegevus asjassepuutuvate ettevõtjate äritegevust gaasitööstusele suunatud kaltsiumkarbiidi graanulite alal ja vastupidi. Kahepoolsetel kohtumistel ja telefonivestlustes arutasid müüjad samal ajal nii terase- kui ka gaasituru mahte, kliente ja hindu [...].

(184) Terasetööstusele suunatud kaltsiumkarbiidi pulbrit puudutavad kokkulepped/kooskõlastatud tegevus mõjutasid ka asjassepuutuvate ettevõtjate äritegevust magneesiumi graanulite alal ja vastupidi. [...]. Ilmselt võeti konkurentsi, mida ähvardasid pakkuda alternatiivsed tooted magneesium ja lubi, arvesse kaltsiumkarbiidi pulbri realistliku hinnatõusu üle otsustamisel [...].”

- 41 Vastupidi hageja kinnitustele on eespool punktides 37, 38 ja 40 viidatud vaidlustatud otsuse põhjendused selged ja üldsegi mitte vastuolulised. Nimelt tuleneb vaidlustatud otsuse põhjendustes 3-5, 40, 41 ja 182 esitatud selgitustest, et kaltsiumkarbiidi pulber ja graanulid on kaks eri vormi, milles võib esineda aine, mis keemilise koostise ja tootmisprotsessi poolest on sama toode. Nagu märkis komisjon vaidlustatud otsuse põhjenduses 182, eristab vaidlustatud otsuses viidatud kaltsiumkarbiidi kahte vormi ainult kaltsiumkarbiidi plokkide lõpptöötlus (viidatud vaidlustatud otsuse põhjenduses 3). Need kaks liiki toodet vastavad kahe eri tööstusharu vajadustele. Gaasitööstuse jaoks lõhutakse kaltsiumkarbiidi plokkid granuleeritud kuubikuteks (vt vaidlustatud otsuse põhjendus 4) ning terasetööstuse jaoks purustatakse need samad plokkid pulbriks (põhjendus 5). Seega sisuliselt kahes eri vormis esineva sama toote turustamise osas on täiesti loogiline ja arusaadav vaidlustatud otsuse põhjenduses 182 esitatud hinnang, et muudatused toote nende kahe vormi hinnas on sarnased.
- 42 Mis puudutab magneesiumi graanuleid, siis nähtub selgelt vaidlustatud otsuse põhjendustest 7, 43 ja 184, et keemilise koostise poolest on tegemist täiesti erineva tootega, mis on aga suunatud samadele kasutajatele kui kaltsiumkarbiidi pulber (st terasetööstus), mille võib sellega asendada.
- 43 Asetades sellesse konteksti vaidlustatud otsuse põhjenduses 177 esitatud kinnituse, et nimetatud otsuse esemeks olev tegevus leidis aset „kahel eraldi turul”, saab seda mõista ainult nii, et asjassepuutuvad turud on reaktiivide turud, mis on suunatud vastavalt gaasitööstusele (kaltsiumkarbiidi graanulid) ja terasetööstusele (kaltsiumkarbiidi pulber ja magneesiumi graanulid). Seda järeldust kinnitab ka vaidlustatud otsuse pealkiri (vt eespool punkt 1). Seega esitas komisjon vaidlustatud otsuse põhjenduste 46 ja 288 tabelites kõigi kolme toote müügi eraldi, kuigi nendest toodetest kaks olid sama turu tooted.
- 44 Sellest tuleneb, et vaidlustatud otsuses ei ole kartelli esemeks olevate toodete turgude määratlemise küsimuses tehtud põhjendamisviga.
- 45 Kolmandaks heidab hageja komisjonile ette asjassepuutuvate turgude väär määratlemist, mille tõttu on vaidlustatud otsuses viidatud turuosad ebatäpsed ega võimalda õigesti hinnata trahvi põhisumma väljaarvutamisel arvesse võetavaid tegureid, nagu need on esitatud suuniste punktis 22.
- 46 Seda arvestades heidab hageja komisjonile ette, et viimane määratles asjaomase turu vääral kaltsiumkarbiidi turuna, eristamata selle toote graanuleid ja pulbrit. Kuid see argument tuleb vääral eeldusel põhinemise tõttu tagasi lükata, kuna nagu nähtub eespool punktidest 41-43, eristas komisjon vaidlustatud otsuses selgelt gaasitööstusele suunatud reaktiivide (kaltsiumkarbiidi graanulid) ja terasetööstusele suunatud reaktiivide (mille hulka kuulub kaltsiumkarbiidi pulber) turgu.
- 47 Hageja väidab ka, et turg, mis hõlmab kaltsiumkarbiidi pulbrit, hõlmab lisaks magneesiumi graanulitele ka lupja. Ka viimast pidasid kliendid tooteks, millega saab kaltsiumkarbiidi pulbrit ja magneesiumi graanuleid asendada, kuna selle omadused sarnanesid nende kahe toote omadega ja seda müüdi sarnaste hindadega.
- 48 Nagu meenutab hageja, esitas ta selle argumendi juba oma vastuses vastuväiteteatisele. Seda analüüsiti ja see lükati tagasi vaidlustatud otsuse põhjenduses 298, mis on sõnastatud järgmiselt:

„Vastuses vastuväiteteatisele esitas Donau Chemie argumendi, et lubi on terasetööstuses väävlitustamisel kasutatav alternatiiv kaltsiumkarbiidile ja magneesiumile [...]. Seega on vastav turg ulatuslikum ja kartelli liikmete kogu turuosa väiksem. On tõsi, et (kustutamata) lubi on aine, mida lisatakse tavaliselt väävlitustamiseks magneesiumil ja/või kaltsiumkarbiidil põhinevatele reaktiividele. Eraldiseisva tootena seda Euroopas siiski magneesiumil ja/või kaltsiumkarbiidil põhinevate reaktiivide alternatiivina sageli ei kasutata, sest väävlitustamise protsess kulgeb sellega väga aeglaselt [...]. Puuduvad andmed, mis tõendaksid, et lubi oleks olnud kartellikokkulepete ese. Lisaks, isegi kui

lubjaga tuleks tooteturu osas arvestada, ei mõjutaks käesolevas asjas turuosade järjestikused muutused kuidagi seda, mil viisil komisjon võtab seda tegurit arvesse käesolevas otsuses rikkumise raskuse hindamisel.”

- 49 Olgu märgitud, et hageja ei ole hakis esitanud mingit spetsiifilist argumentatsiooni selleks, et näidata, mille poolest on eespool viidatud vaidlustatud otsuse põhjendused väärad. Repliigis viitab ta vastuolule vaidlustatud otsuse põhjendustes 298 ja 184. Esimeses nimelt eitatakse lubja kasutust kaltsiumkarbiidi pulbri asendustootena, kuid teises peetakse seda sõnaselgelt selliseks tooteks. Selle argumendiga ei saa siiski nõustuda.
- 50 Tõsi, vaidlustatud otsuse põhjenduses 184 viidatakse „konkurentsi[le], mida ähvardasid pakkuda alternatiivsed tooted magneesium ja lubi”, mida „võeti [...] arvesse kaltsiumkarbiidi pulbri realistliku hinnatõusu üle otsustamisel”. Kuid see kinnitus ei ole vastuolus vaidlustatud otsuse põhjenduses 298 esitatud selgitustega, mille kohaselt sisuliselt ei kasutata Euroopas lupja sageli kaltsiumkarbiidi pulbri ja magneesiumi graanulite alternatiivina. Nimelt kahtlemata „ähvardas” lubi „pakkuda konkurentsi” selles mõttes, et kaltsiumkarbiidi pulbri väga suur hinna tõus oleks võinud terasetööstuse tootjad panna oma harjumust muutma ja hakata väävlitustamisel reaktiivina kasutama lupja.
- 51 Ülejäänud osas viitas hageja jällegi repliigis „hiljutisele arengule” terasetööstuse väävlitustamise reaktiivide turul. Nii väitis ta, et väävlitustamiseks kasutatava kaltsiumkarbiidi pulbri kogunõudlus oli vähenenud 140 000 tonnilt aastal 2000 ainult 90 000 tonnile. Lisaks mainis ta teatud näiteid erinevate ettevõtjate Euroopas asuvate terasetehaste kohta, mis olid hakanud kaltsiumkarbiidi pulbri asemel kasutama lupja.
- 52 Kuigi on tõsi, et komisjon ise möönis vaidlustatud otsuse põhjenduses 43 (tsiteeritud eespool punktis 38), et kaltsiumkarbiidi nõudlus pidevalt vähenes, ei ole hageja siiski ühegi tõendiga põhjendanud väidet, et see vähenemine tulenes kaltsiumkarbiidi asendamisest lubjaga. Samuti ei ole ta tõendanud oma väiteid kaltsiumkarbiidi pulbri lubjaga asendamise kohta Euroopa erinevates tehastes. Seda arvestades ei saa järeldada, et komisjoni otsus on vigane, kuna ta ei võtnud kartelli liikmete kogu turuosa kindlaksmääramiseks arvesse lubja müüki.
- 53 Hageja väidab samuti, et kaltsiumkarbiidi graanulite turg hõlmab ka naftakeemial põhineva atsetüleenil turgu. Ta selgitab, et nagu märgitud vaidlustatud otsuse põhjenduses 4, kasutatakse kaltsiumkarbiidi graanuleid gaasitööstuses keevitustöödel kasutatava atsetüleenil tootmiseks. Komisjon ei võtnud aga arvesse võimalust kasutada samal otstarbel atsetüleenil, mis on toodetud naftakeemia abil. Naftakeemial põhineval atsetüleenil on sama toime ja hinnastruktuur kui kaltsiumkarbiidi graanulitest saadud atsetüleenil ning need kaks toodet on asendatavad, mida tõendab hageja ühe kliendi juhtum, kes lõpetas hiljuti kaltsiumkarbiidil põhineva atsetüleenil tootmise ja turustamiseks ettevalmistamise ning hakkas ostma naftakeemial põhinevat atsetüleenil.
- 54 Nagu märgib õigesti komisjon, ei toeta – nagu ka lupja puudutavate hageja argumentide puhul - ükski tõend hageja argumente seoses kaltsiumkarbiidist atsetüleenil ja naftakeemia abil toodetud atsetüleenil väidetava asendatavusega. Nendest seega ei piisa, et heita komisjonile ette viga kartelli esemeks olevate turgude ja kartellis osalenud ettevõtjate kogu turuosa määratlemisel.
- 55 Samuti tuleb märkida, et hageja piirdub kinnitusega, et kui komisjon oleks asjassepuutuvad turud õigesti määratlenud, oleks kogu turuosa olnud „oluliselt väiksem” sellest, mis tuvastati vaidlustatud otsuses, mis oleks vähendanud rikkumise raskust ja õigustanud madalama trahvi põhisumma kehtestamist.
- 56 Ent tuleb asuda seisukohale, et tegemist on aursaamatu ja üldise argumentatsiooniga, millest ei piisa selleks, et järeldada, et vaidlustatud otsuses on tehtud vigu rikkumise raskusele hinnangu andmisel. Nimelt ei ole hageja märkinud, kes olid peamised lubja ja naftakeemial põhineva atsetüleenil tarnijad vastavalt terase- ja gaasitööstusele selles geograafilises piirkonnas, kus tegutses kartell, ja milline oli

nende müügi maht. Ta ei ole ka esitanud kasvõi umbmääraseid arvutusi selle kohta, millised olid tema arusaama kohaselt vastavalt kartelli liikmete ja teiste ettevõtjate turuosad. Niisuguste andmete puudumisel jääb täiesti alusetuks ja tulemusetuks hageja kinnitus, et asjassepuutuvate turgude õige määratlemine oleks oluliselt vähendanud rikkumise raskust.

- 57 Sellest tuleneb, et vaidlustatud otsuses ei ole kartelli liikmete kogu turuosa või kartelli esemeks olevate turgude määratlemise küsimuses põhjendus puudu ega puudulik. Samuti tuleb asuda seisukohale, et hageja ei ole suutnud selles osas tõendada ühtegi komisjoni poolset õigusnormi rikkumist või faktiviga, mistõttu ei saa viimasele ette heita rikkumise raskusastme ja trahvi põhisumma õigusvastast kindlaksmääramist.
- 58 Igal juhul tuleb meenutada, et nõukogu 16. detsembri 2002. aasta määruse (EÜ) nr 1/2003 [EÜ] artiklites 81 ja 82 sätestatud konkurentsieeskirjade rakendamise kohta (EÜT 2003, L 1, lk 1; ELT eriväljaanne 08/02, lk 205) artikli 31 alusel on Üldkohtul konkurentsioiguse normide rikkumise eest määratavate trahvide üle otsustamisel täielik pädevus ja seetõttu on tal õigus asendada komisjoni hinnang enda omaga ning järelikult määratud trahv või karistusmaks tühistada, seda vähendada või suurendada (Euroopa Kohtu 8. detsembri 2011. aasta otsus kohtuasjas C-389/10 P: KME Germany jt vs. komisjon, EKL 2011, lk I-13125, punkt 130).
- 59 Oma täieliku pädevuse teostamisel ei ole Üldkohus seotud suunistega, mis ei määra ette ära, kuidas liidu kohus trahvi hindab (Üldkohtu 27. juuli 2005. aasta otsused liidetud kohtuasjades T-49/02-T-51/02: Brasserie nationale jt vs. komisjon, EKL 2005, lk II-3033, punkt 169, ja 12. detsembri 2007. aasta otsus liidetud kohtuasjades T-101/05 ja T-111/05: BASF ja UCB vs. komisjon, EKL 2007, lk II-4949, punkt 213). Nimelt kuigi komisjon on enda kehtestatud reeglite, nagu suunised, kohaldamisel kohustatud järgima õiguspärase ootuse kaitse põhimõtet, ei saa see põhimõte samadel tingimustel olla siduv liidu kohtutele, kui need ei kavatse oma täieliku pädevuse teostamisel kohaldada spetsiifiliselt trahvide jaoks ette nähtud arvutusmeetodit, vaid analüüsivad igal üksikjuhul neile lahendamiseks antud situatsiooni, võttes arvesse kõiki sellega seotud faktilisi ja õiguslikke asjaolusid (Euroopa Kohtu 30. mai 2013. aasta otsus kohtuasjas C-70/12 P: Quinn Barlo jt vs. komisjon, kohtulahendite kogumikus ei avaldata, punkt 53).
- 60 Ent Euroopa Kohtu praktikast tuleneb ka, et täieliku pädevuse kasutamine ei saa trahvisummade kindlaksmääramisel kaasa tuua liidu õigusega vastuolus olevas kokkuleppes osalenud ettevõtjate omavahelist diskrimineerimist. Kui Üldkohus kavatseb nendest ettevõtjatest konkreetset mõne osas kõrvale kalduda komisjoni kasutatud arvutusmeetodist, mida ta ei ole kahtluse alla seadnud, on ta kohustatud oma valikut kohtuotsuses põhjendama (eespool punktis 59 viidatud kohtuotsus Quinn Barlo jt vs. komisjon, punkt 46).
- 61 Käesolevas asjas ei õigusta miski komisjoni poolt suunistes kehtestatud trahvide kindlaksmääramise meetodist kõrvalekaldumist. Seetõttu võib Üldkohus oma täielikku pädevust teostades sellest meetodist lähtudes asendada komisjoni hinnangu oma hinnanguga vaidlusaluse rikkumise raskuse kohta ning vajadusel muuta komisjoni poolt suuniste punktide 19 ja 25 kohaldamiseks kehtestatud protsenti.
- 62 Rikkumisi, mis puudutavad hindade kindlaksmääramist ja turgude jagamist – käesolevas asjas esinevad asjaolud – on kohtupraktikas järjepidevalt kvalifitseeritud „olemuselt rasketeks rikkumisteks” (Euroopa Kohtu 2. oktoobri 2003. aasta otsus kohtuasjas C-199/99 P: Corus UK vs. komisjon, EKL 2003, lk I-11177, punkt 80, ja 12. novembri 2009. aasta otsus kohtuasjas C-554/08 P: Carbone-Lorraine vs. komisjon, kohtulahendite kogumikus ei avaldata, punkt 44; vt ka Üldkohtu 18. juuni 2008. aasta otsus kohtuasjas T-410/03: Hoechst vs. komisjon, EKL 2008, lk II-881, punkt 325, ja seal viidatud kohtupraktika).

- 63 Neil asjaoludel, arvestades ka eespool punktis 26 esitatud üldist märkust, ei ületata määraga 17% rikkumisega seotud müügi väärtusest, mille komisjon trahvi põhisumma ja lisasumma kindlaksmääramisel aluseks võttis, mingil juhul käesolevas asjas sobivat määra, isegi kui möönda, et kartellis osalenud ettevõtjate kogu turuosa oli oluliselt väiksem kui komisjoni poolt vaidlustatud otsuses tuvastatu, nagu väidab hageja. Seega ei tule Üldkohtul oma täieliku pädevuse teostamisel kehtestada väiksemat määra.
- 64 Lõpuks tuleb tulemusetuse tõttu tagasi lükata hageja argument selle kohta, et vaidlustatud otsuse põhjendus on puudu või puudulik seetõttu, et komisjon ei ole vaidlustatud otsuse põhjenduses 298 märkinud ühtegi arusaadavat põhjust, miks rikkumisega seotud turu erinev määratlus ei oleks kuidagi mõjutanud rikkumise raskusele antud hinnangut. Nimelt on see hageja argument suunatud üleliigsena esitatud põhjenduse vastu, sest järeldust, mille kohaselt ei tule kartelli liikmete kogu turuosa kindlaksmääramiseks arvesse võtta lubja müüki, põhjendab õiguslikult piisavalt tähelepanek, et Euroopas ei kasutatud lupja sageli kaltsiumkarbiidi pulbri ja magneesiumi graanulite asemel – tähelepanek, mida hageja ei ole suutnud kahtluse alla seada. Lisaks lubab ka eelmises punktis esitatud kaalutus järeldada, et isegi kui see hageja argument oleks põhjendatud, ei saa see õigustada rikkumisega seotud müügi protsendi vähendamist, mida vaidlustatud otsuses trahvi põhisumma (sealhulgas lisasumma) kindlaksmääramisel aluseks võeti.
- 65 Eeltoodud kaalutlustest tervikuna järeldub, et esimese väite esimene osa tuleb tagasi lükata.

Väite teine osa, mille kohaselt jättis komisjon arvesse võtmata, et rikkumine ei mõjutanud turgu

- 66 Hageja heidab komisjonile ette väärta hinnangut, mis on antud rikkumise toimepanemise ja sellega turu mõjutamise kriteeriumile, mida tuli trahvi põhisumma kindlaksmääramisel arvesse võtta. Oma argumentatsioonis viitab ta suuniste punktile 22, milles mainitakse trahvi põhisumma kindlaksmääramiseks osakaalu müügi väärtusest määratlemisel arvesse võetavate tegurite hulgas seda, „kas rikkumine ka toime pandi”. Samuti väidab ta, et Üldkohtu 5. aprilli 2006. aasta otsusest kohtuasjas T-279/02: Degussa vs. komisjon (EKL 2006, lk II-897, punkt 247), nagu ka komisjoni otsustuspraktikast tuleneb, et rikkumise raskuse hindamisel tuleb vastata küsimusele, kas rikkumisel on tegelik mõju turule.
- 67 Hageja hinnangul tuleneb eespool punktis 66 viidatud kohtuotsusest Degussa vs. komisjon (punkt 231), et kartelli tegelikku mõju turule tuleb pidada piisavalt tõendatuks, kui komisjon suudab esitada konkreetseid ja usutavaid kaudseid tõendeid, millest nähtub mõistliku tõenäosusega, et kartell turgu mõjutab. Lisaks nõudis Üldkohus 12. septembri 2007. aasta otsuses kohtuasjas T-30/05: Prym ja Prym Consumer vs. komisjon (kohtulahendite kogumikus ei avaldata), et komisjon esitaks rohkem tõendeid kui ainult kartellikokkuleppe täitmise kohta, et tõendada, et kartell tegelikult turgu mõjutab.
- 68 Käesolevas asjas on hageja sõnul tõsi, et vaidlusalused rikkumised pandi vähemalt osaliselt toime. Kuid haldusmenetluses olevat ta tõendanud, et klientidele rikkumise toimepanemisest kahju ei tekkinud ja seda mitmel põhjusel: nad ei sõltunud kartellis osalenud ettevõtjate tarnest, nende kasum oli rikkumisperioodil rekordiline, rikkumise toimepanemisel esines sageli „petmist” ja lõpuks oli klientide ostujõud märkimisväärne ja ei võimaldanud peaaegu üldse hinnatõusu. Hageja hinnangul tuleneb sellest, et kartelli mõju turule oli igal juhul minimaalne. Täpsemalt, vaidlustatud otsuse põhjendused, millele viitavad põhjendus 300 ja 624. joonealuse märkus, võivad kõige rohkem tõendada kartellikokkuleppe osalist täitmist, kuid ei tõenda mingil juhul, et sel kokkuleppel oli mis tahes mõju turule.
- 69 Hageja selle argumentatsiooni osas tuleb kõigepealt täpsustada, et tõesti tuleb eristada kriteeriumi seoses sellega, kas rikkumine pandi toime või ei, ja kriteeriumi, mis käsitleb selle tegelikku mõju turule. Mis puudutab niisugust rikkumist, millega on tegemist käesolevas asjas, mis seisneb turgude jagamises, kvootide kindlaksmääramises, klientide jagamises, hindade kindlaksmääramises ning

tundliku teabe vahetamises, siis tuleb esimest nendest kahest kriteeriumist pidada täidetuks, kui on tõendatud, et kartelli liikmete vahel kokkulepitut nende äritegevuses tõesti täideti, st kartelli liikmed võtsid meetmeid, et kohaldada näiteks kokkulepitud hindu, teatades nendest klientidele, andes oma töötajatele juhiseid kasutada neid läbirääkimiste alusena ning teostades järelevalvet selle üle, kas konkurendid ja nende endi müügiosakonnad neid hindu kohaldavad (Üldkohtu 14. detsembri 2006. aasta otsus liidetud kohtuasjades T-259/02-T-264/02 ja T-271/02: Raiffeisen Zentralbank Österreich jt vs. komisjon, EKL 2006, lk II-5169, punkt 285). Hageja aga möönab, et komisjon tuvastas vaidlustatud otsuses õigesti, et see kriteerium oli vaidlusaluse rikkumise puhul täidetud.

- 70 Mis puudutab kriteeriumi seoses rikkumise tegeliku mõjuga turule, siis käsitleb see küsimust, milline oli toime pandud rikkumise tegelik toime konkurentsile asjassepuutuval turul. Kuigi on tõsi, et rikkumise toimepanemine on asjakohane tegur, mis võttes arvesse iga juhtumi eripäraseid asjaolusid, võib osutuda piisavaks, et järeldada, et vaidlusalune rikkumine mõjutab tegelikult turgu (vt selle kohta Üldkohtu 25. oktoobri 2005. aasta otsus kohtuasjas T-38/02: Groupe Danone vs. komisjon EKL 2005, lk II-4407, punkt 148, ja eespool punktis 69 viidatud kohtuotsus Raiffeisen Zentralbank Österreich jt vs. komisjon, punktid 283-288), ei tähenda kokkuleppe täitmine siiski tingimata seda, et sellel täitmisel on reaalsed tagajärjed (eespool punktis 67 viidatud kohtuotsus Prym ja Prym Consumer vs. komisjon, punkt 110; vt selle kohta ka Üldkohtu 27. septembri 2006. aasta otsus kohtuasjas T-43/02: Jungbunzlauer vs. komisjon, EKL 2006, lk II-3435, punkt 157). Kriteeriumid, mis puudutavad vastavalt rikkumise toimepanemist ja selle tegelikku mõju turule, on seega eraldiseisvad kriteeriumid ning ei saa eeldada, et kui esimene on täidetud, on automaatselt täidetud ka teine.
- 71 Tuleb aga märkida, et suuniste punkt 22 puudutab sõnaselgelt nendest kahest kriteeriumist esimest nende tegurite seas, mida komisjon kohustub arvesse võtma selleks, et otsustada, kas trahvi põhisumma kindlaksmääramiseks arvatav rikkumisega seotud osakaal müügiväärtusest peaks olema astmestiku kõrgemal või madalamal tasemel, ulatudes kuni 30 protsendini, nagu ette nähtud samade suuniste punktis 21. Suunistes ei ole aga ette nähtud, et trahvi põhisumma kindlaksmääramiseks tuleks arvesse võtta rikkumise tegelikku mõju turule. Suuniste punkt 5, mille kohaselt „rikkumise kestus mõjutab vältimatult rikkumise võimalikke tagajärgi turule”, ei saa viia teistsugusele järeldusele, kuna nagu õigesti märgib komisjon, on selle eesmärk ainult õigustada seda, et suuniste punktide 19-23 alusel kindlaks määratud osakaal müügiväärtusest korrutatakse vastavalt punktile 24 aastate hulgaga, mil rikkumises osaleti.
- 72 Sellest tuleneb, et komisjonile ei saa ette heita suuniste rikkumist asjaolu tõttu, et ta ei analüüsinud vaidlustatud otsuses vaidlusaluse rikkumise võimalikku tegelikku mõju turule ega võtnud seda analüüsi arvesse trahvi põhisumma kindlaksmääramisel.
- 73 Selle kohta meenutab komisjon õigesti, et suunised määruse nr 17 artikli 15 lõike 2 ja [ST] artikli 65 lõike 5 kohaselt määratavate trahvide arvutamise meetodi kohta (EÜT 1998, C 9, lk 3, ELT eriväljaanne 08/01, lk 171, edaspidi „1998. aasta suunised”) nägid punkti 1A esimeses lõigus sõnaselgelt ette, et rikkumise raskuse hindamisel tuleb tal arvesse võtta selle tegelikku mõju turule, kui seda saab mõõta. Hageja argumentatsioonis viidatud kohtupraktika puudutab olukorda, mille suhtes kohaldati 1998. aasta suuniseid (eespool punktis 66 viidatud kohtuotsus Degussa vs. komisjon, punkt 214, ja eespool punktis 67 viidatud kohtuotsus Prym ja Prym Consumer vs. komisjon, punkt 108).
- 74 Selles küsimuses tuleb märkida, et kuigi komisjon ei saa kõrvale kalduda normidest, mille ta on ise endale kehtestanud - välja arvatud juhul, kui ta esitab seda tehes võrdse kohtlemise põhimõttega kooskõlas olevaid põhjendusi -, võib ta neid muuta või asendada. Uute normide kohaldamisalasse kuuluva juhtumi puhul, nagu on vaidlusalune rikkumine, mis *ratione temporis* kuulub suuniste kohaldamisalasse, nagu ilmneb suuniste punktist 38, ei saa komisjonile ette heita, et ta ei analüüsinud rikkumise raskuse kindlakstegemisel kriteeriumi, mida nendes uutes normides ette ei ole nähtud, üksnes põhjusel, et tema analüüs oli ette nähtud varem kehtinud suunistes (vt selle kohta Üldkohtu 12. detsembri 2012. aasta otsus kohtuasjas T-352/09: Novácke chemické závody vs. komisjon, punkt 93).

- 75 Hageja väidab siiski, et komisjon oli kohustatud andma üldise õigusliku ja majandusliku hinnangu kõigile asjaoludele, mis olid rikkumise raskuse kindlaksmääramisel asjassepuutuvad ning selle raames oleks ta pidanud ka analüüsima vaidlusaluse rikkumise tegelikku mõju asjassepuutuvatele turgudele ning tuginema sellele trahvi põhisumma määratlemiseks.
- 76 Sellega seoses tuleneb väljakujunenud kohtupraktikast, et rikkumiste raskusaste tuleb kindlaks määrata suure arvu asjaolude alusel, nagu konkreetse juhtumi eripärased asjaolud, selle kontekst ja trahvide hoiatav mõju, kuigi kohustuslikult arvesse võtmisele kuuluvatest tingimustest ei ole kehtestatud siduvat või ammendavat loetelu (vt eespool punktis 69 viidatud kohtuotsus Raiffeisen Zentralbank Österreich jt vs. komisjon, punkt 238, ja seal viidatud kohtupraktika). See et komisjon on suunistega täpsustanud rikkumise raskuse hindamise lähtekohti, ei takista seega rikkumise hindamist tervikuna kõigi juhtumi asjassepuutuvate asjaolude põhjal, sealhulgas nende asjaolude põhjal, mida suunistes sõnaselgelt ei ole märgitud (eespool punktis 69 viidatud kohtuotsus Raiffeisen Zentralbank Österreich jt vs. komisjon, punkt 237).
- 77 Sellest tuleneb, et see, et suunistes ei ole sõnaselgelt ette nähtud, et trahvi põhisumma kindlaksmääramiseks rikkumise raskuse määratlemisel tuleb analüüsida rikkumise tegelikku mõju turule, ei takista komisjonil käesolevas asjas ka seda tegurit uurida.
- 78 Ent hageja ei saa oma argumentide põhjendamiseks, millega üritatakse vaidlustada konkurentsioiguse normide rikkumise eest määratud trahvisummat, piirduda kinnitusega, et komisjon oleks pidanud rikkumise raskuse hindamiseks ka analüüsima üht või teist tegurit, mille analüüsi ei ole suunistes ette nähtud. Ta peab ka tõendama, kuidas see analüüs oleks muutnud komisjoni poolt rikkumise raskusele antud hinnangut ja õigustanud väiksema trahvi määramist.
- 79 Tuleb asuda seisukohale, et käesolevas asjas ei ole hageja suutnud seda tõendada. Tema sellekohane lühike ja üldine argumentatsioon (vt eespool punkt 68) jääb vaid alusetu väite tasemele. Selle kohta tuleb märkida, et hageja ei ole selgitanud oma argumente, mille abil ta väidetavalt tõendas haldusmenetluses, et kartellist mõjutatud turul tegutsevatele klientidele ei tekkinud kartellikokkuleppe tõendatud täitmisest mingit kahju, ning lisaks ei ole ta selle kohta toimikusse esitanud ka mingeid tõendeid.
- 80 Lisaks ei piisa hageja tõendamata kinnitustest, et välistada vaidlusaluse kartelli võimalik tegelik mõju turule. Nimelt asjaolu, et kartelli liikmete klientide kasum oli kartelli tegevuse ajal väidetavalt rekordiline, ei välista seda, et kartell mõjutas klientide makstavat hinda. Vastupidi see, et need kliendid said sõltumatutel, üldise turukonjunktuuri struktuuriga seotud põhjustel tegutseda rikkumisperiodil väga kasumlikult, võis nad muuta pigem ükskõikseks hinna suhtes, mida nad kartelli esemeks olevate reaktiivide eest maksid, ning panna nad mitte kasutama oma ostujõudu ja sõltumatust kartelli liikmetest, et saada soodsamat hinda. Lisaks, mis puudutab hageja viidet sageli esinevale „petmisele”, siis tuleb meenutada, et olenemata võimalikust petmisest, mis on seda laadi rikkumise puhul täiesti tavaline, möönab hageja ka ise, et vaidlustatud kartellikokkulepet suures osas täideti.
- 81 Veel tuleb märkida, et eespool punktis 62 viidatud kohtupraktika kohaselt ei ole konkurentsivastase tegevuse mõju sobiva trahvisumma hindamisel määrava tähtsusega kriteerium. Mõjust rohkem võib tähtsust omada tahtluse aspekt, eriti kui tegemist on olemuselt raskete rikkumistega, nagu hindade kindlaksmääramine ja turgude jagamine, mis on käesolevas asjas esinevad asjaolud.
- 82 Nendest kõigist kaalutlustest koos tuleneb, et käesoleva väiteosa raames hageja esitatud argumentatsioonist ei piisa, et tõendada, et vaidlusaluse rikkumise raskusele antud komisjoni hinnangus on tehtud mõni viga. Lisaks, samadel põhjustel ja võttes ka arvesse eespool punktis 26 esitatud üldist märkust, tuleb asuda seisukohale - arvestades täieliku pädevuse teostamise võimalust Üldkohtu poolt -, et see hageja argumentatsioon ei luba järeldada, et tema suhtes määratud trahvi põhisumma, mille komisjon määras kindlaks vastavalt suunistes kehtestatud meetodile, ületab seda, mis oli antud juhul sobiv.

83 Sellest tulenevalt tuleb tagasi lükata ka esimese väite teine osa.

Väite kolmas osa, mille kohaselt on vääralt hinnatud asjassepuutuva turu majanduslikku tähtsust

84 Hageja viitab komisjoni otsusele, mis on tehtud ühes teises konkurentsioiguse normide rikkumise asjas ja milles komisjon vähendas trahvisummat põhjusel, et rikkumine puudutas suhteliselt väikest turgu. Ta väidab, tuginedes arvandmetele vaidlustatud rikkumisega seotud turul tehtud tehingute koguväärtuse kohta ja keemiatoodete tegevussektori muude turgude kohta, et käesolevas asjas on tegemist majanduslikult vähetähtsate turgudega. Ta heidab komisjonile ette, et viimane jättis õigusvastaselt selle rikkumise aspekti trahvisumma vähendamiseks arvesse võtmata.

85 Selle kohta tuleb meenutada, et suunistes trahvi põhisumma kindlaksmääramiseks kehtestatud meetodi kohaselt (vt eespool punkt 7) arvutatakse see summa osakaaluna rikkumisega seotud müügi väärtusest, mis korrutatakse aastate hulgaga, mil rikkumisest osa võeti, ning millele lisatakse lisasumma, mis on teatud protsent asjassepuutuvast müügiväärtusest.

86 Sellest tuleneb, nagu märgib õigesti komisjon, et käesolevas asjas trahvi põhisumma kindlaksmääramiseks kasutatud meetodis võetakse peaaegu automaatselt arvesse rikkumisega seotud turu suuremat või väiksemat majanduslikku tähtsust võrreldes teiste turgudega, kuna majanduslik tähtsus väljendub paratamatult rikkumisega seotud müügi mahus ja järelikult suuremas või väiksemas trahvi põhisummas. Seda arvestades ei ole juhuslik, kui kohaldati nimetatud meetodit, absoluutselt vajalik trahvisummat veel täiendavalt vähendada, et võtta arvesse rikkumisega seotud turu väidetavat väiksemat suurust, isegi sõltumata küsimusest, kas selle teguri arvessevõtmine on õigustatud või kohane.

87 Hageja poolt viidatud komisjoni varasem otsus on komisjoni 9. detsembri 2004. aasta otsus EÜ [...] artiklis 81 ja EMP lepingu artiklis 53 sätestatud menetluse kohta (juhtum COMP/E-2/37.533 – Koliinkloriid) (ELT 2005 L 190, p. 22). Kuna tegemist on 2004. aastal vastu võetud otsusega, määrati selles trahvisummad kindlaks meetodi alusel, mis erineb 2006. aasta suunistes kehtestatud. Seetõttu ei saa see otsus anda mingeid kasulikke juhtnööre hagejale käesolevas asjas määratud trahvi õiguspärasuse ja sobivuse kohta. Igal juhul tuleb meenutada, et vastavalt väljakujunenud kohtupraktikale ei ole komisjoni varasem otsustuspraktika õiguslikuks raamistikuks, mis oleks kohaldatav konkurentsioiguse valdkonna trahvidele (Euroopa Kohtu 21. septembri 2006. aasta otsus kohtuasjas C-167/04 P: JCB Service vs. komisjon, EKL 2006, lk I-8935, punkt 205, ja 24. septembri 2009. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-125/07 P, C-133/07 P, C-135/07 P ja C-137/07 P: Erste Group Bank jt vs. komisjon, EKL 2009, lk I-8681, punkt 233).

88 Lisaks tuleb märkida, nagu meenutab õigesti komisjon, et 8. juuli 2004. aasta otsuses kohtuasjas T-44/00: Mannesmannröhren-Werke vs. komisjon (EKL 2004, lk II-2223, punkt 229) lükkas Üldkohus sõnaselgelt tagasi teesi, mille kohaselt tuleb trahvi suurust määrata otseselt mõjutatud turu suuruse alusel. Üldkohus märkis, et see tegur on ainult üks asjassepuutuv tegur teiste seas ja et vastavalt kohaldatavatele õigusnormidele - nagu neid on tõlgendatud kohtupraktikas - peab konkurentsieeskirjade rikkumise eest ettevõtjale määratud trahvi summa olema proportsionaalne tervikuna hinnatud rikkumisega, arvestades muu hulgas rikkumise raskust, mida tuleb hinnata väga mitme teguri alusel, nagu tuleneb ka eespool punktis 76 viidatud kohtupraktikast.

89 Hageja tugineb oma argumentide põhjendamiseks ka eespool punktis 70 viidatud kohtuotsusele Groupe Danone vs. komisjon (punkt 191). Selles on märgitud, et asjaomase müügi absoluutväärtus on samuti rikkumise raskusastme asjassepuutuv näitaja, kuna see peegeldab tõetruult nende tehingute suurt majanduslikku mahtu, mida rikkumine püüdis normaalsest konkurentsist kõrvaldada. See tähelepanek mitte ainult ei põhjenda üldse hageja poolt käesoleva väiteosa raames esitatud argumentatsiooni, vaid kinnitab ka suunistes ette nähtud meetodi sobivust trahvi põhisumma kindlaksmääramiseks rikkumisega seotud müügiväärtuse alusel.

90 Arvestades kõiki neid kaalutlusi, tuleb järeldada, et komisjonile ei saa ette heita seda, et ta ei vähendanud käesolevas asjas hagejale määratud suunistes ette nähtud meetodi alusel välja arvutatud trahvisummat, et võtta arvesse vaidlusaluse rikkumisega seotud turgude väidetavat vähest majanduslikku tähtsust. Lisaks, arvestades Üldkohtu täielikku pädevust trahvide küsimuses, tuleb märkida, et käesoleva väiteosa raames hageja esitatud argumentatsioonist ei luba miski järeldada, et trahvisumma, nagu see määrati kindlaks vaidlustatud otsuses, ületab sobivat määra. Seetõttu tuleb tagasi lükata ka väite kolmas osa.

Väite neljas osa, mis puudutab väära hinnangut hageja poolt rikkumises osalemise suhtelisele raskusele

91 Hageja meenutab, et kuna rikkumine pandi toime mitme ettevõtja poolt, tuleb analüüsida nendest iga ettevõtja osavõtu suhtelist raskust. Käesolevas asjas esineb mitu komisjonile teadaolevat asjaolu, mis tõendavad, et tema osalus rikkumises oli äärmiselt vähetähtis. Esiteks rikkumist alustati ja jätkati ühe teiste ettevõtja, Almamet'i initsiatiivil. Hageja küll osales kartellis, kuid ta ei olnud selle eestvedaja. Teiseks oli ta kartelli kõige väiksem liige kartellikokkuleppega seotud käibe poolest, mida võeti arvesse trahvi kindlaksmääramiseks. Lisaks sundisid teised kartelli liikmed teda ostma magneesiumi ühelt teiselt kartelli liikmelt, kontsernilt Ecka. Järelikult oli hageja vaid kartelli väga vähetähtis liige, kellele teised liikmed avaldasid koosolekutel majanduslikku survet. Lõpuks, kolmandaks märgib hageja, et kogusuuruse poolest on ta palju väiksem ettevõtja kui enamus kartelli liikmeid. Tema hinnangul oleks vaidlustatud otsuses pidanud arvesse võtma kõiki neid asjaolusid, et pehmenada tema rikkumises osalemise raskusele antud hinnangut, mis oleks viinud talle määratud trahvi põhisumma vähendamiseni.

92 Selle argumentatsiooni kohta tuleb kõigepealt märkida, et väljakujunenud kohtupraktikast tuleneb, nagu väidab hageja, et juhul, kui rikkumise panevad toime mitu ettevõtjat, tuleb trahvisummade kindlaksmääramise raames uurida iga ettevõtja osalemise suhtelist raskusastet ning seetõttu tuleb eelkõige välja selgitada, milline oli ettevõtjate vastav roll rikkumises nende selles osalemise jooksul. See järeldus tuleneb loogiliselt karistuste ja sanktsioonide individuaalsuse põhimõttest, mille kohaselt ettevõtjat tohib karistada üksnes asjaolude eest, mida talle individuaalselt ette heidetakse; seda põhimõtet kohaldatakse kõigis haldusmenetlustes, mis võivad liidu konkurentsieeskirjade alusel lõppeda karistustega (vt eespool punktis 70 viidatud kohtuotsus *Groupe Danone vs. komisjon*, punktid 277 ja 278 ning seal viidatud kohtupraktika).

93 Kuid nagu märgib õigesti komisjon, on just nende põhimõtetega kooskõla püüde tõttu suuniste punktides 28 ja 29 ette nähtud trahvi põhisumma muutmine teatud asjaolude, vastavalt kas kergendavate või raskendavate asjaolude esinemisel, mis on iga puudutatud ettevõtja puhul erinevad. Seetõttu ei ole midagi kritiseerivat komisjoni poolt suunistes valitud meetodis, mille kohaselt määratakse trahvi põhisumma kindlaksmääramiseks sama protsent rikkumisega seotud müügist kõigile rikkumises osalenud ettevõtjatele ja mille kohaselt muudetakse vajadusel nii igale toimepanijale kindlaksmääratud trahvi põhisummat suuremaks või väiksemaks vastavalt raskendavatele või kergendavatele asjaoludele, mis iga toimepanija puhul võivad esineda, et väljendada tema osaluse suhtelist raskust keelatud kokkuleppes (vt selle kohta Üldkohtu 8. oktoobri 2008. aasta otsus kohtuasjas T-73/04: *Carbone-Lorraine vs. komisjon*, EKL 2008, lk II-2661, punkt 100, ja eespool punktis 74 viidatud kohtuotsus *Novácke chemické závody vs. komisjon*, punkt 58).

94 Oluline on aga uurida, kas hageja poolt selle väite osa kohta esitatud argumentatsioonis viidatud asjaolud õigustavad talle väiksema trahvi kehtestamist kui see, mis määrati vaidlustatud otsuses. Lõppkokkuvõttes ei ole väga oluline see, kas hagejale määratud trahvi niisugune vähendamine oleks pidanud tulenema tema trahvi põhisumma vähendamisest või tema suhtes esinevate kergendavate asjaolude tunnustamisest.

- 95 Esiteks, mis puudutab Almameti väidetavat rikkumise eestvedaja rolli, siis tuleb märkida, et vastavalt suuniste punkti 28 viimasele taandele on eestvedajaks või algatajaks olemine raskendav asjaolu, mis võib õigustada trahvi põhisumma suurendamist. Teisisõnu, hageja käesolev argument, isegi kui see osutuks põhjendatuks, õigustaks Almameti trahvi põhisumma suurendamist, mitte hageja põhisumma vähendamist. Kuid sellest tähelepanekust ei piisa, et hageja argument kohe tulemusetuna tagasi lükata. Nimelt olenevalt iga juhtumi asjaoludest võib kõige kohasem moodus heastada ühes rikkumises osalenud paljude ettevõtjate ebavõrdset kohtlemist, mis on põhjustatud asjaolust, et ühtede rikkumise raskust alahinnati võrreldes teiste rikkumise raskusega, olla viimastele määratud trahvi vähendamine (vt selle kohta eespool punktis 74 viidatud kohtuotsus *Novácke chemické závody vs. komisjon*, punktid 55 ja 56, ja seal viidatud kohtupraktika).
- 96 Ent ilma, et tuleks vastata küsimusele, kas eelmises punktis viidatud kohtupraktika on hageja suhtes kohaldatav, tuleb see argument igal juhul põhjendamatuna tagasi lükata.
- 97 Nimelt oma argumendi toetuseks, mille kohaselt oli Almamet kartelli eestvedaja, märgib hageja vaid seda, et peaaegu kõik kartelli koosolekud organiseeris see ettevõtja. Hageja viitab selles küsimuses vaidlustatud otsuse põhjendustele 64 ja 67, mille kohaselt kaks esimest kartelli koosolekut toimusid Almameti ruumides ja need korraldas selle üks vastutav isik.
- 98 Kõigepealt tuleb märkida, et kuigi nendest kahest vaidlustatud otsuse põhjendusest tuleneb tõesti, et 2004. aasta 22. aprilli ja 7. septembri koosolekud, mis puudutasid kaltsiumkarbiidi pulbrit, toimusid Almameti ruumides, ei ole aga õige väita, et kõik kartelli koosolekud organiseeris see viimati nimetatud ettevõtja.
- 99 Vaidlustatud otsuse põhjendusest 69 nähtub, et 7. septembri 2004. aasta koosolekul otsustasid osalejad, sealhulgas hageja, korraldada regulaarselt sarnaseid kohtumisi ja võtta enda peale kordamööda vastutus nende korraldamise eest. Edasi viidatakse vaidlustatud otsuse põhjendustes 70-89 üheksale muule koosolekule kaltsiumkarbiidi pulbri kohta, mille organiseerisid erinevad kartelli liikmed. Vaidlustatud otsuse põhjenduses 78 märgitakse, ilma et hageja seda kahtluse alla seaks, et ta ise organiseeris seitsmenda, 22. novembri 2005. aasta koosoleku, mis toimus Viinis (Austria). Lisaks vastavalt vaidlustatud otsuse põhjendusele 90 otsustati üheteistkümnendal ja viimasel koosolekul, mis puudutas sama toodet, et hageja vastutab uue koosoleku korraldamise eest (mis hiljem ära jäeti, nagu nähtub sama otsuse põhjendusest 91), mis pidi toimuma Viinis 9. jaanuaril 2007. Hageja oli juba ühes hotellis selleks ruumid reserveerinud.
- 100 Kaltsiumkarbiidi graanulite osas märkis komisjon vaidlustatud otsuse põhjenduses 98, et esimene koosolek toimus 7. aprillil 2004 ühes hotellis Sloveenias ja selle korraldas TDR-Metalurgija d.d. Hageja ja Novácke chemické závody a.s olid ainsad kaks muud ettevõtjat, kes osalesid sellel koosolekul. Vaidlustatud otsuse põhjenduses 99 viitab komisjon kahele teisele koosolekule Bratislavas (Slovakkia), mis leidsid aset selle toote kolme sama tootja vahel. Siiski lisab ta, et küsimusi kaltsiumkarbiidi graanulite kohta käsitleti samuti nii kaltsiumkarbiidi pulbrit puudutavatel koosolekutel kui erikoosolekutel, mis kujutasid endast esimeste koosolekute jätku (vt vaidlustatud otsuse põhjendused 101 ja 108).
- 101 Koosolekute osas, mis puudutasid magneesiumiga seotud kartelli osa ja millel hageja ei osalenud, märgib komisjon vaidlustatud otsuse põhjenduses 115, et kolm ettevõtjat, kes nendel koosolekutel osalesid, sealhulgas Almamet, võtsid enda peale kordamööda vastutuse nende korraldamise ja nendega seotud kulude kandmise eest.
- 102 Argumendi osas, et Almamet oli rikkumise eestvedaja või algataja, kuna ta korraldas kaks esimest koosolekut, tuleb meenutada, et Üldkohtul oli võimalus sarnast argumenti analüüsida ja see tagasi lükata eespool punktis 74 viidatud kohtuotsuses *Novácke chemické závody vs. komisjon* (punktid 77-79), mis puudutas vaidlustatud otsuse peale sama kartelli ühe teise liikme esitatud hagi.

- 103 Üldkohus märkis, et vaidlustatud otsuse põhjendusest 54 ilmneb, et komisjoni arvates sai pulbrilise kaltsiumkarbiidi kokkulepe oma alguse negatiivsest tendentsist, mida selle toote hind kajastas alates XXI sajandi algusest koos tootmiskulude tõusu ja nõudluse langusega. Vaidlustatud otsuse põhjenduse 104 kohaselt oli sarnane olukord kaltsiumkarbiidi graanulite turul. Viimati nimetatud põhjenduses tsiteeritakse üht „Akzo Nobeli töötajat”, kes väitis, et asjassepuutuva toote kõigi tarnijate jaoks „tundus hinna tõstmine vajalik”. Mis puudutab magneesiumi, mis on samuti ette nähtud terasetööstuse jaoks ning asendatav kaltsiumkarbiidi pulbriga, siis tunnistas komisjon vaidlustatud otsuse põhjenduses 113, et nõudlus selle toote järele suurenes, kuid lisab, et „tarnijad olid samuti teadlikud oma klientide võimsuse kasvamisest turul” ning olid lisaks pärast uute Hiina konkurentide turuletulekut üha tugevama surve all.
- 104 Üldkohus leidis, et selles kontekstis ei ole oluline, kes näitas üles algatust korraldada esimene koosolek, kuna sellisena on kõnealune algatus tõlgendatav üksnes asjaomase toote paljude tootjate ühise tundmusena. Seetõttu lükkas ta tagasi argumendi, mille kohaselt jättis komisjon väärtelt teatavate teiste osaliste, sealhulgas Almameti suhtes tähelepanuta raskendava asjaolu seoses sellega, et nad olid rikkumise eestvedajad või algatajad.
- 105 Need kaalutlused, mida hageja esitatud argumentatsioon kuidagi kahtluse alla ei sea, võimaldavad põhjendamatu tagasi lükata ka käesolevas asjas hageja esitatud vastava argumendi.
- 106 Teiseks on asjaolu, millele hageja viitab, et ta oli kartelli esemeks olevate toodete käibe poolest kartelli kõige väiksem liige, piisavalt arvesse võetud suunistes vastu võetud trahvi põhisumma arvutamise meetodis, mis seisneb selle summa arvutamises rikkumisega seotud müügiväärtuse alusel. Selgelt tähendab asjassepuutuval turul realiseeritud väiksem käive väiksema trahvi põhisumma määramist.
- 107 Mis puudutab argumenti, et hageja on kartelli „äärmiselt vähetähtis liige”, siis tuleb märkida, et ettevõtja „puhtalt passiivne või käsutäitja roll” rikkumise toimepanemisel oli sõnaselgelt kergendava asjaoluna ette nähtud 1998. aasta suuniste punkti 3 esimeses taandes, kuid seda ei lisatud kergendavate asjaolude mitteamendavasse loetellu, mis on ette nähtud suuniste punktis 29.
- 108 Igal juhul ei täida hageja tingimusi, mis sellise kergendava asjaolu kohaldamiseks esinema peavad, eeldades et see oli suuniste kohaldamisalas võimalik. Nagu otsustas Üldkohus oma 9. juuli 2003. aasta otsuses kohtuasjas T-220/00: Cheil Jedang vs. komisjon (EKL 2003, lk II-2473, punktid 167 ja 168), tähendab selline passiivne või käsutäitja roll rikkumise toimepanemisel ettevõtja poolt „madala profiili hoidmist”, st aktiivse osaluse puudumist konkurentsivastase kokkuleppe või kokkulepete väljatöötamisel. Ettevõtja passiivset rolli keelatud kokkuleppes väljendavate asjaolude hulka võib arvata ettevõtja kohtumistel osalemise palju juhuslikuma laadi võrreldes tavaliste keelatud kokkuleppe pooltega, samuti ettevõtja hilinemisega tuleku rikkumise esemeks olnud turule, sõltumata ettevõtja poolt keelatud kokkuleppes osalemise kestusest, või ka sellekohased otsesed avaldused, mis pärinevad rikkumises osalenud kolmandate ettevõtjate esindajatelt.
- 109 Käesolevas asjas aga osales hageja kõigil kartelli koosolekutel, mis puudutasid kaht tema poolt turustatavat toodet, st kaltsiumkarbiidi pulbrit ja graanuleid (vt vastavalt vaidlustatud otsuse põhjendused 64-88, 98 ja 99). Ta isegi organiseeris ühe koosoleku ja võttis endale ülesandeks korraldada veel teinegi (vt eespool punkt 99). Lisaks ilmneb vaidlustatud otsusest, et hageja panus nende koosolekute korralduses, millel ta osales, oli sarnane teiste koosolekul osalejate omaga. Nimelt tuleneb vaidlustatud otsuse eespool viidatud põhjendustest, et erinevatel koosolekutel osalenud ettevõtjad edastasid teavet oma müüdüd toodete mahtude kohta ning seejärel uuendati tabelit turu jagamise kohta. Lisaks arutati kohaldatavaid hindu ning mõnikord otsustati hindu tõsta (vt näiteks vaidlustatud otsuse põhjendused 67 ja 68). Lisaks nähtub vaidlustatud otsuse põhjendusest 83, et üks teine kartelli liige, kes ei saanud osaleda 25. aprilli 2006. aasta koosolekul, saatis eelnevalt oma arvandmed hagejale, et viimane need sel koosolekul kartelli liikmetele edastaks. Seega ei saa järeldada, et hageja tegevus oli passiivne või tema roll rikkumises „tähtsusetu” või üldisemalt erinev teiste kartellis osalenud ettevõtjate omast.

- 110 Lõpuks, mis puudutab hageja kinnitust, et teised kartelli liikmed „sundisid” teda magneesiumi ostma ühelt teiselt kartelli liikmelt, siis lisaks sellele, et hageja ei selgita, kuidas ja millisel viisil said teised kartelli liikmed talle sellise kohustuse kehtestada, ei mõjuta see - isegi kui see oleks tõsi – negatiivselt tema rikkumises osalemise suhtelist raskust. Lisaks, nagu õigesti meenutab komisjon, on Üldkohus juba otsustanud, et ettevõtja, kellele avaldatakse survet keelatud kokkuleppega ühinemiseks, võib kokkuleppega liitumise asemel sellest teavitada pädevaid ametiasutusi ja järelikult ei saa ta tugineda sellele survele talle määratud trahvisumma vähendamist taotledes (Üldkohtu 29. aprilli 2004. aasta otsus liidetud kohtuasjades T-236/01, T-239/01, T-244/01-T-246/01, T-251/01 ja T-252/01: Tokai Carbon jt vs. komisjon, EKL 2004, lk II-1181, punkt 344).
- 111 Kolmandaks ei saa nõustuda ka hageja argumentidega asjaolu kohta, et oma kogusuuruse poolest oli ta palju väiksem ettevõtja kui enamus kartelli liikmeid. Esiteks tuleb märkida, et suuniste punktis 30 on sätestatud, et komisjon pöörab erilist tähelepanu sellele, et oleks tagatud trahvide piisavalt hoiatav mõju ning seepärast võib ta suurendada nendele ettevõtjatele määratavat trahvi, kellel on lisaks rikkumisega seotud kaupade ja teenuste müügile ka erakordselt suur käive. Teiseks, vastavalt suuniste punktile 35 võib komisjon teatavas sotsiaalses ja majanduslikus kontekstis komisjon erandkorras taotluse esitamisel võtta arvesse ettevõtja maksevõimetust. Nii näevad suunised ette võimaluse võtta teatud kindlate tingimuste esinemisel trahvisumma kindlaksmääramisel arvesse konkurentsioiguse normide rikkumises osalenud ettevõtja olulist kogusuurust või vastupidi, sellises olukorras ettevõtja vähest maksevõimet.
- 112 Ent väljaspool neid võimalusi ei saa ettevõtja nõuda talle määratud trahvi vähendamist ainult põhjusel, et tema kogusuurus on palju väiksem kui samas rikkumises osalenud teistel ettevõtjatel. Nimelt otsustas Euroopa Kohus oma 28. juuni 2005. aasta otsuses liidetud kohtuasjades C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P-C-208/02 P ja C-213/02 P: Dansk Rørindustri jt vs. komisjon (EKL 2005, lk I-5425, punkt 312), et komisjonil ei ole rikkumise raskuse ja kestuse alusel trahvisummade kindlaksmääramisel kohustust tagada – kui trahve määratakse mitmele sama rikkumise toime pannud ettevõtjale –, et tema arvutuste tulemusena ettevõtjatele määratavate trahvide lõppsummad väljendavad kogukäibe seisukohast kõiki nende ettevõtjate vahelisi erinevusi.
- 113 Kuna hageja piirdus talle määratud trahvi põhisumma vähendamist nõudes viitega oma kogusuurusele, mis on väidetavalt väiksem kui sama kartelli teistel liikmetel, tuleb see viimane argument ja järelikult väite neljas osa tervikuna tagasi lükata. Lisaks, samadel põhjustel ja võttes ka arvesse hageja üldist märkust, millele on viidatud eespool punktis 26, tuleb asuda seisukohale - arvestades täieliku pädevuse teostamise võimalust Üldkohtu poolt -, et see hageja argumentatsioon ei luba järeldada, et tema suhtes määratud trahvi põhisumma, mille komisjon määras kindlaks vastavalt suunistes kehtestatud meetodile, ületab seda, mis oli antud juhul sobiv.

Väite viies osa, mille kohaselt komisjon ei võtnud arvesse asjaolu, et hageja osales vaid rikkumise teatud osades

- 114 Hageja meenutab, et komisjon tuvastas vaidlustatud otsuses, et asjassepuutuvad kokkulepped ja kooskõlastatud tegevus olid käsitatavad ühe vältava rikkumisena. Tema osales aga rikkumises ainult kahe toote osas kolmest, st kaltsiumkarbiidi pulbri ja graanulite osas, mida möönis ka komisjon ise. Kohtupraktika nõuab, et rikkumise raskuse hindamisel ja trahvisumma kindlaksmääramisel niisugust osalist osavõttu arvesse võetaks, kuid komisjon seda käesolevas asjas ei teinud. Hageja leiab, et komisjon oleks pidanud tema puhul trahvi põhisummat vähendama, et võtta arvesse asjaolu, et ta osales rikkumises ainult kahe toote osas kolmest. Lisaks oleks kõigile rikkumises osalenud ettevõtjatele sama trahvi põhisumma määramine õigusvastane, kuna kõigile rikkumise toimepanijatele määratavad trahvi põhisummad peaksid näitama erinevusi neist igaühe rikkumises osalemise ulatuses ning järelikult väljenduma nendele süüks pandava rikkumise raskusastmes.

- 115 Kuigi on tõsi, et see, et ettevõtja ei osalenud kõigis keelatud kokkuleppe osades, ei ole asjakohane asjaolu selle tuvastamisel, kas ta on rikkumise toime pannud, tuleb seda asjaolu siiski arvesse võtta rikkumise raskuse hindamisel ja vajaduse korral trahvisumma kindlaksmääramisel (Euroopa Kohtu 7. jaanuari 2004. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P ja C-219/00 P: Aalborg Portland jt vs. komisjon, EKL 2004, lk I-123, punkt 86).
- 116 Tuleb aga märkida, et suunistes kehtestatud trahvide kindlaksmääramise meetod, mis on kokkuvõtlikult esitatud eespool punktis 7, vastab täielikult sellest kohtupraktikast tulenevatele nõuetele. Nimelt nagu komisjon juba sisuliselt vaidlustatud otsuse põhjenduses 296 täheldas, määratakse trahvi põhisumma kindlaks ettevõtja rikkumisega seotud müügi alusel, mis tähendab, et arvesse võetakse ainult nende toodete müüki, millega seoses ettevõtja rikkumises osales. Konkreetselt hageja puhul võeti arvesse ainult tema kaltsiumkarbiidi pulbri ja graanulite müüki, nagu kinnitab vaidlustatud otsuse põhjendus 288.
- 117 Ülejäänud osas ei saa väita, nagu teeb hageja, et sama trahvi põhisumma määrati kõigile rikkumises osalenud ettevõtjatele. See summa määrati iga ettevõtja suhtes kindlaks müügi alusel, mille see ettevõtja ise rikkumisega seoses realiseeris. Seega määrati rikkumise igale toimepanijale erinev trahvi põhisumma. Vaidlustatud otsuse põhjendus 308, mis sisaldab tabelit vaidlusaluses rikkumises osalenud kõigi ettevõtjate trahvi põhisummadega, kinnitab ka, et käesolevas asjas see nii tõesti oli.
- 118 Seetõttu ei ole väite viies osa põhjendatud ja tuleb tagasi lükata. Lisaks, võttes ka arvesse hageja üldist märkust, millele on viidatud eespool punktis 26, tuleb asuda seisukohale - arvestades täieliku pädevuse teostamise võimalust Üldkohtu poolt -, et see hageja argumentatsioon ei luba järeldada, et temale määratud trahvi põhisumma, mille komisjon määras kindlaks vastavalt suunistes kehtestatud meetodile, ületab seda, mis oli antud juhul sobiv.
- Väite kuues osa, mis puudutab õigusnormi rikkumist ja põhjendamiskohustuse rikkumist seoses lisasumma kindlaksmääramisega
- 119 Esiteks väidab hageja, et rikutud on põhjendamiskohustust, sest komisjon ei ole piisavalt põhjendanud lisasumma kindlaksmääramisel kohaldatud 17-protsendilise määra kehtestamist. Ta leiab, et komisjon on rikkunud põhjendamiskohustust, nagu see on määratletud kohtupraktikas, kuna ta kasutas stereotüüpset sõnastust ega maininud midagi lisasumma kindlaksmääramise seisukohast määrava aspekti, hoiatava mõju kohta, millele viidatakse suuniste punktis 25, ega põhjuste kohta, mille tõttu ta kehtestas 17% kui protsendi, mis oli vajalik hoiatava mõju eesmärgi saavutamiseks.
- 120 EÜ artiklist 253 tuleneva põhjendamiskohustuse ulatuse küsimust on meenutatud eespool punktides 28-30. Mis puudutab täpsemalt selle kohustuse ulatust seoses konkurentsieeskirjade rikkumise eest määratud trahvisumma arvutamise, siis tuleneb väljakujunenud kohtupraktikast, et olulise vorminõude tingimused, mille hulka põhjendamiskohustus kuulub, on täidetud, kui komisjon märgib oma otsuses hindamise alused, mis võimaldasid tal mõõta rikkumise raskusastet ja kestust, ja samuti hindamise alused, mida ta võttis selleks arvesse tema enda suunistes sisalduvaid soovituslikke norme kohaldades (vt Üldkohtu 6. detsembri 2005. aasta otsus kohtuasjas T-48/02: Brouwerij Haacht vs. komisjon, EKL 2005, lk II-5259, punkt 46 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 121 Käesolevas asjas esitas komisjon vaidlustatud otsuse põhjendustes 291 jj pealkirja all „Trahvi põhisumma kindlaksmääramine” iga rikkumise toimepanija suhtes kohaldatavad asjaolud, mida ta trahvi põhisumma, sealhulgas lisasumma kindlaksmääramisel arvesse võttis. Täpsemalt, ta analüüsis vaidlustatud otsuse põhjendustes 292-296 rikkumise raskust ja järeldas muu hulgas (vaidlustatud otsuse põhjendus 294), et selline rikkumine, nagu käesolevas asjas, „kuulub juba oma laadilt kõige raskemate konkurentsipiirangute hulka”. Vaidlustatud otsuse põhjendustes 297 ja 298 viitas ta rikkumise

toimepanijate kogu turuosale (vt ka eespool punktid 28-34). Lõpuks mainis ta vaidlustatud otsuse põhjendustes 299 ja 300 vastavalt kartelli geograafilist ulatust, milleks oli eespool punktis 1 viidatud ulatus, ja asjaolu, et keelatud kokkuleppeid „ka üldiselt täideti ja nende kohaldamist kontrolliti”.

- 122 Pärast seda, kui ta oli need kaalutlused esitanud tegi komisjon nende alusel vaidlustatud otsuse põhjenduses 301 järeldused protsendi kehtestamise kohta, mida tuleb kasutada trahvi põhisumma kindlaksmääramisel. Lisasumma kindlaksmääramiseks kasutatava protsendi osas märkis ta vaidlustatud otsuse põhjenduses 306 järgmist: „Arvestades juhtumi eripäraseid asjaolusid, eespool uuritud kriteeriume rikkumise laadi kohta ning rikkumise geograafilist ulatust, tuleb lisasumma puhul kohaldada protsendimäära 17”.
- 123 Sellest tuleneb, et vastupidi sellele, mida väidab hageja, tõi komisjon vaidlustatud otsuses välja piisava põhjenduse, mis õigustab tema valikut lisasumma kindlaksmääramiseks kohaldatava protsendimäära 17 osas. Ta ei piirdunud „stereotüüpse sõnastusega”, vaid viitas eelnevalt esitatud kaalutlustele seoses rikkumise raskusega (vaidlustatud otsuse põhjendused 292-296), mille kohaselt on tegemist rikkumisega, mis oma laadilt kuulub kõige raskemate rikkumiste hulka, ja kaalutlustele seoses rikkumise geograafilise ulatusega. Aluseks võetud kriteeriumid on seega piisava täpsusega esile toodud, mistõttu tuleb tagasi lükata põhjendamiskohustuse rikkumist puudutav argument.
- 124 Teiseks väidab hageja, et kui komisjon oleks andnud õige hinnangu, oleks ta pidanud arvesse võtma haldusmenetluses tema poolt esitatud argumente ja see oleks viinud väiksema lisasumma määramiseni või lausa selle summa talle määratava trahvi põhisumma hulka arvamisest loobumiseni. Selles küsimuses viitab hageja oma ettevõtjasisese koolitusprogrammi loomisele, mis käsitles konkurentsioiguse rikkumisi ja kriisiolukorda, milles ta oli rikkumise perioodil. Ta toonitab ka, et ta oli ainus rikkumises osalenud ettevõtja, kes avaldas selle osalemise suhtes kahetsust.
- 125 Selle argumentatsiooni kohta tuleb kõigepealt märkida, et suuniste punkti 25 sõnastuse kohaselt „lisab komisjon põhisummale” lisasumma. Teisisõnu, erinevalt sellest, mida paistab väitvat hageja, ei pidanud komisjon otsustama, kas lisasumma arvata talle määratava trahvi põhisumma hulka või mitte. Suunistes kehtestatud meetod, mida komisjon järgis, näeb ette selle summa põhisumma hulka arvamise.
- 126 Edasi, vaidlustatud otsuse põhjendustest 324 ja 329 tuleneb, et komisjon võttis arvesse hageja argumente vastavalt seoses ettevõtjasisese koolitusprogrammi loomisega ja tema majandusliku kriisiolukorraga rikkumise perioodil, uurides iga kartelli liikme suhtes võimalikult esinevate kergendavate asjaolude esinemist.
- 127 Selle kohta tuleb meenutada, et suuniste punktis 25 viidatud lisasumma on osa trahvi põhisummast, mis – nagu ilmneb samade suuniste punktist 19 – peab kajastama rikkumise raskust, mitte aga iga asjaomase ettevõtja rikkumises osalemise suhtelist raskust. Kohtupraktikast tulenevalt tuleb viimast küsimust analüüsida raskendavate või kergendavate asjaolude võimaliku kohaldamise käigus. Seega on komisjonil võimalik suuniste punktis 25 viidatud protsent müügiväärtusest, nagu ka see, mis on toodud suuniste punktis 21, kindlaks määrata kõigi kartellis osalenud ettevõtjate jaoks samal tasemel (vt eespool punktis 74 viidatud kohtuotsus *Novácke chemické závody vs. komisjon*, punkt 58, ja seal viidatud kohtupraktika).
- 128 Sellest tuleneb, et komisjonile ei saa ette heita õigusnormi rikkumist või tema enda suuniste rikkumist seetõttu, et ta ei määranud lisasumma kindlaksmääramiseks hagejale kohaldatavaks müügiväärtuse protsendiks väiksemat määra kui 17%, võttes arvesse tema juhtumi väidetavaid eripäraseid asjaolusid, mis on kokkuvõtlikult esitatud eespool punktis 124. Neid tuleb uurida hageja suhtes kohaldatavate võimalike kergendavate asjaolude uurimise raames ja nagu juba märgitud eespool punktis 126, on selles kontekstis nendest kahele viidatud vaidlustatud otsuses.

- 129 On tõsi, et komisjon ei tuvastanud hageja suhtes ühegi kergendava asjaolu esinemist. Kuid küsimust, kas see hinnang on väär, kuna hageja eespool viidatud argumendid õigustavad selliste asjaolude tunnustamist, tuleb analüüsida teise väite raames, milles hageja heidab komisjonile ette õigusnormi rikkumist just sel põhjusel. Lisaks, selle väite põhjendamiseks esitatud argumentatsioon on hageja kordab neid argumente ja muudab need ulatuslikumaks.
- 130 Kolmandaks heidab hageja komisjonile ette võrdse kohtlemise ja proportsionaalsuse põhimõtte rikkumist, kuna ta määras „sama [lisasumma] kõigile rikkumises osalenud ettevõtjatele”. Esiteks väidab ta, et hoiatamise vajadus on suurem ettevõtjate suhtes, kes minevikus on juba mitmel korral keelatud kokkulepetes osalenud, nagu vaidlusaluse kartelli teatud liikmete, Akzo Nobeli ja Degussa AG puhul. Hageja ei ole aga varem kunagi olnud EÜ artikli 81 rikkumisega seotud komisjoni otsuse adressaadiks. Sel põhjusel oleks komisjon eelkõige võrdse kohtlemise ja proportsionaalsuse põhimõttest tulenevalt pidanud temale kehtestama palju väiksema lisasumma kui Akzo Nobelile ja Degussa AG-le kehtestatu. Teiseks väidab ta, et lisasumma kindlaksmääramiseks tuleb ka arvesse võtta rikkumises osalenud erinevate ettevõtjate suhtelist suurust. Täpsemalt, kohtupraktikas tunnustatakse ettevõtja kogukäibe asjakohasust keelatud kokkuleppe poolte majandusliku suutlikkuse kindlaksmääramisel. Hageja suurus ja tema kogukäibe on aga ainult väike osa rikkumises osalenud teiste ettevõtjate, eelkõige Akzo Nobeli ja Degussa omast. Komisjon jättis selle olulise erinevuse lisasumma kindlaksmääramisel tähelepanuta. Õige hinnang oleks pidanud viima hageja suhtes sellise portsendi määramiseni, mis oleks oluliselt alla 17%.
- 131 Ka nende argumentidega ei saa nõustuda. Kõigepealt tuleb täpsustada, et vastupidi sellele, mida väidab hageja, ei määranud komisjon kõigile kartelli liikmetele sama lisasummat. Tõsi, ta kohaldas kõigi liikmete suhtes sama protsenti (17%), et see lisasumma välja arvutada. Kuid kuna see summa, ehk „lisasumma” sisaldab iga kartellis osalenud ettevõtja poolt seoses rikkumisega müüdud toodete väärtuse protsenti, siis on see väärtus neist iga puhul erinev nende müügiäärtuste erinevuste tõttu (eespool punktis 74 viidatud kohtuotsus *Novácke chemické závody vs. komisjon*, punkt 58).
- 132 Edasi, mis puudutab Akzo Nobeli ja Degussa rikkumise korduvust, siis tuleb märkida, et eespool punktis 127 esitatud kaalutlused õigustavad ka seda, et ühe või teise rikkumise osalise suhtes võidakse tuvastada raskendavate asjaolude (nagu korduv rikkumine) esinemine, mida võetakse arvesse trahvisumma määramise hilisemas staadiumis, pärast seda, kui on kindlaks määratud trahvi põhisumma ja selle osana lisasumma. Nimelt nagu märgitud eespool punktis 7, näevad komisjoni suunised muu hulgas ette põhisumma suurendamise, et võtta arvesse raskendavaid asjaolusid. Rikkumise kordamine on raskendavate asjaolude hulgas näitena välja toodud suuniste punkti 28 esimeses taandes.
- 133 Seda raskendavat asjaolu komisjon käesolevas asjas Akzo Nobeli ja Degussa puhul ka tegelikult tunnustas, nagu nähtub vaidlustatud otsuse põhjendustest 309 ja 310, suurendades seda arvestades nende trahvi põhisummat vastavalt 100% ja 50%.
- 134 Seega ei saa nõustuda hageja argumendiga, et tema puhul oleks lisasumma arvutamisel tulnud lähtuda väiksemast protsendist kui kartelli teiste liikmete, muu hulgas kahe eespool mainitud korduvalt rikkumise toime pannud ettevõtja puhul.
- 135 Lõpuks, eespool punktides 111-113 esitatud põhjustel tuleb järeldada, et väidetavad suuruse ja kogukäibe erinevused hageja ja teiste kartelli liikmete vahel ei too isegi siis, kui need oleks tõendatud, kaasa kohustust valida hageja suhtes lisasumma kindlaksmääramisel väiksem protsent.
- 136 Kõiki eespool mainitud kaalutlusi arvesse võttes tuleb väite kuues osa tagasi lükata. Lisaks, võttes ka arvesse hageja üldist märkust, millele on viidatud eespool punktis 26, tuleb asuda seisukohale - arvestades Üldkohtu täieliku pädevuse teostamise võimalust -, et see hageja argumentatsioon ei luba

järeldada, et tema suhtes määratud trahvi põhisumma, mille komisjon määras kindlaks vastavalt suunistes kehtestatud meetodile, ületab seda, mis oli antud juhul sobiv. Niisiis tuleb esimene väide tervikuna tagasi lükata.

Teine väide, mille kohaselt on komisjon jätnud õigusvastaselt hageja suhtes kergendavad asjaolud arvesse võtmata

- 137 Hageja väidab, et vaidlustatud otsus on õigusvastane, sest komisjon ei võtnud tema suhtes arvesse olulisi kergendavaid asjaolusid. See väide jaguneb viieks osaks, mis puudutavad esiteks seda, et vaidlusaluseid kokkuleppeid ei täidetud, hageja ei rikastunud ja tarbijatele ei tekitatud kahju, teiseks seda, et arvesse ei võetud hageja tegelikku koostööd, kolmandaks seda, et arvesse ei võetud hageja ülestunnistust ja kahetsust, neljandaks seda, et arvesse ei võetud hageja kehtestatud meetmeid oma tegevuse seaduspäraseks muutmiseks, ning viiendaks seda, et arvesse ei võetud kaltsiumkarbiidi tootmissektori ja hageja enda kriisiolukorda.

Esialgseid tähelepanekud

- 138 Nagu juba märgitud eespool punktis 92, tuleb juhul, kui rikkumise panid toime mitu ettevõtjat, trahvisummade kindlaksmääramise raames uurida iga ettevõtja osalemise suhtelist raskusastet.
- 139 Kooskõlas selle kaalutlusega on suuniste punktis 29 ette nähtud trahvi põhisumma muutmine olenevalt iga konkreetse ettevõtja puhul arvestatavatest kergendavatest asjaoludest. Selles punktis on nimelt esitatud mitteammendav loetelu kergendavatest asjaoludest, mida võib arvesse võtta. Ent välistatud ei ole ka see, et trahvisumma vähendamiseks võetakse arvesse muid, suuniste punkti 29 näidisloetelust puuduvaid asjaolusid, kui need võivad vähendada asjassepuutuva isiku või üksuse rikkumises osalemise suhtelist raskust (vt selle kohta Üldkohtu 12. detsembri 2012. aasta otsus kohtuasjas T-400/09: Ecka Granulate ja non ferrum Metallpulver vs. komisjon, kohtulahendite kogumikus ei avaldata, punkt 61).
- 140 Käesoleva väite eri osade analüüsimisel tuleb neid esialgseid tähelepanekuid arvesse võtta.

Väite esimene osa, mille kohaselt vaidlusaluseid kokkuleppeid ei täidetud, hageja ei rikastunud ja tarbijatele kahju ei tekitatud

- 141 Väite esimeses osas kordab hageja sisuliselt eespool punktides 66-68 kokkuvõtlikult esitatud argumente, mis tema sõnul tõendavad, et vaidlusaluseid kokkuleppeid täideti vaid osaliselt ja et rikkumisel ei olnud mingit mõju turule, see ei tekitanud mingit kahju klientidele ega võimaldanud saada ebakohast tulu. Ta leiab, et neid väidetavaid asjaolusid oleks komisjon pidanud trahvisumma vähendamiseks kergendavate asjaoludena arvesse võtma.
- 142 Selle kohta tuleb kõigepealt meenutada, et vaidlustatud otsuse põhjendustes 318 ja 319 märkis komisjon järgmist:

„(318) Nagu märgitud põhjenduses 193, on selge, et kaltsiumkarbiidi ja magneesiumi tarnijad täitsid omavahel sõlmitud kokkuleppeid. Kogu kartelli kestuse vältel vahetasid pooled tundlikku äriteavet, jagasid kliente, otsustasid kohaldada kokkulepitud hinnatõuse ja arutasid kvoodikokkulepete sõlmimist, ajakohastades oma turujaotuse tabelleid. Kokkulepped ei välistanud nende poolte vahelise konkurentsi jätkumist, kuid rivaalitsemine ja pettuste esinemine ei muuda järeldust, et kokkuleppeid täideti ja need piirasid konkurentsi kaltsiumkarbiidi ja magneesiumi graanulite tarnijate vahel.

- (319) Lisaks ei teinud ükski osaline avaldust, et ta vältis õigusvastaste kokkulepete igasugust täitmist. Täpsemalt, ükski osaline ei esitanud tõendeid, millest nähtuks, et ta tegelikult kokkuleppeid ei täitnud, käitudes turul konkurentsi soodustavalt, või vähemalt, et ta on selgelt ja märgatavalt rikkunud kartellikokkuleppe täitmisega seotud kohustusi niivõrd, et see häiris selle toimimist [...]. Petmine ei viinud kunagi sõlmitud kokkulepete eitamiseni, vaid algas alati kokkulepitu arvessevõtmisega. Seda arutati väga elavalt kartelli koosolekutel ja vajaduse korral hüvitati.”
- 143 Sellest tuleneb, et komisjon oli seisukohal, et vaidlusaluseid kokkuleppeid selgelt täideti. Komisjon tuvastas võimalike kergendavate asjaolude esinemise hindamise käigus sisuliselt õigesti, et rikkumise olemasolu seisukohast ei muuda midagi see, et need kokkulepped ei välistanud poolte vahelist konkurentsi täielikult ning et poolte vahel esines rivaalitsemist ja pettust. Nimelt tuleneb kohtupraktikast, mida meenutab komisjon ise sisuliselt vaidlustatud otsuse põhjenduses 318, et ettevõtja, kes vaatamata kooskõlastamisele konkurentidega viib turul ellu enam-vähem sõltumatut turupoliitikat, võib üritada kartelli lihtsalt enda kasuks ära kasutada, ja ettevõtjatel oleks liiga kerge minimeerida suure trahvi maksmise riski, kui nad võiksid saada kasu ebaseaduslikust kokkuleppest ja seejärel nõuda trahvi vähendamist selle eest, et nende roll rikkumise täideviimises oli üksnes piiratud, kuigi nende suhtumine on õhutanud teisi ettevõtjaid tegutsema konkurentsi rohkem kahjustaval viisil (vt eespool punktis 69 viidatud kohtuotsus Raiffeisen Zentralbank Österreich jt vs. komisjon, punkt 491, ja seal viidatud kohtupraktika). Nagu Euroopa Kohus on eespool punktis 58 viidatud kohtuotsuses KME Germany jt (punktid 94-96) kinnitanud, ei ole mingil juhul käsitletav õigusnormi rikkumisena see, kui tingimusi, mis peavad olema täidetud keelatud kokkulepete täitmata jätmist puudutavate kergendavate asjaolude kohaldamiseks, tõlgendatakse kitsalt.
- 144 Nagu sisuliselt märgitud vaidlustatud otsuse põhjenduses 319, oleks hageja või mõne muu kartelli liikme suhtes saanud arvestada kergendava asjaoluga ainult eeldusel – mis on sätestatud suuniste punkti 29 kolmandas taandes -, et asjaomane ettevõtja esitab tõendid selle kohta, et tema osalemine rikkumises on sisuliselt tühine ning tõendab seega, et ajal, mil ta oli endast rikkumist kujutavate kokkulepete pool, ta tegelikult kokkuleppeid ei täitnud, käitudes turul konkureerivalt (vt selle kohta eespool punktis 139 viidatud kohtuotsus Ecka Granulate ja non ferrum Metallpulver vs. komisjon, punkt 86, ja seal viidatud kohtupraktika). Tuleb aga asuda seisukohale, et hageja ei ole selliseid tõendeid esitanud.
- 145 Lisaks, mis puudutab hageja argumenti, et ta ei saanud rikkumises osalemisest mingit tulu, siis ka see asjaolu, isegi kui see osutuks tõendatuks, ei saa olla käsitletav kergendava asjaoluna. Nagu nähtub väljakujunenud kohtupraktikast, mida meenutati ka vaidlustatud otsuse põhjenduses 320, ei saa see, et ettevõtja ei saanud rikkumisest mingit tulu, olla takistuseks talle trahvi määramisele, sest vastasel juhul kaotaks trahv oma hoiatava laadi. Sellest tulenevalt ei ole komisjon kohustatud trahvisummade kindlaksmääramisel arvesse võtma seda, et rikkumisest ei saadud kasu (vt Üldkohtu 25. juuni 2010. aasta otsus kohtuasjas T-66/01: Imperial Chemical Industries vs. komisjon, EKL 2010, lk II-2631, punkt 443, ja seal viidatud kohtupraktika).
- 146 Hageja leiab ka, et kergendava asjaoluna oleks tulnud arvesse võtta seda, et rikkumine ei mõjutanud turgu. Piisab aga viitest eespool punktides 78-80 esitatud seisukohtadele, et hageja argumentid seoses vaidlusaluse rikkumise mõju puudumisega turule ei ole absoluutselt tõendatud. Igal juhul tuleneb eespool punktis 81 viidatud kaalutlusest, et isegi juhul, kui vastavaid argumente toetaksid tõendid, siis võttes arvesse seda, et vaidlusaluse rikkumise puhul on tegemist oma olemuselt raske rikkumisega, ei oleks olnud õigustatud kergendava asjaolu kohaldamine põhjusel, et rikkumine väidetavalt ei mõjutanud turgu.
- 147 Seetõttu tuleb väite esimene osa tagasi lükata.

Väite teine osa, et arvesse ei võetud hageja tegelikku koostööd

- 148 Hageja heidab komisjonile ette seda, et ta jättis õigusvastaselt trahvisumma vähendamist õigustava kergendava asjaoluna arvesse võtmata tema tegeliku koostöö. Seda väiteosa analüüsitakse koos kolmanda väitega, millega see on tihedalt seotud, kusjuures ka hageja ise viitab selle väite toetuseks esitatud argumentatsioonile.

Väite kolmas osa, et arvesse ei võetud hageja ülestunnistust ja kahetsust

- 149 Hageja väidab, et vastavalt kohtupraktikale võib komisjon trahvisummat vähendada, kui ettevõtja tunnistab rikkumises osalemise üles. Ta meenutab, et ta tunnistas kohe üles kogu talle süüks pandud rikkumise ja leiab, et seda oleks tulnud talle määratava trahvisumma kindlaksmääramisel kergendava asjaoluna arvesse võtta. Ta lisab, et ta on ainus kartelli liige, kes avaldas sõnaselgelt kahetsust rikkumise toimepanemise eest. Ta viitab tema omaniku poolt haldusmenetluses ärakuulamisel antud sellekohastele avaldustele ja leiab, et tema suhtes oleks tulnud kohaldada ka seda kui kergendavat asjaolu.
- 150 Selle kohta tuleb märkida, et ettevõtja poolt lihtsalt faktilistele asjaoludele vastu vaidlemata jätmist ei ole ära nimetatud kergendavate asjaolude näidisloetelus, mis on esitatud suuniste punktis 29. Komisjoni teatis, mis käsitleb trahvide määramata jätmist või vähendamist kartellidega seotud juhtumite puhul (EÜT 1996, C 207, lk 4), nägi tõesti punkti D lõikes 2 ette koostöö eest sellise ettevõtja trahvi vähendamise, kes pärast vastuväiteteatise saamist teatab komisjonile, et ta ei vaidle vastu komisjoni süüdistuse aluseks olevate faktiliste asjaolude sisulisele õigsusele. Hageja viidatud kohtupraktika puudutab kohtuasju, milles oli kohaldatav see teatis. Kuid see teatis ei ole kohaldatav käesoleva asja asjaoludele, sest see asendati 2002. aasta leebema kohtlemise teatisega, mis sarnast trahvi vähendamist ette ei näinud.
- 151 Selle kohta olgu meenutatud, nagu märgitud eespool punktis 74, et kuigi komisjon ei saa kõrvale kalduda normidest, mille ta on ise endale kehtestanud - välja arvatud juhul, kui ta esitab seda tehes võrdse kohtlemise põhimõttega kooskõlas olevaid põhjendusi -, võib ta neid muuta või asendada, ning talle ei saa uute normide kohaldamisalasse kuuluva juhtumi korral ette heita, et ta ei kohaldanud kergendavat asjaolu, mida nendes uutes normides ette ei ole nähtud, üksnes põhjusel, et see oli ette nähtud varem kehtinud normides.
- 152 Sellest tuleneb, et ainult fakt, et varasemates otsustes, mis on vastu võetud õigusnormide ja otsustuspraktika alusel, mida hiljem on muudetud, võttis komisjon keelatud kokkuleppes osalenud ettevõtjale määratud trahvi vähendamisel arvesse seda, et ta ei vaielnud vastu talle ette heidetud faktilistele asjaoludele, ei tähenda, et ta oli käesolevas asjas kohustatud samal põhjusel hageja trahvi vähendama (vt selle kohta eespool punktis 139 viidatud kohtuotsus Ecka Granulate ja non ferrum Metallpulver vs. komisjon, punkt 60).
- 153 Seetõttu tuleb käesoleva väite analüüsimisel uurida, kas see, et hageja ei vaielnud vastu talle ette heidetud faktilistele asjaoludele, ja see, et ta avaldas kahetsust, võis vähendada tema kartellis osalemise suhtelist raskust ja õigustada talle määratud trahvi vähendamist (vt selle kohta eespool punktis 139 viidatud kohtuotsus Ecka Granulate ja non ferrum Metallpulver vs. komisjon, punkt 61).
- 154 Selles küsimuses on oluline meenutada, et vastavalt väljakujunenud kohtupraktikale on trahvisumma vähendamine haldusmenetluses tehtud koostöö eest õigustatud vaid siis, kui ettevõtja tegevus kergendas komisjoni tööd rikkumise tuvastamisel ning vajadusel sellele lõpu tegemisel (vt selle kohta eespool punktis 139 viidatud kohtuotsus Ecka Granulate ja non ferrum Metallpulver vs. komisjon, punkt 62, ja seal viidatud kohtupraktika).

- 155 Käesolevas asjas tuleb meenutada, et komisjon heitis hagejale ette osalemist kaltsiumkarbiidi pulbrit ja graanuleid puudutavates rikkumise osades. Nendest kahest osast esimesega seoses olgu meenutatud, et vaidlusaluse kartelli olemasolust andis komisjonile teada Akzo Nobel, nagu meenutatud vaidlustatud otsuse põhjenduses 335. Lisaks, nagu nähtub vaidlustatud otsuse põhjenduse 64 juurde kuuluvast 143. joonealusest märkusest ja põhjendusest 348, leidis komisjon ühe teise kartellis osalenud ettevõtja, nimelt TDR Metalurgija ruumidest dokumentaalseid tõendeid rikkumise sama osa kohta, täpsemalt selle tootega seotud esimese koosoleku kohta, mis toimus 22. aprillil 2004.
- 156 Arvestades neid asjaolusid tuleb märkida, et komisjonil oli palju tõendeid hagejat puudutavate faktide kohta seoses tema osalusega kaltsiumkarbiidi pulbrit puudutavas kartelli osas. Seda arvestades ja hageja niisuguste argumentide puudumisel, mis tõendaksid vastupidist, tuleb järeldada, et komisjon oli igal juhul suuteline tõendama fakte, mida talle seoses kartelli selle osaga ette heideti. Järelikult see, et hageja nendele faktidele vastu ei vaidle, ei saa olla käsitatav tõhusa koostööna haldusmenetluses suuniste punkti 29 neljanda taande ja eespool punktis 154 viidatud kohtupraktika tähenduses ning see ei saa järelikult õigustada talle määratud trahvisumma vähendamist.
- 157 Mis puudutab kaltsiumkarbiidi graanulitega seotud kartelli osa, siis tuleb meenutada, et nagu nähtub vaidlustatud otsuse põhjendustest 342-346, oli hageja see, kes 2002. aasta leebema kohtlemise teatise alusel esitatud taotluse raames esitas komisjonile tõendeid, mis aitasid kaasa rikkumise selle osa tuvastamisele. 2002. aasta leebema kohtlemise teatist kohaldades vähendati selle eest hageja trahvi 35% (vaidlustatud otsuse põhjendus 346).
- 158 Sõltumata küsimusest, kas see vähendamise määr oli sobiv – millele hageja siin tagapool analüüsitavas kolmandas väites vastu vaidleb – ei saa igal juhul nõustuda sellega, et komisjon oli kohustatud hageja trahvisummat eraldi vähendama seoses asjaoluga, et ta ei vaielnud vastu oma osalusele kartelli selles osas, mille komisjonipoolsele tõendamisele ta ise kaasa aitas.
- 159 Lõpuks, mis puudutab asjaolu, et hageja kahetses kartellis osalemist, siis ei saa niisugune avaldus, isegi kui see on väga positiivne tegu, mõjutada tuvastatud rikkumise esinemist ja järelikult olla käsitatav kergendava asjaoluna, mis õigustab määratud trahvisumma vähendamist (vt analoogia korras eespool punktis 139 viidatud kohtuotsus Ecka Granulate ja non ferrum Metallpulver vs. komisjon, punkt 79).
- 160 Eespool toodud kaalutlustest nende kogumis ilmneb, et väite kolmas osa ei ole põhjendatud ja tuleb tagasi lükata.

Väite neljas osa, mille kohaselt ei võetud arvesse hageja kehtestatud meetmeid oma tegevuse seaduspäraseks muutmiseks

- 161 Hageja väidab, et nii komisjon ühes oma otsuses, mis puudutas erinevat rikkumist, kui ka Üldkohus oma 14. juuli 1994. aasta otsuses kohtuasjas T-77/92: Parker Pen vs. komisjon (EKL 1994, lk II-549, punkt 93) pidasid trahvisumma vähendamist õigustavaks kergendavaks asjaoluks seda, et ettevõtja, kelle suhtes on algatatud menetlus seoses liidu konkurentsioiguse normide rikkumisega, kehtestab meetmeid oma tegevuse seaduspäraseks muutmiseks. Kuna ta pärast vaidlustatud otsuse vastuvõtmiseni viinud menetluse algatamist selliseid meetmeid kehtestas, oleks hageja arvates tulnud sel alusel tema trahvisummat vähendada.
- 162 Selle kohta tuleb meenutada, et väljakujunenud kohtupraktikast tuleneb, et kuigi tuleb oluliseks pidada meetmeid, mida ettevõtja võttis selleks, et takistada tulevikus liidu konkurentsiniormide uute rikkumiste toimepanemist tema personali poolt, ei muuda see midagi juba tuvastatud rikkumise olemasolu seisukohast. Sellest tuleneb, et ainuüksi asjaolu, et komisjon on teatavates olukordades oma varasemas otsustuspraktikas ettevõtja tegevuse seaduspäraseks muutmise programmi kehtestamist kergendava asjaoluna arvesse võtnud, ei too kaasa komisjoni kohustust konkreetsetes juhtumises samal viisil toimida (vt Üldkohtu 9. juuli 2003. aasta otsus kohtuasjas T-224/00: Archer Daniels Midland ja Archer Daniels

Midland Ingredients vs. komisjon, EKL 2003, lk II-2597, punkt 280 ja seal viidatud kohtupraktika). Sellele viitab ka komisjon vaidlustatud otsuse põhjenduses 325 hageja asjakohase taotluse tagasilükkamiseks.

- 163 Eeltoodust erinevale järeltulele ei saa viia ka eespool punktis 161 viidatud kohtuotsus Parker Pen vs. komisjon, millele hageja oma argumentatsiooniga tugineb.
- 164 Esiteks piirdus Üldkohus selle kohtuotsuse punktis 93 järeltulega, et komisjon oli võtnud asjassepuutuvast otsuses arvesse kergendavaid asjaolusid, mis rääkisid selles asjas hageja kasuks ning mille hulka kuulus ka asjaolu, et ta oli kehtestanud oma tegevuse seaduspäraseks muutmise programmi, mille eesmärk oli tagada konkurentsioiguse normide järgimine tema edasimüüjate ja tütarettevõtjate poolt. Üldkohus ei pidanud otsustama ega otsustanud küsimust, kas komisjon oli kohustatud seda asjaolu arvesse võtma kergendava asjaoluna. Vastupidi, Üldkohus tuvastas, et olenemata kergendavate asjaolude arvessevõtmisest ei olnud trahv, mille komisjon hagejale selles asjas määras, sobiv muu hulgas rikkumisega seotud käibe väiksuse tõttu, ning teostades oma täielikku pädevust, määras Üldkohus väiksema trahvisumma (eespool punktis 161 viidatud kohtuotsus Parker Pen vs. komisjon, punkt 95).
- 165 Teiseks, komisjoni 15. juuli 1992. aasta otsuse 92/426/EMÜ, [EÜ artikli 81] kohaldamise menetluses (juhtum IV/32.725 – Viho/Parker Pen) (EÜT L 233, lk 27), mida selles asjas käsitleti, punktis 24 märkis ta, et rikkumisepärasel võeti tegevuse seaduspäraseks muutmise meetmeid, mis aga ei suutnud takistada rikkumise toimepanemist, kuid et pärast seda, kui komisjon oli rikkumise tuvastanud ja seda sõnaselgelt nõudnud, lõpetas hageja antud asjas rikkumise. Teisisõnu, selle juhtumi puhul ei võetud kergendava asjaoluna arvesse mitte ainult seda, et samal ajavahemikul, mil kestis rikkumine, võeti konkurentsioiguse järgmise tagamise meetmeid, vaid ka seda, kuidas asjassepuutuv ettevõtja pärast komisjoni sekkumist käitus.
- 166 Lisaks, isegi kui eeldada, nagu on eeldanud hageja, et mitmes varasemas otsuses võttis komisjon kergendava asjaoluna arvesse, et rikkumine pandi toime olenemata sellest, et ettevõtja kehtestas meetmeid sarnaste rikkumiste toimepanemise takistamiseks, nähtub siiski eespool punktis 162 viidatud kohtupraktikast, et ka selle argumendiga ei saa nõustuda. Seega ei ole komisjon kohustatud teatavat asjaolu kergendava asjaoluna arvesse võtma, kui ta järgib võrdse kohtlemise põhimõtet, mis tähendab, et sama otsuse adressaatidest ettevõtjate suhtes ei anta selles küsimuses erinevat hinnangut (eespool punktis 162 viidatud kohtuotsus Archer Daniels Midland ja Archer Daniels Midland Ingredients vs. komisjon, punkt 281). Käesolevas asjas see nii ei olnud, kuna kartelli ühegi liikme puhul ei arvestatud sellise kergendava asjaoluga.
- 167 Veel tuleb märkida, et hageja hinnangul on eespool punktis 162 viidatud kohtupraktika liiga piirav, sest arvesse tuleb võtta tegureid, nagu spetsiifiline ennetamine trahvi kindlaksmääramisel, ebamugavusi tulenevalt sellest, et arvesse ei võeta tegevuse seaduspäraseks muutmise programme, mida on kehtestanud komisjonilt leebemat kohtlemist taotlenud ettevõtjad, ja nõuet, mille kohaselt konkurentsioiguse normide rikkumised peavad olema toime pandud vähemalt ettevaatamatuse tõttu. Ta leiab seega, et tema seaduspäraseks muutmise range programmi kehtestamist tuleks kergendava asjaoluna arvesse võtta.
- 168 Need argumendid ei ole veenvad.
- 169 Suunistest nähtub, et komisjon on teadlik vajadusest tagada mitte ainult see, et tema tegevusel konkurentsioigusrikkumiste valdkonnas oleks üldises plaanis hoiatav mõju, vaid eelkõige niisuguse rikkumise toime pannud ettevõtjale määratava trahvi hoiatav mõju konkreetse juhtumi korral. Seda kinnitab suuniste punkt 4, milles on muu hulgas märgitud, et „[t]rahvi suurus tuleks määrata nii, et sellel oleks piisavalt hoiatav mõju, [et] karistada asjaomaseid ettevõtjaid (hoiatav mõju konkreetse juhtumi korral)”. Ent ainult see, et ettevõtja kehtestab lihtsalt programmi oma tegevuse konkurentsioiguse normidega vastavusse viimiseks, ei saa olla siduv ja kindel tagatis selle kohta, et see

ettevõtja tulevikus jätkuvalt neid norme järgib, nii et selline programm ei saa kohustada komisjoni vähendama trahvi põhjusel, et trahviga taotletav ennetav eesmärk on juba vähemalt osaliselt saavutatud (eespool punktis 66 viidatud kohtuotsus *Degussa vs. komisjon*, punkt 361). Hageja ei ole ka viidanud ühelegi konkreetsele asjaolule, mis tõendaks, et nõutavat trahvi hoiatavat mõju konkreetse juhtumi korral võib saavutada väiksema trahvisummaga ettevõtjate puhul, kes on kehtestanud oma tegevuse seaduspäraseks muutmise meetmeid. Kuigi seega on ettevõtja enda huvides niisuguseid meetmeid kehtestada, et püüda ennetada konkurentsioiguse normide rikkumisi tulevikus ja vältida nii nendest rikkumistest tulenevaid karistusi, ei saa nõuda komisjonilt ega Üldkohtult, kui viimane teostab oma täielikku pädevust trahvide valdkonnas, et nad kompenseeriks selliste meetmete kehtestamist automaatselt ja süstemaatiliselt trahvi vähendamiseks.

170 Samuti tuleb tagasi lükata hageja argument seoses väidetavate ebamugavustega, mis tulenevad sellest, et niisugust kergendavat asjaolu ei võeta arvesse komisjonilt leebemat kohtlemist taotlenud ettevõtjate suhtes. Selle kohta täpsustas hageja kohtuistungil, et need ebamugavused on tingitud asjaolust, et tegevuse seaduspäraseks muutmise programmi puudumisel on ettevõtjatel keerulisem sisekontrollide abil avastada oma mõne töötaja osalust konkurentsioiguse normide rikkumises, et aegsasti komisjoni sellest teavitada ja taotleda selle eest nende suhtes leebusmeetmete kohaldamist. Piisab, kui märkida, et see argumentatsioon ei tõenda mingil viisil vajadust automaatselt hüvitada tegevuse seaduspäraseks muutmise meetmete kehtestamist, kuna kompensatsioonid, mis komisjon on kehtestanud oma erinevates leebusteatistes (sealhulgas 2002. aasta teatistes, mida kohaldatakse käesoleva asja asjaoludele), on selleks enam kui piisavaks motivaatoriks.

171 Lõpuks, mis puudutab argumenti seoses asjaoluga, et konkurentsioiguse normide rikkumised peavad olema toime pandud vähemalt ettevaatamatuse tõttu, siis piisab, kui meenutada väljakujunenud kohtupraktikat, mille kohaselt selleks, et konkurentsioiguse normide rikkumist saaks lugeda tahtlikult ja mitte ettevaatamatuse tõttu toimepanduks, ei ole vaja, et ettevõtja oleks olnud konkurentsioiguse rikkumistest teadlik - piisab, et ettevõtja ei saanud mitte teada, et tema tegevuse eesmärk oli kahjustada konkurentsioiguse ühisturul (vt Euroopa Kohtu 11. juuli 1989. aasta otsus kohtuasjas 246/86: *Belasco jt vs. komisjon*, EKL 1989, lk 2117, punkt 41, ja seal viidatud kohtupraktika, ning eespool punktis 69 viidatud kohtuotsus *Raiffeisen Zentralbank Österreich jt vs. komisjon*, punkt 205, ja seal viidatud kohtupraktika). Sellest tuleneb, et konkurentsioiguse normide rikkumise tuvastamise eelduseks ei ole see, et ettevõtja tegevuse eest vastutavad isikud oleksid olnud teadlikud nende konkurentsioiguse normide täpsest sisust, mille kohta võis saada teavet koolitus- ja tegevuse seaduspäraseks muutmise programmi raames. Eespool viidatud kohtupraktikast nähtub vastupidi, et olenemata niisuguse teadlikkuse puudumisest on võimalik tuvastada nende normide rikkumine mitte ainult ettevaatamatuse, vaid ka tahtluse tõttu.

172 Kõigist eeltoodud kaalutlustest tuleneb, et käesolev väiteosa ei ole põhjendatud ja tuleb seetõttu tagasi lükata.

Väite viies osa, mille kohaselt ei võetud arvesse kaltsiumkarbiidi tootmissektori ja hageja enda kriisiolukorda

173 Hageja väidab, et minevikus on komisjon terve rea juhtumite puhul trahvisummat oluliselt vähendanud, kui kogu asjassepuutuvas tegevussektoris valitses kriis. Lisaks on ka liidu kohus pidanud sageli tegevussektori rasket olukorda kergendavaks asjaoluks, mis õigustab trahvisumma vähendamist. Kuigi hageja tõendas haldusmenetluses, et kogu kaltsiumkarbiidi tootmissektor ja eriti tema ise olid nii enne rikkumisperioodi kui ka selle vältel kriisiolukorras, keeldus komisjon väärt sellel alusel kergendavat asjaolu kohaldamast. Hageja kordab siinkohal oma argumente, mille ta esitas haldusmenetluse staadiumis väidetava kriisiolukorra tõendamiseks.

- 174 Komisjon lükkas tagasi haldusmenetluses hageja ja kartelli teiste liikmete poolt esitatud asjakohase argumentatsiooni, märkides selle kohta vaidlustatud otsuse põhjenduses 330 järgmist: „Need argumendid võivad küll selgitada, miks kaltsiumkarbiidi ja magneesiumgraanulite tarnijad võisid eelistada konkurentsi piiramist, kuid need ei saa õigustada kartelli tegevust”. Vastuseks argumendile, et sarnastes olukordades on ta minevikus trahvi vähendanud, meenutas komisjon kohtupraktikat, mille kohaselt ei ole ta oma varasema otsustuspraktikaga seotud (vt eespool punkt 87), lisades järgmist: „Lisaks on Üldkohus [...] kinnitanud, et komisjon ei ole kohustatud käsitama kergendava asjaoluna asjassepuutuva tegevussektori halba majanduslikku olukorda”.
- 175 Nimelt vastavalt väljakujunenud kohtupraktikale ei ole komisjon kohustatud kergendavaks asjaoluks pidama tegevussektori halba majanduslikku olukorda. Isegi kui komisjon võttis varasemates asjades sektori majanduslikku olukorda kergendava asjaoluna arvesse, ei tähenda see, et ta peaks oma otsustuspraktika järgimist tingimata jätkama. Selle kohta tuleb märkida, et üldjuhul tekivadki kartellid ajal, mil tegevussektoris on raskusi (vt eespool punktis 69 viidatud Üldkohtu otsus Raiffeisen Zentralbank Österreich jt vs. komisjon, punkt 510, ja Üldkohtu 5. oktoobri 2011. aasta otsus kohtuasjas T-39/06: Transcatab vs. komisjon, EKL 2011, lk II-6831, punkt 352, ja seal viidatud kohtupraktika).
- 176 Hageja viitab just sellele kohtupraktikale, kinnitades et liidu kohus on teatud tegevussektori kriisiolukorda sageli käsitlenud kergendava asjaoluna ja ilmselgelt tõlgendab ta seda väärtalt.
- 177 Ülejäänud kohta tuleb märkida, et hageja argumentatsioonis, mis puudutab nii kogu tegevussektori kui ka täpsemalt tema enda kriisiolukorda, korraldatakse vaid sarnaseid argumente, mida ta juba esitas oma vastuses vastuväiteteatisele. Ent eespool punktis 175 viidatud kohtupraktikast nähtub, et komisjon lükkas õigustatult selle argumentatsiooni tagasi, seda enam, et hageja ei ole Üldkohtus esitanud ühtegi täiendavat tõendit, mis võiks seada kahtluse alla vaidlustatud otsuses esitatud komisjoni hinnangu.
- 178 Järelikult tuleb tagasi lükata väite viies osa ning seetõttu ka teine väide tervikuna, välja arvatud selle teine osa, mida tuleb analüüsida koos kolmanda väitega. Lisaks, kuna kõik eespool analüüsitud hageja argumendid tuleb tagasi lükata, tuleb märkida, et need argumendid ei õigusta Üldkohtu poolt täieliku pädevuse teostamist talle määratud trahvisumma vähendamiseks.

Kolmas väide, mille kohaselt on rikutud 2002. aasta leebema kohtlemise teatist

- 179 Hageja väidab, et trahvi vähendamise määr, millega komisjon kompenseeris tema koostööd haldusmenetluses (vt eespool punkt 10), on liiga väike ja seetõttu ebaseaduslik.

2002. aasta leebema kohtlemise teatis

- 180 2002. aasta leebema kohtlemise teatise B osa punktid 20-23 on sõnastatud järgmiselt:

„B. TRAHVI VÄHENDAMINE

20. Ettevõtjate puhul, kes ei täida A osas [KAITSE TRAHVIDE EEST] sätestatud tingimusi, võib siiski vähendada kehtestatava trahvi määra.
21. Selleks, et ettevõtja trahvi saaks vähendada, peab ta esitama komisjonile kahtlustatava rikkumise kohta tõendid, millel on komisjoni valduses olevate tõenditega võrreldes oluline lisaväärtus, ning lõpetama oma osaluse kahtlustatavas rikkumises hiljemalt tõendite esitamise ajal.

22. Lisaväärtuse mõiste väljendab seda, mil määral esitatud tõendite laad ja/või üksikasjalikkus aitavad komisjonil kõnealuseid fakte tõendada. Hindamisel peab komisjon hiljem esitatavatest tõenditest üldjuhul väärtuslikumaks neid kirjalikke tõendeid, mis pärinevad sellest ajavahemikust, mida faktid puudutavad. Samamoodi peetakse kaudselt seotud tõenditest üldjuhul väärtuslikumaks kõnealuste faktidega otseselt seotud tõendeid.
23. Komisjon määrab haldusmenetluse lõpus vastu võetavas lõplikus otsuses kindlaks:
- a) kas ettevõtja esitatud tõenditel oli samal ajal komisjoni valduses olevate tõenditega võrreldes oluline lisaväärtus;
 - b) mil määral ettevõtjale määratud trahvi vähendatakse; see määratakse järgmise korra kohaselt ja lähtudes kehtestatavast trahvist:
 - esimene ettevõtja, kes täidab punktis 21 sätestatud tingimused: trahvi vähendatakse 30–50%;
 - teine ettevõtja, kes täidab punktis 21 sätestatud tingimused: trahvi vähendatakse 20–30%;
 - järgmised ettevõtjad, kes täidavad punktis 21 sätestatud tingimused: trahvi vähendatakse kuni 20%.

Kõigis nimetatud rühmades trahvi vähendamise taseme kindlaksmääramisel võtab komisjon arvesse punktis 21 sätestatud tingimustele vastavate tõendite esitamise aega ja nende lisaväärtust. Peale selle võib komisjon arvesse võtta ettevõtja poolt pärast andmete esitamist tehtud koostöö ulatust ja järjepidevust.

Kui ettevõtja esitab muu hulgas tõendid selliste faktide kohta, millest komisjon ei olnud eelnevalt teadlik ja mis mõjutavad otseselt kahtlustatava kartelli tähtsust või kestust, ei võta komisjon neid andmeid arvesse võimalike trahvide määramisel kõnealused tõendid esitanud ettevõtja suhtes.”

Vaidlustatud otsus

- ¹⁸¹ Vaidlustatud otsuse põhjendustes 342-346 märkis komisjon 2002. aasta leebema kohtlemise teatise hageja suhtes kohaldamise teemal järgmist:

„(342) Donau Chemie esitas trahvi vähendamise taotluse 25. jaanuaril 2007, ehk üks nädal pärast kontrolle, esitades ka tõendeid seoses kaltsiumkarbiidiga (pulber ja graanulid). [...] Komisjoni valduses oli kaltsiumkarbiidi pulbri kohta juba tõendeid, mille oli esitanud Akzo [Nobel] või mis oli saadud kontrollide käigus. Ent taotlusega anti komisjonile spetsiifilisi üksikasju kaltsiumkarbiidi graanuleid puudutavate sündmuste kohta. Sel hetkel olid komisjoni valduses olevad tõendid selle tootesegmendi kohta ainult (i) Akzo [Nobeli] ühe sellise töötaja avaldused, kellel oli vaid teisejärguline teave kartelli selle osa kohta, ja (ii) kontrolle puudutavad dokumendid killustatud teabega. Need Donau Chemie esitatud toetavad tõendid aitasid kaasa rikkumise tuvastamisele.

(343) Donau Chemie oli esimene ettevõtja, kes esitas komisjonile selle tootesegmendi teemal peetud koosolekute kuupäevad ja üksikasjad. Selle teabe laad ja üksikasjalikkus aitasid komisjonil kõnealuseid fakte tõendada.

- (344) Donau Chemie oli ka esimene ettevõtja, kes andis teada, et kaltsiumkarbiidi puudutav keelatud kokkulepe oli osa suuremast konkurentsivastasest plaanist, mis hõlmas magneesiumi graanuleid. Donau Chemie lõpetas osaluse eeldatavas rikkumises enne oma taotluse esitamist. Donau Chemie jätkas koostööd teabenõuetele vastates, esitamata aga vabatahtlikult täiendavaid tõendeid.
- (345) 2002. aasta leebema kohtlemise teatise punkti 23 alusel võtab komisjon selleks, et määrata vahemikus 30-50% kindlaks Donau Chemie trahvi vähendamise protsent, teadmiseks asjaolu, et Donau Chemie trahvi vähendamise määr mõjutab nii kaltsiumkarbiidi graanulite kui pulbri eest määratavat trahvi. Donau Chemie esitas olulise lisaväärtusega andmeid aga ainult kaltsiumkarbiidi graanulite kohta, st ühe toote kohta kahest, mille eest trahv määratakse. Komisjon täheldab, et Donau Chemie viitas võimalikule laiemale konkurentsivastasele skeemile, mis hõlmas magneesiumi graanuleid.
- (346) Kokkuvõttes, neid asjaolusid arvesse võttes vähendab komisjon Donau Chemie trahvi 35% võrreldes summaga, mis talle muidu oleks määratud.”

Esialgssed tähelepanekud

- 182 Hageja väidab, et tema trahvi vähendamise määr asetseb 2002. aasta leebema kohtlemise teatise punkti 23 esimese lõigu punkti b esimeses taandes määratletud vahemiku 30-50% alumises osas. Ta leiab, et kui komisjon oleks tema koostöö ulatust ja väärtust õigesti hinnanud, oleks ta pidanud tema trahvi rohkem vähendada - määral, mis on ligilähedane maksimaalsele 50 protsendile. Seda arvestades esitab ta argumente kuupäeva kohta, mil ta need tõendid komisjonile edastas, ja olulise lisaväärtuse kohta, mis nendel tõenditel oli kaltsiumkarbiidi graanulite, kaltsiumkarbiidi pulbri ning magneesiumi graanulite seisukohast. Kõiki neid argumente analüüsitakse tagapool üksteise järel.
- 183 Selle analüüsi tulemusel ja olenevalt tehtud järeldustest tuleb hinnata, kas hageja trahvi vähendamise määr on sobiv. Nimelt 2002. aasta leebema kohtlemise teatise punkti 23 teine lõik näeb ette, et trahvisumma vähendamise ulatuse kindlaksmääramisel etteantud vahemikus tuleb arvesse võtta ettevõtja esitatud tõendite lisaväärtuse määra. Seega tuleb iga uuritava tõendi puhul kindlaks teha, kas seda tuleb nimetatud määra kindlaksmääramiseks arvesse võtta positiivselt või negatiivselt.
- 184 Hageja väidab ka teise võimalusena, et juhul, kui tõendid, millele ta oma argumentatsioonis viitab, ei anna alust trahvi vähendamisele suuremal määral kui vaidlustatud otsuses määratletu, tuleb asjaolu, et ta need tõendid esitas, vaadelda komisjoniga tehtud tõhusa koostööna väljaspool leebema kohtlemise teatise kohaldamisala suuniste punkti 29 neljanda taande tähenduses, mis õigustab tema suhtes kergendava asjaolu esinemise tunnustamist. Seda argumenti uuritakse kõige viimasena.

Kuupäev, mil hageja komisjonile tõendid esitas

- 185 Hageja meenutab, et tuginedes suure lisaväärtusega tõenditele, esitas ta trahvi vähendamise taotluse 25. jaanuaril 2007, st ainult üks nädal pärast komisjoni läbi viidud kontrolli ja tükk aega enne seda, kui komisjon talle teabenõude esitas.
- 186 Komisjon märgib, et ta ei jaga „iseenesest” seisukohta, et hageja taotlust tuleks pidada väga kiirelt esitatuks. Kuid ta lisab, et igal juhul andis ta vaidlustatud otsuses hageja leebema kohtlemise taotluse kuupäevale positiivse hinnangu. See asjaolu koos hageja esitatud teabe lisaväärtusega viis selleni, et tema trahvi vähendamise määraks kinnitati 35%.

187 Neid komisjoni selgitusi arvestades ja kuna puudub tema konkreetne argumentatsioon, milles näidataks, et hageja poolt leebema kohtlemise taotluse esitamine oleks võinud või pidanud toimuma varem, tuleb komisjoni eeskujul seda asjaolu hageja esitatud tõendite lisaväärtuse määra kindlaksmääramisel arvesse võtta positiivselt.

Hageja esitatud tõendite lisaväärtus kaltsiumkarbiidi graanulite aspektist

188 Hageja esitleb üksikasjalikult tõendeid, mille ta komisjonile kaltsiumkarbiidi graanulite kohta esitas ning kirjeldab lisaväärtust, mis nendel tõenditel tema arvates komisjoni jaoks oli. Ta järeldab, et need tõendid olid esimesed, mis võimaldasid komisjonil tuvastada rikkumise selles valdkonnas. Hageja hinnangul ei olnud komisjonil rikkumise selle osa kohta enne tema avaldust muud, kui ainult Akzo ühelt töötajalt saadud vihjed, mis olid väga üldsõnalised ja kindla tõendusliku väärtusetä.

189 Kaltsiumkarbiidi graanulite osas ei vaidle komisjon vastu, et hageja esitatud teave oli kasulik ning oma laadilt ja üksikasjalikkuse määralt selline, et aitas rikkumist tõendada. Ta toonitab aga, et kaltsiumkarbiidi graanulite valdkonna rikkumise tuvastamisel ei tuginenud ta ainult sellele teabele, kuna tema käsutuses ei olnud mitte ainult Akzo Nobeli avaldus, vaid ka mitme kartelli liikme ruumides teostatud kontrollide käigus kogutud teave.

190 Vaidlustatud otsuse põhjenduses 343 esitatud kaalutlusi ja komisjoni poolt Üldkohtus antud selgitusi arvestades tuleb asuda seisukohale, et kaltsiumkarbiidi graanulite kohta esitatud hageja avalduses sisalduv tõendusmaterjal on olulise lisaväärtusega. Tegemist on tõendiga, mida tuleb hageja tõendite lisaväärtuse määra kindlaksmääramisel arvesse võtta positiivselt. Komisjoni argument, mille kohaselt oli hageja taotluse esitamise ajal tema käsutuses juba teatud teave ja tõendid selle rikkumise osa kohta, ei saa viia teistsuguse järelduseni, kuna komisjon ise möönis, et just hageja esitatud tõendid aitasid tal rikkumise seda osa tõendada.

Hageja esitatud tõendite lisaväärtus kaltsiumkarbiidi pulbri aspektist

191 Hageja väidab, et ta esitas tõendeid, mis hõlbustasid otsustavalt rikkumise tuvastamist ka kaltsiumkarbiidi pulbri osas. Need tõendid puudutasid rikkumise kestust ja võimaldasid komisjonil ka tuvastada kartellis osalenute isikud ning rikkumise selle osaga seotud eri kohtumistel toimunud arutelude sisu.

192 Komisjon vaidleb sellele argumendile vastu. Ta väidab, et hageja esitatud teabe lisaväärtuse hindamiseks tuleb arvesse võtta kõiki tõendeid, mis olid tema käsutuses hageja avalduse tegemise ajal, mitte ainult Akzo Nobeli avaldust. Sel ajal oli komisjoni käsutuses piisavalt tõendeid kaltsiumkarbiidi pulbrit puudutava rikkumise osa kohta, mistõttu ei olnud hageja panusel olulist lisaväärtust selle toote aspektist. Tõendid, millele hageja selles suhtes oma argumentatsioonis viitab, ei saa õigustada trahvi vähendamist suuremas ulatuses, kui see, mida kohaldatai vaidlustatud otsuses.

193 Hageja tugineb kolmele argumendile, kinnitades, et tõenditel, mille ta koos oma avaldusega esitas, oli oluline lisaväärtus ka seoses kaltsiumkarbiidi pulbrit puudutava kartelli osaga. Esiteks väidab ta, et ta oli esimene, kes esitas komisjonile teavet 2005. aasta 22. novembri ja 2006. aasta 25. aprilli koosoleku kohta, millele viidatakse vastavalt vaidlustatud otsuse põhjendustes 78 ja 83, arvestades et Akzo Nobeli enda avalduse kohaselt ta nendel kahel koosolekul ei osalenud.

194 See argument on tulemusetu. Ainult asjaolu, et Akzo Nobel ei osalenud nendel kahel koosolekul, ei tähenda, et ta ei saanud komisjonile nende kohta teavet esitada. Nimelt joonealused märkused, vastavalt nr 188 ja nr 207, millele viitavad vaidlustatud otsuse eespool nimetatud põhjendused, mainivad tõendite hulgas, millele komisjon viitas seoses nende kahe koosolekuga, Akzo Nobeli avaldust. Need mainivad ka mitut dokumenti, mille komisjon kartelli eri liikmete ruumides teostatud kontrollide käigus enda valdusse võttis. Kuna need kontrollid viidi läbi enne hageja poolt leebema

kohtlemise taotluse esitamist, on tegemist tõenditega, mis olid komisjoni käsutuses enne selle taotluse esitamist. Järelikult kui hageja ei vaidle konkreetset vastu kõigi nende tõendite asjasepuutuvusele, ei saa nõustuda väitega, et ta oli esimene ettevõtja, kes esitas komisjonile asjasepuutuvaid tõendeid nende koosolekute kohta, ja seda sõltumata vastusest küsimusele, kas sellest asjaolust, isegi kui see leiaks tuvastamist, piisaks, et järeldada, et ta esitas ka kaltsiumkarbiidi pulbri kohta olulise lisaväärtusega tõendeid.

- 195 Teiseks, hageja väidab, et erinevalt Akzo Nobelist märkis ta oma leebema kohtlemise taotluses üksikasjalikult ära, kes igal kartellikoosolekul osales. Täpsemalt, Akzo Nobel jättis oma 4. detsembri 2006. aasta avalduses märkimata, et kartellis osales ka Novácke chemické závody. Alles hageja esitatud teabe alusel sai komisjon tuvastada, milline oli kartelli kogu ulatus ja seda teavet tegelikult ära kasutada. Hageja viitab selles küsimuses vaidlustatud otsuse 154. joonealusele märkusele.
- 196 Ka see argument tuleb tagasi lükata. Hageja viidatud 154. joonealusele märkusele viitab vaidlustatud otsuse põhjendus 67. See põhjendus puudutab kartelli kaltsiumkarbiidi pulbri osa teist koosolekut, mis toimus 7. septembril 2004. Novácke chemické závody oli üks sellel koosolekul osalenutest, nagu märgitud selles põhjenduses. Tõendid, millele komisjon tugines, on loetletud 153. joonealuses märkuses. Hageja viidatud 154. joonealune märkus puudutab konkreetsemalt loetelu sellel koosolekul osalenutest, ent selles on märgitud lihtsalt „idem” ja viidatud 153. joonealusele märkusele. Viimati nimetatud joonealuses märkuses loetletakse mitu tõendit, sealhulgas Akzo Nobeli kaks avaldust, vastavalt 29. novembri 2006. aasta ja 22. detsembri 2006. aasta avaldus, nagu ka mitu dokumenti, mis võeti kartelli eri liikmete ruumides läbi viidud komisjoni kontrollide käigus. Nende seas on muu hulgas Novácke chemické závody enda ruumidest saadud dokumendid. Nagu juba märgitud, viidi need kontrollid läbi enne hageja poolt leebema kohtlemise taotluse esitamist. Neid asjaolusid arvestades ja kuna hageja ei esita kõigi nende tõendite kahtluse alla seadmiseks konkreetsemaid argumente, tuleb tagasi lükata ka tema argument, et ta oli esimene ettevõtja, kes teatas komisjonile, kes olid kaltsiumkarbiidi pulbrit puudutavas rikkumise osas osalenud isikud.
- 197 Kolmandaks väidab hageja, et just tema leebema kohtlemise taotlus võimaldas komisjonil kindlaks teha samal koosolekul sõlmitud kokkulepete olemuse. Hageja viitab selles küsimuses vaidlustatud otsuse 160. joonealusele märkusele ja „üldisemalt” 136. joonealusele märkusele. Ta lisab, et ta esitas komisjonile üksikasjaliku asjasepuutuvate klientide nimekirja.
- 198 Mis puudutab 136. joonealust märkust, siis tuleb märkida, et sellele viitab vaidlustatud otsuse põhjendus 62, põhjendades seisukohta, et „lisaks turu jagamisele arutasid erinevatel koosolekutel osalejad kaltsiumkarbiidi pulbri üldkohaldatava hinna tõusu ja sõlmisid selle kohta kokkuleppeid”. On tõsi, et see joonealune märkus viitab erinevate ettevõtjate leebema kohtlemise taotlustele, sealhulgas hageja taotlusele, mida mainitakse komisjonile esitatud avalduste seas esimesena.
- 199 Kuid ei saa järeldada, et hageja avaldusest sai komisjon esimest korda teavet selle kohta, et kaltsiumkarbiidi pulbriga seotud kartelli osa puudutas muu hulgas kartelli liikmete kohaldatavate hindade tõusu. Nimelt jätkatakse vaidlustatud otsuse samas põhjenduses 62 järgmises sõnatusest: „Komisjoni käsutuses on tõendid, millest nähtub, et kaheteistkümnest koosolekust vähemalt kuuel arutati hindu ja hinnatõuse ja/või lepitati neis kokku”. Komisjon käsutuses olevad tõendid on loetletud 137. joonealuses märkuses, hõlmates Akzo Nobeli kaht avaldust, millele viidatakse eespool punktis 196, ja kaht dokumenti, mille komisjon oli saanud kontrollide käigus, mis viidi läbi Novácke chemické závody ja TDR Metalurgia ruumides enne hageja poolt leebema kohtlemise taotluse esitamist.
- 200 Mis puudutab vaidlustatud otsuse 160. joonealust märkust, siis mainitakse selles hageja avaldust selleks, et põhjendada vaidlustatud otsuse põhjenduses 68 esitatud kinnitust, et 7. septembri 2004. aasta koosolekul „võeti [ühe teise kartellis osaleva ettevõtja] taotlusel (kes oli sõlminud litsentsilepingu Ühendkuningriikide peamise tarnijaga A) vastu otsus, et hoidutakse Ühendkuningriigi klientidele tarnimisest”. Selle kohta tuleb meenutada, et komisjon tuvastas, et vaidlusalune kartell ei hõlmanud

Ühendkuningriiki (vt eespool punkt 1). Ilsegi kui eeldada, et komisjon ei tuginenud kartelli geograafilist ulatust puudutavale järeldusele jõudmiseks ainult sellele hagejalt pärit teabele, ei saa tekkida küsimust hageja avalduse olulisest lisaväärtusest kaltsiumkarbiidi pulbri seisukohast. Nimelt ei võimaldanud see avaldus komisjonil midagi tõendada, tuues kõige rohkem esile vaid selle, et võimatu oli tõendada Ühendkuningriigi hõlmatust kartelliga.

- 201 Arvestades kõiki neid kaalutlusi tuleb asuda seisukohale, et komisjon jättis õigesti tuvastamata, et hageja esitatud tõenditel oli oluline lisaväärtus kaltsiumkarbiidi pulbri seisukohast. Tegemist on asjaoluga, mida tuleb hageja esitatud tõendite lisaväärtuse määra kindlaksmääramisel arvesse võtta negatiivsena.

Magneesiumi graanulite koha hageja esitatud tõendite lisaväärtus

- 202 Hageja viitab kõigepealt põhjendamiskohustuse rikkumisele, kuna vaidlustatud otsuse põhjendused on tema avalduses magneesiumi graanulite kohta esitatud teabe lisaväärtuse osas vastuolulised. Vaidlustatud otsuse põhjendus 345, mille kohaselt ta „esitas olulise lisaväärtusega andmeid ainult kaltsiumkarbiidi graanulite kohta”, on väidetavalt vastuolus põhjendusega 344, mille kohaselt ta oli „esimene ettevõtja, kes andis teada, et kaltsiumkarbiidi puudutav keelatud kokkulepe oli osa suuremast konkurentsivastasest plaanist, mis hõlmas magneesiumi graanuleid”.
- 203 Edasi, hageja väidab, et isegi sõltumata sellest põhjendamiskohustuse rikkumisest on õigusvastane ka see, et talle määratud trahvi vähendamise määra kindlakstegemisel ei võetud arvesse nende tõendite olulist lisaväärtust, mille ta esitas magneesiumi graanulite kohta. Komisjon kinnitas sõnaselgelt vaidlustatud otsuses, et hageja oli esimene ettevõtja, kes teavitas teda magneesiumi graanuleid puudutava kartelli osa olemasolust. Akzo Nobeli leebema kohtlemise taotlus selle kohta mingit teavet ei sisaldanud. Sellest tuleneb, et hageja esitas komisjonile põhitõendid, mille alusel sai tuvastada kartelli nimetatud osa olemasolu. Nimelt kuna hageja andis komisjonile teavet rikkumise selle osa olemasolu kohta, võib väita, et selles küsimuses oli ta esimene koostööd tegev ettevõtja 2002. aasta leebema kohtlemise teatise tähenduses. Igal juhul võimaldas tema komisjonil arendada ja põhjendada argumentatsiooni, mille kohaselt eksisteeris üks tervikplaan ja kolme eri toodet hõlmav üks rikkumine. Hageja leiab seega, et tema koostöö on olnud väga oluline, võimaldades laiendada rikkumise ulatust ja järelikult ka raskust ning suurendada oluliselt trahve.
- 204 Hageja mainib ka konkreetseid tõendeid magneesiumi graanuleid puudutava rikkumise osa kohta, millega seoses ta tegi enda arvates olulist koostööd. Esiteks luges ta üles ettevõtjad, kes selles kartelli osas osalesid, ning puudutatud kliendid. Teiseks andis ta komisjonile teavet 22. novembril 2005 ja 11. juulil 2006 toimunud kahel koosolekul arutatud teemade kohta. Esimesel koosolekul veendi hagejat ostma magneesiumi kontsernilt Ecka. Teisel koosolekul teatasid magneesiumi graanulite tootjad kaltsiumkarbiidi tootjatele hinnatõusust. Hageja väidab, et ta esitas komisjonile ka kõik tema käsutuses olevad tõendid, mis puudutasid seda teavet. Tema edastatud andmed ja tõendid täitsid olulise lisaväärtuse kõik kriteeriumid. Lisaks kinnitas tema esitatud tõendite olulist lisaväärtust ka see, et vaidlustatud otsuses viidati nendele tõenditele mitu korda.
- 205 Repliigis palub hageja Üldkohtul menetlust korraldava meetme või vajadusel lausa menetlustoiminguna nõuda välja ärakiri tema leebema kohtlemise taotlusest, et uurida selles esitatud teavet ja tõendeid magneesiumi graanulite kohta. Lisaks, nagu juba märgitud eespool punktis 17, taotles komisjon kohtuistungil luba esitada väljavõtte samast avaldusest. Hageja vastas eitavalt küsimusele, kas esines erilisi ja konkreetseid põhjuseid, mis takistasid tal seda dokumenti esitamast koos hagiavaldusega. Ta lisis aga, et tema taotluse ajendas kostja vastus ja eelkõige komisjoni vastureplik, milles komisjon väitis, et nimetatud avalduses esitatud hageja kinnitused magneesiumi graanuleid puudutava kartelli osa olemasolu kohta olid ebatäpsed. Ta taotles oma avaldusest väljavõtte vastuvõtmist, et tõendada selle väite ebaõigsust.

- 206 Lõpuks väidab hageja, et kuigi ta oli esimene ettevõtja, kes andis teada magneesiumi graanuleid puudutava kartelli osa olemasolust, vähendas komisjon tõendite esitamise eest selle kartelli osa kohta hoopis Degussa trahvi, ja seda olenemata asjaolust, et Degussale määrati trahv ainult tema osaluse eest kaltsiumkarbiidi pulbrit puudutavas kartelli osas, nagu tunnistab komisjon vaidlustatud otsuse põhjenduses 355. Hageja sõnul toob Degussa eelistatud kohtlemine veelgi esile vaidlustatud otsuse õigusvastasust. Hageja viitab samal alusel ka võrdse kohtlemise põhimõtte rikkumisele tema kahjuks.
- 207 Kõigepealt tuleb tagasi lükata hageja argument, mis puudutab vaidlustatud otsuse väidetavalt vastuolulist põhjendust (vt eespool punkt 202). Vaidlustatud otsuse põhjenduse 345 osa, millele hageja selles küsimuses viitab, on selle kontekstist välja rebitud. Kogu nimetatud põhjenduse lugemisel nähtub, et komisjon leidis, et trahvi vähendamise määr, mida hageja suhtes tuleb 2002. aasta leebema kohtlemise teatise alusel kohaldada, laieneb nii trahvi sellele osale, mis talle määratakse kaltsiumkarbiidi pulbrit puudutava kartelli osa eest, kui ka sama trahvi sellele osale, mis määratakse kaltsiumkarbiidi graanuleid puudutava rikkumise osa eest, kuigi hageja avaldusel oli oluline lisaväärtus ainult viimasena nimetatud rikkumise osa suhtes. Magneesiumi graanuleid puudutava rikkumise osa selles kontekstis ei mainita, sest hageja selles ei osalenud, ning järelikult ei olnud talle määratud trahvi mõni koostisosa seotud rikkumise viidatud osaga. Sellest tuleneb, et vaidlustatud otsuse põhjendust 345 ei saa mõista nii, et komisjon eitas hageja avalduse mis tahes lisaväärtust seoses magneesiumi graanuleid puudutava rikkumise osaga, ega pidada seda ka nimetatud otsuse põhjendusega 344 vastuolus olevaks.
- 208 Edasi tuleb märkida, et viimati nimetatud põhjendusest tuleneb, nagu kinnitas ka komisjon Üldkohtule esitatud menetlusdokumentides, et komisjon võttis hageja trahvi vähendamise protsendi kindlaksmääramisel positiivselt arvesse asjaolu, et ta oli esimene ettevõtja, kes edastas teavet magneesiumi graanuleid puudutava kartelli osa kohta. Komisjon kinnitas aga, et ta ei olnud suuteline ainult hageja esitatud teabe põhjal tõendama rikkumise selle osa esinemist. Tema hinnangul tuleneb sellest, et hageja avaldusel on oluline lisaväärtus ainult kaltsiumkarbiidi graanulite seisukohast.
- 209 Enne kui võtta seisukoht komisjoni selle kinnituse suhtes, tuleb uurida eespool punktis 204 kokkuvõtlikult esitatud hageja argumente, milles ta väidab, et ta esitas komisjonile konkreetseid tõendeid magneesiumi graanuleid puudutava rikkumise osa kohta. Selle kohta tuleb märkida, et vaidlustatud otsuse põhjendused 113-135, milles kirjeldatakse üksikasjalikult kartelli selle osa arengut, ei sisalda ühtegi viidet leebema kohtlemise taotluse esitamise ajal tehtud hageja avaldusele või mõnele muule tema esitatud tõendile. Vaidlustatud otsuse see osa viitab ainult Degussa avaldusele ja dokumentidele, mille komisjon võttis oma valdusesse kartelli eri liikmete ruumides läbi viidud kontrollide käigus.
- 210 Mis puudutab hageja viiteid 2005. aasta 22. novembri ja 2006. aasta 11. juuli koosolekutele, siis nähtub vastavalt vaidlustatud otsuse põhjendustest 78 ja 85, et need koosolekud on seotud kaltsiumkarbiidi pulbrit puudutava kartelli osaga. Vaidlustatud otsuse põhjenduses 79, mis käsitleb ka 22. novembri 2005. aasta koosolekut, piirduakse hageja selle kinnituse kordamisega, mille kohaselt magneesiumi graanulite tarnijad püüdsid teda veenda ostma magneesiumi Eckalt, kuid selles põhjenduses ei võeta viidatud kinnituse suhtes mingit hoiakut ega tehta selle pinnalt mingeid järeldusi. Samuti mainitakse vaidlustatud otsuse põhjenduses 86, mis käsitleb 11. juuli 2006. aasta koosolekut, hageja kinnitust, et magneesiumi graanulite tootjad andsid teada hinnatõusust, kuid seda ei kommenteerita ega tehta selle pinnalt mingeid järeldusi. Seetõttu ei saa nõustuda väitega, et nendel kahel hageja kinnitusel oli mingi lisaväärtus, vähemalt mitte magneesiumi graanuleid puudutava kartelli osa suhtes.
- 211 Neid asjaolusid arvestades puudub vajadus võtta hageja taotletud menetlust korraldavaid meetmeid (või teha menetlustoiminguid) (vt eespool punkt 205). Nagu märgitud, nähtub vaidlustatud otsuse lugemisel see, et hageja need eespool punktis 210 viidatud kaks tõendavat kinnitust esitas. Puudub vajadus neid kontrollida. Lisaks ei ole komisjon vaidlustatud otsuses nendele kinnitustele erilist tähtsust omistanud ja hageja ei esita ühtegi argumenti, et näidata nende kahe kinnituse olulisust asjassepuutuva rikkumise tõendamisel. Samuti ei ole hageja maininud magneesiumi graanuleid puudutava kartelli osaga seotud

muid tõendeid, mille ta oma avalduses esitas, kuid mida komisjon arvesse ei võtnud. Olles nõudnud hageja avalduse esitamist, ei ole Üldkohtu ülesanne ise uurida, kas see niisugustele täiendavatele tõenditele viitas. Järelikult tuleb hageja esitatud menetlust korraldavate meetmete võtmise või menetlustoimingute tegemise taotlus rahuldamata jätta.

- 212 Eespool esitatud kaalutlused õigustavad ka seda, et rahuldamata jäetakse kohtuistungil hageja esitatud täiendavate tõendite pakkumise taotlus, mis puudutab sama avalduse üht väljavõtet. Selle kohta tuleb meenutada, et kodukorra artikli 48 lõikes 1 on sätestatud, et pooled võivad oma argumentide kinnitamiseks esitada täiendavaid tõendeid ka repliigis või vasturepliigis, ent selles sättes täpsustatakse, et nad peavad tõendite hilist esitamist põhjendama. Kohtupraktikast tuleneb, et tõendite esitamist võib taotleda ka pärast vasturepliiki, kui asjassepuutuvad tõendid ei saanud olla neid esitada sooviva isiku käsutuses enne kirjaliku menetluse lõpetamist või kui vastaspoole poolt tõendite hilinemisega esitamine õigustab toimiku täiendamist võistlevuse põhimõtte järgmise tagamiseks. Kuivõrd kodukorra artikli 48 lõike 1 puhul on tegemist erandiga tõendite esitamise pakkumise reeglitest, kehtestatakse selles pooltele kohustus tõendite hilist esitamist põhjendada. Sellise põhjendamise kohustus tähendab, et kohtul peab olema õigus tõendite hilinemisega esitamise põhjenduse põhjendatust ja vajadusel tõendite sisu kontrollida, ning juhul kui taotlus ei ole õiguslikult piisavalt põhjendatud, tõendid vastu võtmata jätta. Enamgi veel kehtib sama tõendite kohta, mille esitamist taotletakse pärast vasturepliiki (Euroopa Kohtu 14. aprilli 2005. aasta otsus kohtuasjas C-243/04 P: Gaki Kakouri vs. Euroopa Kohus, kohtulahendite kogumikus ei avaldata, punktid 32 ja 33, ning Üldkohtu 18. septembri 2008. aasta otsus kohtuasjas T-47/05: Angé Serrano jt vs. parlament, EKL AT lk I-A-2-55 ja II-A-2-357, punktid 55 ja 56).
- 213 Käesolevas asjas ei ole esitanud hageja ühtegi põhjust, mis teda takistas asjassepuutuvat dokumenti esitamast koos hagiavaldusega. Tema argumendi osas, mille kohaselt see dokument tõendab, et tema kinnitused kaltsiumkarbiidi graanuleid puudutava kartelli osa kohta ei ole ebatäpsed, piisab, kui märkida, et vaidlustatud otsusest ei nähtu, et komisjon oleks hageja avaldustele sellise hinnangu andnud. Vastupidi, nagu juba märgitud, ta võttis positiivsena arvesse asjaolu, et hageja oli esimene ettevõtja, kes talle kartelli selle osa kohta teavet edastas, täheldades aga, et hageja ei esitanud talle kartelli selle osa kohta piisavalt tõendeid. Isegi kui eeldada, et samas küsimuses komisjoni poolt Üldkohtus esitatud argumentatsiooni tuleb mõista nii, et see viitab hageja avalduste ebatäpsusele, siis ei ole see asjaolu - mida vaidlustatud otsuses ei mainita - vaidluse lahendi seisukohast asjassepuutuv ja Üldkohus ei saa seda arvesse võtta, mistõttu juhul, kui hageja poolt esitamiseks pakutud avalduse väljavõtte eesmärk on vaid viimati nimetatud argumendile vastuvaidlemine, nagu väidab hageja, ei tule seda vastu võtta.
- 214 Nimelt olenemata eespool punktist 210 esitatud kaalutlustest on asjaolu, et oma avalduses teavitas hageja komisjoni esimest korda magneesiumi graanuleid puudutava kartelli osa olemasolust, niisugune element, mida tuli arvesse võtta positiivsena ja mida komisjon hageja trahvi vähendamise täpse protsendi kindlaksmääramisel tõesti arvesse võttis, nagu kinnitab vaidlustatud otsus. Ent samas kontekstis tuli ka negatiivsena arvesse võtta asjaolu - mida hageja esitatud tõendid kahtluse alla ei sea -, et hageja avaldus üksi ei võimaldanud komisjonil rikkumise selle osa toimepanemist tõendada.
- 215 Nõustuda ei saa ka eespool punktis 206 kokkuvõtlikult esitatud hageja argumendiga, mis puudutab õigusrikkumisi ja võrdse kohtlemise põhimõtte rikkumist seoses Degussale määratud trahvi vähendamisega.
- 216 Selle kohta olgu meenutatud, et komisjon tuvastas vaidlustatud otsuses kolme eri toodet hõlmava ühe rikkumise esinemise ja hageja seda järeldust ei vaidlusta. 2002. aasta leebema kohtlemise teatises võttis komisjon endale kohustuse esiteks, nagu nähtub selle punktist 8, anda kaitse kehtestatava trahvi eest ettevõtjale, kes esitab esimesena tõendid, mis võimaldavad tal teha otsuse uurimise läbiviimise kohta või tuvastada konkurentsioiguse normide rikkumine, ning teiseks, vähendada vastavalt selle teatise punktidele 20 ja järgnevad teiste ettevõtjate trahvi, kes esitavad talle samas kontekstis olulise

lisaväärtusega tõendeid. Viimasesse kategooriasse kuuluvad ettevõtjad reastatakse vastavalt järjestusele, milles nad teavet esitasid ning esimesel neist on õigus trahvi vähendamisele määras 30-50%, teisel määras 20-30% ja ülejäänutel määras kuni 20%.

- 217 Käesolevas asjas oli hageja esimene ettevõtja pärast Akzo Nobelit, kes esitas leebema kohtlemise taotluse koos tõenditega, millel oli oluline lisaväärtus ning tal oli seega õigus trahvi vähendamisele 30-50% ulatuses. Lõpuks vähendati tema trahvi 35%. Degussa oli teine ettevõtja, kes võis nõuda trahvi vähendamist ja vaidlustatud otsuses vähendati tema trahvi 20%. Seetõttu ei esine õigusrikkumist ega Degussa soodsamat kohtlemist võrreldes hagejaga.
- 218 Kuna hageja argumentatsiooni tuleb mõista nii, et ta oli esimene, kes sai nõuda trahvi vähendamist magneesiumi graanuleid puudutava kartelli osa eest, kuid komisjon otsustas selle eest vähendada hoopis Degussa trahvi, siis tuleb ka see tagasi lükata. Ühe rikkumise puhul ei saa tekkida küsimust trahvi vähendamisest kartelli ühe või teise osa eest. Trahvi vähendamine pidi puudutama ja puudutas ka tegelikult asjassepuutuvale ettevõtjale määratud kogu trahvi. Küsimus, milliste toodete kohta oli ettevõtja olulise lisaväärtusega tõendeid esitanud, oli küll asjakohane, kuid seda ainult esitatud tõendite lisaväärtuse ulatuse hindamise seisukohast, et määrata kindlaks trahvi vähendamise täpne määr. Asjaolu, et hageja oli esimene ettevõtja, kes teavitas komisjoni magneesiumi graanuleid puudutava kartelli olemasolust, ei tähenda seda, et mõni muu ettevõtja – antud juhul Degussa – ei saanud esitada olulise lisaväärtusega tõendeid kartelli sama osa kohta, ega seda, et tema trahvi ei saaks selle eest vähendada vähem, kui vähendati hageja oma.
- 219 Samadel põhjustel tuleb tagasi lükata hageja repliigis esitatud argument, milles väljendatakse kahtlusi Akzo Nobelile trahvide eest antud kaitse suhtes, arvestades tema avalduses kaltsiumkarbiidi graanuleid kohta esitatud kinnituste väidetavat üldsõnalisust ja väidetavat vastuvaidlemist magneesiumi graanuleid puudutava rikkumise osa esinemisele endale. Nimelt ei vaidle hageja vastu sellele, et Akzo Nobel esitas kaltsiumkarbiidi pulbri kohta olulise lisaväärtusega tõendeid, mis võimaldasid komisjonil uurimisi läbi viia ja seejärel tuvastada niisuguse ühe rikkumise esinemine, mis hõlmas seda toodet puudutatavat osa. Need faktid olid juba iseenesest piisavad, et õigustada Akzo Nobelile antud kaitset trahvide eest.

Hinnang hageja trahvi vähendamise määra sobivusele

- 220 Hageja leiab, et ta esitas komisjonile rikkumisega seotud kolme toote kohta olulise lisaväärtusega tõendeid ja järelikult oleks tema trahvi tulnud vähendada määral, mis on ligilähedane ette nähtud astmestiku kõrgeimale võimalikule määrale (50%).
- 221 Komisjon toonitab kõigepealt, et 2002. aasta leebema kohtlemise teatis annab talle kaalutusõiguse määrata kindlaks ettevõtjale kohaldatav trahvi vähendamise määr vastutasuna tehtud koostöö eest.
- 222 Eespool punktis 58 esitatud kaalutlustest tuleneb, et Üldkohtul on õigus asendada komisjoni hinnang trahvi vähendamise sobiva määra kohta enda omaga ning juhul, kui ta leiab, et sobiv oleks muu määr, võib ta oma täielikku pädevust teostades vähendada või suurendada komisjoni määratud trahvi lähtudes sellisest trahvi vähendamise määrast, mis talle tundub kohane. Samuti, võttes arvesse eespool punktides 59 ja 60 esitatud kaalutlusi ja seda, et hageja ei ole esitanud tõendeid või argumente, mis võiksid õigustada Üldkohtu poolt kõrvalekaldumist hageja suhtes 2002. aasta leebema kohtlemise teatise alusel kohaldatud trahvi vähendamise vahemikust (30–50%), otsustab Üldkohus lähtuda sellest vahemikust. Seega tuleb kindlaks teha, kas komisjoni valitud trahvi vähendamise määr 35% oli sobiv määr või oleks tulnud kohaldata erinevat, ülempiiril lähemal asuvat määra, nagu väidab hageja.
- 223 Selle kohta tuleb meenutada, nagu märgitud eespool, et selle hinnangu seisukohast tuleb positiivsena arvesse võtta nii kuupäeva, mil hageja esitas komisjonile leebema kohtlemise taotluse rikkumist puudutavate tõenditega, olulist lisaväärtust, mis nendel tõenditel oli kaltsiumkarbiidi graanuleid puudutava rikkumise osa tõendamisel, kui ka asjaolu, et hageja oli esimene ettevõtja, kes teavitas

komisjoni rikkumise kolmanda osa, st magneesiumi graanuleid puudutava osa olemasolust. Ent sama hinnangu andmisel tuleb negatiivsena arvesse võtta seda, et hageja esitatud tõenditel ei olnud mingit olulist lisaväärtust kaltsiumkarbiidi pulbrit puudutava kartelli osa suhtes ja seda, et kuigi hageja kinnitas komisjonile, et magneesiumi graanuleid puudutav kartelli osa eksisteeris, ei suutnud ta talle esitada konkreetseid tõendeid, mis oleksid võimaldanud komisjonil rikkumise see osa tuvastada. Need tõendid esitas hiljem Degussa.

- 224 Veel tuleb märkida, et vaidlustatud otsuse põhjenduses 34 märkis komisjon, et pärast tõendavaid andmeid sisaldava leebema kohtlemise taotluse esitamist hageja „jätkas koostööd teabenõuetele vastates, esitamata aga vabatahtlikult täiendavaid tõendeid”. Ent kuna puudub komisjoni asjakohane selgitus, millest oleks näha, et hageja käsutuses oli muid tõendeid, mida ta talle vabatahtlikult ei esitanud, tuleb järeldada, et tegemist oli lihtsalt komisjoni neutraalse tähelepanekuga, milles sooviti välja tuua asjakohased faktid tervikuna ning et seda ei tule arvesse võtta positiivselt ega negatiivselt.
- 225 Nagu juba märgitud vaidlustatud otsuse põhjenduses 345, täheldas komisjon, et kuigi hageja esitas olulise lisaväärtusega tõendeid ainult kaltsiumkarbiidi graanuleid puudutava rikkumise osa kohta, laienes talle kohaldatav trahvi vähendamise määr mitte ainult trahvi sellele osale, mis talle määrati tema osaluse eest selles rikkumise osas, vaid ka trahvi sellele osale, mis määrati tema osaluse eest kaltsiumkarbiidi pulbrit puudutavas rikkumise osas. On selge, et see asjaolu omas tähtsust hagejale kohaldatud trahvi vähendamise määra valikul.
- 226 Nimelt märkis komisjon Üldkohtus, et seda asjaolu arvestades oli ta hagejale trahvi vähendamise määra 35% kohaldamisel „rohkem kui helde”. Ta lisas, et hageja trahvi vähendamine 35% võrra vastas 2,7 miljonile eurole, mis moodustab 70% trahvi osast, mis määrati hagejale osaluse eest kaltsiumkarbiidi graanuleid puudutavas rikkumise osas. Vastuseks hageja märkusele, et sisuliselt ei ole selline argumentatsioon kooskõlas järeldusega, et toime pandi kolme toodet puudutav üks rikkumine, täheldas komisjon, et olenemata ühe rikkumise olemasolust võib ta „eristada kartelli erinevaid koostisosi talle edastatud teabe lisaväärtuse alusel”.
- 227 Komisjoni selle viimase tähelepaneku kohta, mis on mõnevõrra üldsõnaline, tuleb täpsustada, et eespool punktis 218 esitatud kaalutlustest tuleneb, et 2002. aasta leebema kohtlemise teatisega oleks olnud vastuolus ainult ühe trahvi koostisosa vähendamine, st osas, mis puudutas rikkumise seda osa, mille kohta hageja oli esitanud olulise lisaväärtusega tõendeid. Igal juhul selgitas komisjon kohtuistungil, et seda tähelepanekut ei tule mõista nii, et ta kinnitas vastupidist.
- 228 Nimelt rikkumise tõendite asjasepuutuvus rikkumise selle osa aspektist, milles tõendeid esitanud ettevõtja osales, ei ole loetletud kriteeriumide seas, mida vastavalt 2002. aasta leebema kohtlemise teatise punkti 23 teisele lõigule ettevõtjale määratava trahvi vähendamise määra kindlakstegemisel arvesse tuleb võtta.
- 229 Sellest tuleneb, et selleks, et määrata kindlaks sobiv trahvi vähendamise määr, mida tuleks vastutasuks hageja koostöö eest kohaldada talle määratavale trahvisummale, ei tulnud arvesse võtta asjaolu, et see trahv on karistus mitte ainult rikkumise selle osateo eest, mille kohta ta olulise lisaväärtusega tõendeid esitas, vaid ka sama rikkumise muu osateo eest, mille kohta ta niisuguseid tõendeid ei esitanud.
- 230 Lisaks tuleb arvesse võtta andmeid kartelli liikmete käibe kohta seoses rikkumise esemeks olevatest kolmest tootest igäühega, nagu need andmed on esitatud vaidlustatud otsuse põhjenduses 288. Sellest nähtub, nende kaltsiumkarbiidi pulbri käive kokku moodustas 45-50% kogu käibest, kaltsiumkarbiidi graanulite käive 30-35% kogu käibest ja magneesiumi graanulite käive 20% kogu käibest. Sellest tuleneb, et hageja esitas komisjonile viimase enda kinnituse kohaselt vajalikke tõendeid, et tõendada rikkumise seda osa, mis moodustas 30-35% kogu käibest, mida rikkumine mõjutas, ja lisaks juhtis ta komisjoni tähelepanu sama rikkumise kolmanda osa olemasolule, kuigi ta ei suutnud selle toimepanemise tõendamiseks vajalikke tõendeid esitada.

231 Arvestades kõiki neid elemente, asub Üldkohus seisukohale, et kolmanda väitega tuleb osaliselt nõustuda ja tühistada vaidlustatud otsuse artikli 2 punkt c, milles komisjon määras trahvisumma trahvi vähendamise määra 35% alusel, ning määrata – kui veel uurimata hageja väidete ja argumentide analüüsist ei tulene teisti – hageja trahvi summaks 4,35 miljonit eurot, st summa, mis vastab trahvi vähendamise määrale 43,5% põhisummast 7,7 miljonit eurot, mis hageja suhtes vaidlustatud otsuse põhjenduses 308 kindlaks määrati ja mida Üldkohus peab käesoleva asja asjaoludel sobivaks summaks.

Hageja koostöö arvessevõtmine kergendava asjaoluna

232 Jääb veel hageja argument, mille kohaselt oleks tema koostööd komisjoniga tulnud arvesse võtta kergendava asjaoluna. Tõsi, kolmanda väite raames esitas hageja selle argumentatsiooni teise võimalusena, „juhul, kui Üldkohus lükkab tagasi” tema argumentatsiooni seoses 2002. aasta leebema kohtlemise teatise rikkumisega. Kuid arvestades asjaolu, et viimati nimetatud argumentatsiooniga täielikult ei nõustunud, ja asjaolu, et hageja esitas sarnase argumentatsiooni ka oma teises väites (vt eespool punkt 148), tuleb ka seda argumenti analüüsida.

233 Selle kohta tuleb meenutada, et vastavalt suuniste punkti 29 neljandale taandele tuvastab komisjon kergendava asjaolu esinemise, „kui asjaomane ettevõtja teeb [temaga] tõhusat koostööd asjades, mis jäävad välja leebema kohtlemise teatise kohaldamisalast ja ettevõtja juriidilisest koostöökohustusest”. Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt on trahvi vähendamine haldusmenetluse käigus toimunud koostöö alusel õigustatud üksnes siis, kui ettevõtja tegevus kergendas komisjoni tööd rikkumise tuvastamisel ning vajadusel sellele lõpu tegemisel (Euroopa Kohtu 16. novembri 2000. aasta otsus kohtuasjas C-297/98 P: SCA Holding vs. komisjon, EKL 2000, lk I-10101, punkt 36 ja 10. mai 2007. aasta otsus kohtuasjas C-328/05 P: SGL Carbon vs. komisjon, EKL 2007, lk I-3921, punkt 83; 14. mai 1998. aasta otsus kohtuasjas T-311/94: BPB de Eendracht vs. komisjon, EKL 1998, lk II-1129, punkt 325).

234 Käesolevas asjas tuleb hageja argument tagasi lükata osas, mis puudutab kergendava asjaolu kohaldamata jätmist komisjoniga tehtud koostöö eest seoses koostööga, mis tuleneb taotluse esitamisest 2002. aasta leebema kohtlemise teatise alusel. Nimelt ilmselgelt ei ole tegemist koostööga, „mis jääb välja selle teatise kohaldamisalast”. Komisjon hindas seda koostööd seda teatist kohaldades ja Üldkohus kontrollis juba seda hindamist, asendades komisjoni hinnangu enda omaga, mille tulemusel vähendati täiendavalt hagejale määratud trahvi.

235 Hageja see sama argument tuleb tagasi lükata ka osas, milles see puudutab 2002. aasta leebema kohtlemise teatise alusel esitatud taotlusega seotud koostööst erinevat koostööd. Nimelt ei ole hageja täpsustanud, milles konkreetselt see väidetav koostöö seisnes, ja veelgi vähem viisi, kuidas see kergendas komisjoni tööd rikkumise tuvastamisel ning vajadusel sellele lõpu tegemisel.

236 Seega tuleb hageja argument tagasi lükata ja piirduda trahvi vähendamisega eespool punktis 231 märgitu kohaselt.

Neljas väide, mis puudutab võrdse kohtlemise ja proportsionaalsuse põhimõtte rikkumist

237 Hageja väidab, et talle trahvi määramisel rikkus komisjon võrdse kohtlemise ja proportsionaalsuse põhimõtet. Erinevad argumendid, millele ta selles kontekstis tugineb, võib liigitada kaheks peamiseks etteheiteks, millest esimene puudutab trahvisummade eristamata jätmist olenevalt ettevõtjate suuruselt ja nende käibest, nii kogukäibest kui käibest rikkumise esemeks oleval turul, ning teine Almameti väidetavat soodsamat kohtlemist.

238 Järgnevalt analüüsitakse neid kahte etteheidet. Kuid kõigepealt tuleb meenutada, et komisjon peab niisuguste trahvide kindlaksmääramisel, millega on tegemist käesolevas asjas, järgima õiguse üldpõhimõtteid, eelkõige võrdse kohtlemise ja proportsionaalsuse põhimõtteid, nagu need on liidu

kohtute praktikas välja kujundatud (eespool punktis 66 viidatud Üldkohtu otsus *Degussa vs. komisjon*, punktid 77 ja 79, ning 8. oktoobri 2008. aasta otsus kohtuasjas T-69/04: *Schunk ja Schunk Kohlenstoff-Technik vs. komisjon*, EKL 2008, lk II-2567, punkt 41). Täpsemalt, väljakujunenud kohtupraktika kohaselt nõuab võrdse kohtlemise või ka diskrimineerimiskeelu põhimõte, et sarnaseid olukordi ei käsitletaks erinevalt ja erinevaid olukordi ei käsitletaks ühtemoodi, välja arvatud juhul, kui selline käsitlemine on objektiivselt põhjendatud (vt eespool punktis 233 viidatud kohtuotsus *BPB de Eendracht vs. komisjon*, punkt 309 ja seal viidatud kohtupraktika). Samuti nõuab proportsionaalsuse põhimõte, et institutsioonide aktid ei ulatuks kaugemale sellest, mis on kohane ja vajalik taotletava eesmärgi saavutamiseks (vt eespool punktis 70 viidatud kohtuotsus *Jungbunzlauer vs. komisjon*, punkt 226, ja seal viidatud kohtupraktika).

Esimene etteheide, mis puudutab trahvisummade eristamata jätmist olenevalt ettevõtjate suuruselt ja nende käibest, nii kogukäibest kui käibest rikkumise esemeks oleval turul

- 239 Hageja väidab, et oma otsustuspraktikas tugineb komisjon trahvi põhisumma kindlaksmääramisel muu hulgas asjassepuutuva ettevõtja suurusele, sest rikkumises võrdväärse osalemise korral võib trahvisumma erineda olenevalt ettevõtjate suuruselt. Liidu kohtud ise on ettevõtjate suurusel pidanud trahvide kindlaksmääramisel oluliseks kriteeriumiks olukorras, kus ühes rikkumises osaleb minu ettevõtjat. Käesolevas asjas on komisjon aga süüdi võrdse kohtlemise põhimõtte ilmselges rikkumises hageja kahjuks. Kuigi viimane on suhteliselt väike ettevõtja, määrati talle trahv, mille põhisumma on umbes 4% tema 2006. aasta kogukäibest. Samas Akzo Nobeli ja Degussa trahvi põhisumma on aga umbes 0,05% nende kogukäibest samal aastal.
- 240 Lisaks heidab hageja komisjonile ette proportsionaalsuse põhimõtte rikkumist, kuna ta ei määranud hagejale trahvi põhisummat, mis oleks väiksem vähemalt Akzo Nobelile, Degussale, Almametile ja Novácke chemické závody'le määratud. Hageja leiab, et kuna tema käive rikkumisega seotud turgudel on väiksem kui Almameti ja Novácke chemické závody käibed, ning kuna tal tekkisid majanduslikud raskused viiendas väites selgitatud põhjustel, oleks komisjon pidanud tema puhul trahvi põhisumma kindlaksmääramisel lähtuma rikkumisega seotud müügiväärtuse protsendist, mis on väiksem kui 17%.
- 241 Hageja väidab ka, et trahvisumma peab olema proportsionaalne rikkumisega, selle mõjuga turule, vajadusega ennetada uusi rikkumisi ja ettevõtja majandusliku suutlikkusega. Selleks et tõendada tema sõnul talle määratud trahvi ebaproportsionaalsust, viitab ta erilisele olukorrale rikkumisega seotud turgudel, mis tema hinnangul on suhteliselt piiratud turud. Ta väidab ka samas kontekstis, et tema majandustulemused selles tegevussektoris on suhteliselt tagasihoidlikud - tema aasta käive nendel turgudel on umbes 13 miljonit eurot aastas. Asjassepuutuavad tooted ei ole suure tulususega tooted, võttes ka arvesse nende ohtlikke keemilisi omadusi, mis toovad kaasa suuri kulusid turvalisuse tagamiseks. Nii on nende toodete marginaalid tavaliselt väikesed. Hageja leiab, et talle määratud trahv ei ole mingis seoses kasumimarginaalidega, mida ta sai rikkumisega seotud toodetelt.
- 242 Hageja esitab seejärel lisaks talle määratud trahvi erinevaid võrdlusi, et tõendada selle ebaproportsionaalsust. Ta märgib, et tema puhul on see summa umbes 20% määruse nr 1/2003 artikli 23 lõike 2 teises lõigus ette nähtud trahvi ülempiirist (10% eelmise majandusaasta kogukäibest). Samas Akzo Nobeli puhul oli trahv, mis talle oleks määratud (kui ta ei oleks saanud kaitset trahvide eest), 1,1% tema ülempiirist. Sama proportsioon oleks Degussa puhul ainult 0,5%. Hageja viitab ka erinevatele näidetele minevikus toime pandud rikkumistest, mille puhul ettevõtjatele määratud trahvid moodustasid palju väiksema osa nende kogukäibest ja neile kohaldatavast trahvi ülempiirist.
- 243 Nende argumentidega ei saa nõustuda.

- 244 Kõigepealt tuleb märkida argumendi kohta seoses rikkumise toimepanijate suuruste erinevusega, et nagu täheldas õigesti komisjon, puudutas hageja viidatud komisjoni otsustuspraktika juhtumeid, milles ta kohaldas 1998. aasta suuniseid, mis hiljem kehtetuks muudeti. Sama kehtib ka hageja viidatud kohtupraktika kohta, mis samuti puudutab juhtumeid, milles ta neid suuniseid kohaldas.
- 245 1998. aasta suuniste punkti 1 alapunktides A ja B oli ette nähtud trahvi põhisumma kindlaksmääramise süsteem, mis erines suuniste süsteemist. Täpsemalt, rikkumistele, mis jagunesid kerged, rasked ja väga rasked rikkumised, oli ette nähtud kolm erinevat trahvi lähtesumma astmestikku.
- 246 Seda süsteemi kohaldades otsustas komisjon mõnel juhul jagada rikkumises osalenud ettevõtjad nende kogukäibe alusel erinevatesse kategooriatesse, millele määrati igapähele erinev trahvi põhisumma (vt näiteks eespool punktis 162 viidatud kohtuotsus Archer Daniels Midland ja Archer Daniels Midland Ingredients vs. komisjon, punkt 13). Komisjoni sellise praktika kiitis liidu kohus heaks, tunnistades selle kooskõla liidu õiguse üldpõhimõtetega (vt Üldkohtu 15. märtsi 2006. aasta otsus kohtuasjas T-15/02: BASF vs. komisjon, EKL 2006, lk II-497, punkt 233, ja seal viidatud kohtupraktika; vt selle kohta ka eespool punktis 162 viidatud kohtuotsus Archer Daniels Midland ja Archer Daniels Midland Ingredients vs. komisjon, punktid 186-188). Hageja viitab oma argumentatsioonis just sellele kohtupraktikale.
- 247 Kuid komisjon - kellel on selleks täielik õigus - tunnistas 1998. aasta suunised kehtetuks (vt eespool punkt 74), asendades need suunistega, mis näevad ette trahvi põhisumma kindlaksmääramise erineva süsteemi. Nagu eespool märgitud (vt eespool punkt 106), määratakse selle uue süsteemi kohaselt igale toimepanijale kindlaks eraldi trahvi põhisumma tema rikkumisega seotud müügiväärtuse alusel, mistõttu samas rikkumises osalenud isikute jagamine eri kategooriatesse nende suuruse või muu asjakohase kriteeriumi alusel ei ole enam vajalik.
- 248 Lisaks, nagu märgitud eespool punktis 111, nähakse suuniste punktis 30 ette võimalus suurendada nendele ettevõtjatele määratavat trahvi, kellel on lisaks rikkumisega seotud kaupade ja teenuste müügile ka erakordselt suur käive, et tagada trahvi piisavalt hoiatav mõju. Ettevõtja suuruse ja kogukäibe arvessevõtmine trahvi kindlaksmääramisel ei ole seega suuniste kohaselt täiesti välistatud.
- 249 Kuid ei saa ka nõuda, et komisjon võtaks neid kriteeriume trahvi kindlaksmääramisel automaatselt arvesse.
- 250 Nimelt kuigi suuniste punktist 30 tuleneb, et ettevõtjale määratava trahvisumma suurendamine võib osutuda vajalikuks selle trahvi piisavalt hoiatava mõju tagamiseks, ei tulene sellest vastupidi, et trahv, mis ei kujuta endast märkimisväärset protsenti asjaomase ettevõtja käibest, ei ole selle ettevõtja jaoks piisavalt hoiatava mõjuga. Selle kohta tuleb märkida, et suunistes ette nähtud meetodi alusel kindlaks määratud trahv kujutab üldjuhul endast märkimisväärset protsenti müüdüd toodete väärtusest, mille karistuse saanud ettevõtja sai rikkumisega seotud sektoris. Nii vähenevad trahvi tõttu kõnealuse ettevõtja tulud selles sektoris märkimisväärselt või ta saab isegi kahjumit. Olgugi et selle ettevõtja käive nimetatud sektoris on väike osa tema kogukäibest, ei saa *a priori* välistada, et selles sektoris saadud tulu vähenemisel või selle muutumisel isegi kahjumiks on hoiatav mõju, kuna üldjuhul tegutseb kaubandusettevõtja konkreetses sektoris tulu saamise eesmärgil. Seetõttu on suuniste punktis 30 õigesti ette nähtud komisjoni võimalus, mitte aga kohustus suurendada trahvi ettevõtjal, kellel on lisaks rikkumisega seotud kaupade ja teenuste müügile ka erakordselt suur käive (eespool punktis 74 viidatud kohtuotsus Novácke chemické závody vs. komisjon, punktid 62-64).
- 251 Sellest tuleneb, võttes ka arvesse eespool punkti 112 viidatud kohtupraktikat, et vaidlusaluse rikkumise toimepanijatele määratud trahvisummade kui nende kogukäivete protsendi võrdlusest, mille hageja esitas, ei piisa käesolevas asjas komisjoni poolt toime pandud võrdse kohtlemise ja proportsionaalsuse põhimõtte rikkumise tuvastamiseks.

- 252 Mis puudutab argumenti, et hagejale määratud trahvi põhisumma oleks pidanud absoluutarvult olema väiksem kui teatud muudele rikkumise toimepanijatele määratud põhisumma (vt eespool punkt 240), siis tuleneb vaidlustatud otsuse põhjendusest 308, et ainult kahele hageja mainitud ettevõtjale, Degussa ja Almamet, määrati trahvi põhisumma, mis oli absoluutarvult väiksem kui hagejale määratu.
- 253 Esiteks, mis puudutab Degussat, siis tema puhul on see selgitatav tema rikkumises osaluse kestusega, mis oli oluliselt lühem (neli kuud) kui hageja puhul tuvastatu, ja asjaoluga, et see osalus oli seotud vaid kartelli ühe osaga (kaltsiumkarbiidi pulbri osa).
- 254 Teiseks, mis puudutab Almameti, siis tuleneb vaidlustatud otsuse põhjendusest 15, et tema kogukäive viimasel täisaastal enne vaidlustatud otsuse vastuvõtmist oli umbes 40-50 miljonit eurot (hagejal oli see 257 miljonit eurot; vt vaidlustatud otsuse põhjendus 17). Lisaks nähtub vaidlustatud otsuse põhjendusest 288, et tema rikkumisega seotud müügiväärtus oli väiksem hageja omast. Sama kehtib ka kartellis osalemise kestuse kohta (vt vaidlustatud otsuse põhjendus 304). Neid asjaolusid arvestades ei ole see, et nendele kahele ettevõtjale määrati trahvi põhisumma, mis oli absoluutarvult väiksem hagejale määratud summast, käsitatav ei võrdse kohtlemise põhimõtte ega ka proportsionaalsuse põhimõtte rikkumisena. Samas kontekstis olgu märgitud, et hageja argumente tema väidetava raske majandusliku olukorra kohta uuritakse tagapool viienda väite analüüsimise käigus.
- 255 Samuti ei ole tulemuslik hageja argumentatsioon asjassepuutuvate turgude väidetava piiratuse kohta, mille tõttu olid kasumimarginaalid väiksed.
- 256 On küll tõsi, et väljakujunenud kohtupraktikast tuleneb, et konkurentsioiguse normide rikkumise eest määratavate trahvide kindlaksmääramisel tuleb arvesse võtta rikkumiste kestust ja kõiki muid tegureid, mis võivad mõjutada rikkumiste raskuse hinnangut, nagu iga ettevõtja käitumine, nendest igapäev roll kooskõlastatud tegevuse sisseseadmisel, tegevusest saada võidav kasu, ettevõtjate suurus ja asjassepuutuvate kaupade väärtus ning oht, mida seda liiki rikkumised endast kujutavad (vt Euroopa Kohtu 8. detsembri 2011. aasta otsus kohtuasjas C-272/09 P: KME jt vs. komisjon, EKL 2011, lk I-12789, punkt 96, ja seal viidatud kohtupraktika).
- 257 Kuid väljakujunenud kohtupraktikast tuleneb ka see, et kuigi määratud trahvi suurus peab olema proportsionaalne rikkumise kestuse ja muude rikkumise raskusastme hindamisel arvesse võetavate asjaoludega, sh ettevõtjale sellest tegevusest tekkida võinud tuluga, ei ole ettevõtjale trahvi määramise takistuseks asjaolu, et ta ei saanud rikkumisest mingit kasu, sest vastasel juhul kaotaks trahvi oma hoiatava mõju (vt eespool punktis 233 viidatud kohtuotsus BPB de Eendracht vs. komisjon, punkt 441, ja seal viidatud kohtupraktika).
- 258 Sellest tuleneb, et kuigi tulu, mida ettevõtja oleks võinud rikkumisest saada ja üldisemalt tulu, mille ta sai rikkumisega seotud turgudel, on üks tegur teiste seas, mida võib trahvi kindlaksmääramisel arvesse võtta, ei ole komisjonil ega trahvide valdkonnas täieliku pädevuse teostamisel ka liidu kohtul kohustust tagada, et see summa oleks otseselt proportsionaalne tuluga, mida ettevõtja saab asjassepuutuvatel turgudel, või et see seda tulu ei ületaks.
- 259 Lõpuks ei ole asjassepuutuvad ka hageja erinevad võrdlused, mis esitati vaidlusaluse kartelli eri liikmetele määratud trahvisummade kohta protsentidena trahvi ülepiirist, mida igale liikmele kohaldati määruse nr1/2003 artikli 23 lõike 2 teise lõigu alusel. Nagu ilmneb kohtupraktikast, on selle ülempiiri puhul tegemist pigem tasandusmääruga, mille ainus võimalik tagajärg on see, et rikkumise raskuse ja kestuse kriteeriumide põhjal arvutatud trahvisummat vähendatakse kuni lubatud ülempiirini. Selle kohaldamine tähendab, et asjaomane ettevõtja ei maksa trahvi, mida nendele kriteeriumidele tugineva hinnangu alusel tuleks üldjuhul maksta (eespool punktis 112 viidatud kohtuotsus Dansk Rørindustri jt vs. komisjon, punkt 283). Seega pelk asjaolu, et hagejale määratud trahv on lähedamal künnisele 10% kogukäibest kui teiste kartelli liikmete puhul, ei saa olla käsitatav võrdse kohtlemise põhimõtte või proportsionaalsuse põhimõtte rikkumisena. Nimelt ühtib see tagajärg 10% ülempiiri sellise tõlgendusega, mille kohaselt on see vaid tasandusmäär, mida kohaldatakse pärast trahvisumma

võimalikku vähendamist kergendavate asjaolude esinemise tõttu või proportsionaalsuse põhimõtte alusel (vt eespool punktis 74 viidatud kohtuotsus *Novácke chemické závody vs. komisjon*, punkt 163, ja seal viidatud kohtupraktika).

260 Kõiki eespool mainitud kaalutlusi arvesse võttes tuleb esimene etteheide tagasi lükata.

Teine etteheide, mis puudutab Almameti väidetavat soodsamat kohtlemist

261 Hageja väidab, et komisjon on rikkunud võrdse kohtlemise põhimõtet, kuna ta ei vähendanud hageja trahvi 20%, nagu ta tegi Almameti puhul. Ta viitab selles kontekstis põhjendamiskohustuse rikkumisele.

262 Vaidlustatud otsuse põhjenduses 372 märkis komisjon, et arvesse tuleb võtta asjaolu, et Almamet oli väga väike sõltumatu vahendaja, mis ei kuulunud ühtegi suurde kontserni. Almamet tegutseb kõrgeväärtuseliste materjalide vahendamise, millelt saadav kasumimarginaal on pigem madal, ning tal on „suhteliselt piiratud tooteportfell”. Komisjon lisas, et „[a]sjaolu, et määratud trahvil on suhteliselt suur mõju sellist liiki äriühingu finantsseisundile”, võeti samuti arvesse. Komisjon järeldas, et Almameti „erilisi tunnuseid” arvestades asub ta seisukohale, et trahvisumma vähendamine 20% on kohane, kuna sellise suurusega trahv hoiatab Almameti igal juhul piisavalt.

263 Komisjon viitas 685. joonealuses märkuses suuniste punktile 37, mille sõnastus on järgmine:

„Kuigi käesolevates suunistes kirjeldatakse trahvide määramise üldmeetodit, võib konkreetse juhtumi eripäradest või teataval tasemel hoiatava mõju tagamisest tingituna olla õigustatud nimetatud meetodist või [punktis] 21 sätestatud piiridest loobumine.”

264 Sellest tuleneb, et Almamet trahvi vähendamiseks 20% võrra kaldus komisjon kõrvale oma enda suunistest. Nagu nähtub väljakujunenud kohtupraktikast, peab selline kõrvalekaldumine toimuma kooskõlas võrdse kohtlemise põhimõttega (eespool punktis 112 viidatud kohtuotsus *Dansk Rørindustri jt vs. komisjon*, punkt 211; eespool punktis 238 viidatud Üldkohtu otsus *Schunk ja Schunk Kohlenstoff-Technik vs. komisjon*, punkt 44, ja Üldkohtu 28. aprilli 2010. aasta otsus kohtuasjas T-446/05: *Amann & Söhne ja Cousin Filterie vs. komisjon*, EKL 2010, lk II-1255, punkt 146).

265 Olgu märgitud, et komisjon loetles vaidlustatud otsuse põhjenduses 372 teatavad Almameti „erilised tunnused”, et põhjendada tema suhtes kohaldatud trahvisumma vähendamist. Nagu juba otsustatud eespool punktis 74 viidatud kohtuotsuses *Novácke chemické závody vs. komisjon* (punktid 137-141), erineb selliste tunnustega ettevõtja olukord - trahvi võimaliku vähendamise aspektist väljaspool suunistes konkreetselt ette nähtud juhtumeid - sellise ettevõtja olukorrast, kellel ei ole neid tunnuseid.

266 Esiteks tuleb meenutada, et määruse nr 1/2003 artikli 23 lõikes 2 on muu hulgas ette nähtud, et ühegi EÜ artikli 81 rikkumises osalenud ettevõtja puhul ei tohi trahv ületada 10% selle eelmise majandusaasta kogukäibest. Kohtupraktika kohaselt on käibega seotud ülempiiri eesmärk vältida, et komisjoni määratavad trahvid oleksid ettevõtja suurusega võrreldes ebaproportsionaalsed (Euroopa Kohtu 7. juuni 1983. aasta otsus liidetud kohtuasjades 100/80-103/80: *Musique Diffusion française jt vs. komisjon*, EKL 1983, lk 1825, punkt 119, ja 7. juuni 2007. aasta otsus kohtuasjas C-76/06 P: *Britannia Alloys & Chemicals vs. komisjon*, EKL 2007, lk I-4405, punkt 24).

267 See ülempiir ei ole aga piisav, et vältida määratud trahvi võimalikku ebaproportsionaalsust niisuguse vahendaja puhul nagu Almamet, kes tegutseb kõrgeväärtuseliste materjalide müügiga, millelt saadav kasumimarginaal on madal. Asjaomaste materjalide kõrge väärtuse tõttu võib nimelt sellise ettevõtja käive olla ebaproportsionaalselt kõrge võrreldes tema tulu ja tema varadega, sest üksnes tulu ja varade arvelt saab trahvi maksta.

- 268 Teiseks, kuna suuniste meetodi kohaselt võetakse trahvi kindlaksmääramisel lähtepunktiks rikkumisega seotud turul asjaomase ettevõtja müügiväärtuse osakaal (vt eespool punkt 21), siis on oht, et määratakse ebaproportsionaalne trahv, kuna see moodustab kõnealuse ettevõtja kogukäibest väga märkimisväärse osa, veelgi kõrgem ettevõtja puhul, kellel nagu Almamet on „suhteliselt piiratud tooteportfell”.
- 269 Kolmandaks on fakt, et Almamet oli väga väike ettevõtja, kes ei kuulunud ühessegi suurde kontserni, samuti asjakohane, sest trahv on üksnes tema tasuda, kuna ükski teine äriühing ei ole koos temaga solidaarselt vastutav nimetatud trahvi tasumise eest või üldisemalt ei saa teda trahvi tasumisel abistada.
- 270 Neid kaalutlusi arvestades tuleb kõigepealt märkida, et erinevalt sellest, mida väidab hageja, on komisjoni otsus Almameti trahvi vähendada õiguslikult piisavalt põhjendatud.
- 271 Lisaks tuleb asjassepuutumatuna tagasi lükata hageja argument selle kohta, et Almamet ei täitnud, nagu komisjon tõesti vaidlustatud otsuse põhjenduses 371 märkis, suuniste punktis 35 ette nähtud tingimusi selleks, et tema trahvi vähendataks maksevõime puudumise alusel. Piisab, kui meenutada, et komisjon otsustas Almameti trahvi vähendada suuniste punkti 37 alusel. Samuti ei ole asjakohane hageja viidatud fakt, et nagu nähtub vaidlustatud otsuse põhjendusest 152, vaidlustas Almamet osaliselt rikkumise. Mis puudutab hageja kinnitust, et Almamet oli rikkumise eestvedaja, siis on see väär (vt eespool punktid 97-104), ja isegi kui see oleks tõene, oleks ka see asjassepuutumatu.
- 272 Neid asjaolusid arvestades tuleb uurida argumente, mille hageja esitas tõendamaks, et ta oli Almametiga sarnases olukorras ning et tema trahvi oleks tulnud vähendada samal alusel kui Almameti oma.
- 273 Esiteks väidab hageja, et nagu Almamet, tegutses ka tema asjassepuutuvatel turgudel kui „suhteliselt väike” sõltumatu ettevõtja. Ta lisab, et tegelikult oli ta asjassepuutuvatel turgudel veel väiksem ettevõtja kui Almamet – komisjoni hinnangul oli tema müügi käive nendel turgudel 10-15 miljonit eurot, samas kui Almameti käive oli 20-25 miljonit eurot.
- 274 Ainult selle argumendiga ei saa põhjendada järeldust, et hageja oli Almametiga sarnases olukorras. Kõigepealt ei võtnud komisjon arvesse ainult Almameti väikest suurust, vaid seda, et ta oli väike vahendaja. Viimase rollis puudus tal igasugune mõju tema poolt ostetavate ja turustatavate toodete hinna üle; ta kontrollis vaid kasumimarginaali ja järelikult lõpphinda, millega ta tooteid oma klientidele müüs. Seetõttu võib rikkumisega seotud Almameti müügiväärtus ja üldisemalt tema kogukäive tunduda suhteliselt suured, kuigi suurema osa tema sellest tulust moodustasid summad, mille ta pidi otse edasi maksuma kolmandatele isikutele, st Almameti varustajatele. Hageja ei ole vahendaja, vaid ta turustab enda toodetud tooteid ning järelikult ei ole ta samas olukorras.
- 275 Edasi olgu märgitud, et kuigi hageja kogusuurus on küll palju väiksem kui teistel kartellis osalenud suurtel ettevõtjatel, on tema ja Almameti kogukäive siiski väga erinevad (vt eespool punkt 254). Lisaks täheldab komisjon õigesti, et ühest hageja poolt hagile lisatud tabelist nähtub, et rikkumise ajal oli tal enam kui 600 töötajat. Teda on seetõttu raske määratleda kui väikeettevõtjat.
- 276 Teiseks väidab hageja, et nagu ka Almamet, tegeleb ta kõrgeväärtuseliste materjalidega, millelt saadav kasumimarginaal on väga madal. Ka tema tooteportfell on väga piiratud.
- 277 Olgu märgitud, et see hageja argument on esitatud väga lühisõnaliselt ning sellele ei kaasne üksikasjalikum selgitust ega asjassepuutuvaid tõendeid. Täpsemalt, hageja ei esita üksikasju ega tõendeid oma kasumimarginaalide kohta. Lisaks ei vastanud ta repliigis midagi komisjoni kinnituse peale, et tema tooteportfell ei ole Almameti omaga võrreldav.

- 278 Lisaks on uuesti asjassepuutuv asjaolu, et Almamet vahendab tooteid, mida ta ostab teistelt ettevõtjatelt, hageja aga turustab tooteid, mida ta toodab ise. Nagu märgitud eespool punktis 274, on just sel põhjusel asjassepuutuvad Almameti turustatavate toodete kõrge väärtus ja tema väga madalad kasumimarginaalid. Hageja puhul – kes ei ole mitte vahendaja vaid tootja ning kelle tootmiskulude kohta ei ole esitatud üksikasjalikumaid selgitusi – ei ole need kaks tegurit sama olulised kui Almameti puhul.
- 279 Kolmandaks väidab hageja, et ka talle määratud trahvil oli tema majanduslikule olukorrale suhteliselt tugev mõju. Ta väidab, et tal on suured tootmis-, hooldus-, hoiustamis- ja investeerimiskulud, mistõttu mõjutab suur trahv teda palju rohkem kui Almameti.
- 280 Ka see argument, mis on ka väga üldsõnaline ja täpsustamata, tuleb tagasi lükata eespool punktis 278 esitatud põhjustel.
- 281 Kuna hageja ei ole esitanud muid tõendeid, et näidata, et ta oli Almametiga sarnases olukorras, tuleb seega järeldada, et arvestades nende erinevat olukorda ei saa komisjonile ette heita võrdse kohtlemise põhimõtte rikkumist seetõttu, et ta vähendas Almameti, mitte aga hageja trahvi vaidlustatud otsuse põhjenduses 372 esitatud põhjustel. Järelikult tuleb tagasi lükata teine etteheide, nagu ka neljas väide tervikuna. Lisaks, kuna kõik eespool analüüsitud hageja argumendid tuleb tagasi lükata, ei oleks õigustatud Üldkohtu täieliku pädevuse teostamine, et vähendada tema trahvi suuremas ulatuses, kui eespool punktis 231 märgitu.

Viies väide, mille kohaselt ei vähendanud komisjon õigusvastaselt hageja trahvi tema maksevõime puudumise ja juhtumi eripärade tõttu

- 282 Hageja väidab, et täidetud olid tingimused tema trahvi oluliseks vähendamiseks suuniste punkti 35 või vähemalt punkti 37 alusel, arvestades tema juhtumi eripärasid. Ta heidab komisjonile ette, et viimane ei võtnud piisavalt arvesse tema vähest maksevõimet olenemata sellekohasest veenvast argumentatsioonist, mille hageja talle esitas. Ta leiab seega, et jättes tema trahvi vähendamata rikkus komisjon suuniseid ja tegi ilmse hindamisvea. Seda enam on see nii seetõttu, et komisjon vähendas Almameti trahvi, kuigi hageja individuaalne majanduslik olukord viitas palju suuremale ohu võimalusele.

Suunised

- 283 Suuniste punktid 35 ja 37 on sõnastatud järgmiselt:

„35. Teatavas sotsiaalses ja majanduslikus kontekstis võib komisjon erandkorras taotluse esitamisel võtta arvesse ettevõtja maksevõimetust. Sel puhul ei vähendata trahvi mingil juhul pelgalt ebasoodsa või kahjumliku finantsolukorra tõttu. Vähendamine saab toimuda üksnes kindlate tõendite alusel, mille kohaselt seaks käesolevates suunistes sätestatud tingimustel trahvi määramine pöördumatult ohtu asjaomase ettevõtja majandusliku elujõulisuse ning tema varad kaotaks igasuguse väärtuse.

[...]

37. Kuigi käesolevates suunistes kirjeldatakse trahvide määramise üldmeetodit, võib konkreetse juhtumi eripäradest või teataval tasemel hoiatava mõju tagamisest tingituna olla õigustatud nimetatud meetodist või punktis 21 sätestatud piiridest loobumine.”

Vaidlustatud otsus

284 Nagu nähtub vaidlustatud otsuse põhjenduste 363 ja 373 koos lugemisel, oli hageja üks ettevõtjatest, kes tugines haldusmenetluses suuniste punktile 35. Pärast seda, kui komisjon oli vaidlustatud otsuse põhjendustes 364-368 esitanud teatud üldised kaalutlused, mida kohaldati kõigile ettevõtjatele, kes olid sellele punktile tuginenud, viitas ta konkreetselt vaidlustatud otsuse põhjendustes 373 ja 374 hagejale, tuues esile järgmist:

„(373) Donau Chemie [...] esitatud finantsandmete analüüs viib järeldusele, et ettevõtja on elujõuline ja väikese pankrotistumise riskiga. Lisaks ei ole trahv niisugune, mis seaks pöördumatult ohtu tema majandusliku elujõulisuse ning tema varad kaotaks igasuguse väärtuse. Seetõttu tuleb Donau Chemie taotlus seoses maksevõime puudumisega tagasi lükata.

(374) Donau Chemie viitas tihti katastroofilisele aastale 2005, mil hävis tema elektriijaam, kuid see sündmus ei sea enam ohtu tema elujõulisust sel määral, et ta ei suudaks maksta käesolevas otsuses talle määratud trahvi.”

Esialgssed tähelepanekud suuniste punkti 35 kohta

285 Korduvalt on otsustatud, et üldiselt ei ole komisjonil kohustust trahvisumma kindlaksmääramisel võtta arvesse ettevõtja rasket rahalist olukorda, kuna sellise kohustuse tunnustamine viiks turutingimustega halvemini kohandunud ettevõtjatele õigustamatu konkurentsieelise andmiseni (eespool punktis 112 viidatud kohtuotsus Dansk Rørindustri jt vs. komisjon, punkt 327; Üldkohtu 19. märtsi 2003. aasta otsus kohtuasjas T-213/00: CMA CGM jt vs. komisjon, EKL 2003, lk II-913, punkt 351, ja eespool punktis 110 viidatud kohtuotsus Tokai Carbon jt, punkt 370).

286 Lisaks tuleneb väljakujunenud kohtupraktikast, et see, et liidu ametivõimu võetud meede põhjustab ettevõtja püsiva maksejõuetuse või likvideerimise, ei ole iseenesest liidu õigusega keelatud. Nimelt isegi kui ettevõtja likvideerimine oma konkreetses juriidilises vormis kahjustab omanike, aktsionäride või osanike rahalisi huve, ei tähenda see sugugi, et isikulised, varalised ja mittevaralised ettevõtja koostisosad kaotaksid samuti oma väärtuse (eespool punktis 110 viidatud kohtuotsus Tokai Carbon jt vs. komisjon, punkt 372; 29. novembri 2005. aasta otsus kohtuasjas T-64/02: Heubach vs. komisjon, EKL 2005, lk II-5137, punkt 163, ja 28. aprilli 2010. aasta otsus kohtuasjas T-452/05: BST vs. komisjon, EKL 2010, lk II-1373, punkt 96).

287 Nõustuda ei saa sellega, et suuniste punkti 35 vastuvõtmisega võttis komisjon endale mis tahes kohustuse, mis läheb vastuollu selle kohtupraktikaga. Seda kinnitab asjaolu, et selles punktis ei viidata ettevõtja püsivale maksejõuetusele, vaid see puudutab olukorda, mis tekkis „teatavas sotsiaalses ja majanduslikus kontekstis”, milles seaks „trahvi määramine pöördumatult ohtu asjaomase ettevõtja majandusliku elujõulisuse ning tema varad kaotaks igasuguse väärtuse” (eespool punktis 74 viidatud kohtuotsus Novácke chemické závody vs. komisjon, punkt 188, et eespool punktis 139 viidatud kohtuotsus Ecka Granulate ja non ferrum Metallpulver vs. komisjon, punkt 96).

288 Sellest tuleneb, et pelk asjaolu, et konkurentsieeskirjade rikkumiste eest trahvi määramine võib põhjustada ettevõtja püsiva maksejõuetuse, ei ole suuniste punkti 35 kohaldamiseks piisav. Eespool punktis 286 viidatud kohtupraktikast ilmneb nimelt, et kuigi püsiv maksejõuetus riivab asjaomaste omanike või aktsionäride finantshuve, ei tähenda see tingimata, et kõnealune ettevõtja kaob. Ettevõtja võib sellisena jätkata tegevust kas – juhul kui pankrotistunud ettevõtja rekapiitalizeeritakse – selle ettevõtja käitamist tagava juriidilise isikuna või – juhul kui täielikult võetakse üle selle ettevõtja varad ehk see ettevõtja – üksusena, mille majandustegevusega tegeleb teine üksus. Niisugune täielik ülevõtmine võib aset leida jätkuvuseeldusliku maksejõuetu äriühingu varade vabatahtlikul ostmisel või

sundmüügi teel (eespool punktis 74 viidatud kohtuotsus Novácke chemické závody vs. komisjon, punkt 189 ning eespool punktis 139 viidatud kohtuotsus Ecka Granulate ja non ferrum Metallpulver vs. komisjon, punkt 97).

- 289 Järelikult tuleb suuniste punkti 35, lähtudes eeskätt viitest asjaomase ettevõtja varade igasuguse väärtuse kaotusele, mõista nii, et see puudutab olukorda, kus eespool punktis 288 viidatud ettevõtja või vähemalt selle varade ülevõtmine näib ebatõenäoline või isegi võimatu. Sellisel juhul toimub püsivalt maksejõuetu ettevõtja vara moodustavate esemete müük ühekaupa ning on tõenäoline, et suur osa neist esemetest ei leia ühtegi ostjat või parimal juhul müüakse tugevalt allahinnatuna, mistõttu võib õiguspäraselt nentida – nagu see tuleneb suuniste punktist 35 – varade igasuguse väärtuse kaotust (eespool punktis 74 viidatud kohtuotsus Novácke chemické závody vs. komisjon, punkt 190 ning eespool punktis 139 viidatud kohtuotsus Ecka Granulate ja non ferrum Metallpulver vs. komisjon, punkt 98).
- 290 Lisaks tuleb meenutada, et suuniste selle punkti kohaldamiseks on selle sõnastuse kohaselt samuti nõutav „teatav sotsiaalne ja majanduslik kontekst”. Kohtupraktikast tuleneb, et selline kontekst seisneb trahvi maksmise tagajärgedes, eelkõige töötuse suurenemise näol või asjaomase ettevõtjast tootmisahelas ees- ja tagapool olevate majandusharude olukorra halvenemise näol (Euroopa Kohtu 29. juuni 2006. aasta otsus kohtuasjas C-308/04 P: SGL Carbon vs. komisjon, EKL 2006, lk I-5977, punkt 106 ja eespool punktis 74 viidatud kohtuotsus Novácke chemické závody vs. komisjon, punkt 192).
- 291 Kui punktides 289 ja 290 toodud tingimused on täidetud, võib tõepoolest väita, et trahvi määramine, mis võib kaasa tuua asjaomase ettevõtja kadumise, on vastuolus proportsionaalsuse põhimõttega, mida komisjon peab järgima iga kord, kui ta otsustab konkurentsioiguse alusel trahve määrata (eespool punktis 74 viidatud kohtuotsus Novácke chemické závody vs. komisjon, punkt 193, ja eespool punktis 139 viidatud kohtuotsus Ecka Granulate ja non ferrum Metallpulver vs. komisjon, punkt 100).
- 292 Lisaks, kuna komisjon viitab oma argumentatsioonis ulatuslikule kaalutusõigusele, mille suuniste punkt 35 talle jätab, siis tuleb esiteks märkida, et liiga suurt tähtsust ei tuleks omistada selles punktis kasutatud sõnale „võib” sõna „peab” asemel. Seda sõna ei saa mõista nii, et komisjon võib omavalitselisel keelduda trahvi vähendamisest, kui kõik selles punktis loetletud tingimused on täidetud ja kui niisugune vähendamine on kooskõlas õiguse üldpõhimõtetega, mille järgimine on trahvi kindlaksmääramisel kohustuslik. Pigem on tegemist täiendava viitega paindlikkusele, mille komisjon peab endale alles jätma niisuguste praktikast väljendavate käitumisreeglite vastuvõtmisel, nagu on suunised (eespool punktis 139 viidatud kohtuotsus Ecka Granulate ja non ferrum Metallpulver vs. komisjon, punkt 48).
- 293 Teiseks tuleb meenutada, et tulenevalt täielikust pädevusest trahvide üle otsustamisel (vt eespool punkt 58) võib Üldkohus asendada komisjoni hinnangu enda omaga ka selle küsimuse uurimisel, kas hageja trahvi tuleb vähendada suuniste punkti 35 alusel.
- 294 Seega võttes arvesse kõiki eespool esitatud kaalutlusi, tuleb uurida, kas hageja poolt komisjonile esitatud argumentatsioon õigustab trahvi vähendamist nimetatud punkti alusel, nagu väidab hageja.

Suuniste punkti 35 kohaldatavus

- 295 Hageja väidab, et kõik tema kontserni ettevõtjad on äärmiselt raskes majanduslikus olukorras. See väljendub tema igapäevase majandustegevuse tulemustes, mis on selgelt kahanenud, vähenedes 7,016 miljonilt eurolt 2007. aastal pelgalt 1,686 miljonile eurole 2008. aastal. Hageja kontserni konsolideeritud aastaaruandest nähtub samuti selge suundumus halvemuse suunas, kuivõrd majandusaastasse, mis algas 30. septembril 2007 ja lõppes 30. septembril 2008, üle kantud kahjum ületas 2 miljoni euro piiri. Lisaks suurenes kontserni netovõlg, kasvades 14,2 miljonilt eurolt

2005. aastal 30,4 miljonile eurole 2008. aastal. Ta lisab konkreetsemalt, et tema ettevõtte osa, mis tegeleb kaltsiumkarbiidi tootmisega, on juba aastaid kahjumis. Akumuleeritud kahjum ajavahemikul 1999 kuni 2006 on 15,94 miljonit eurot.

- 296 Hageja meenutab ka, et juba haldusmenetluses juhtis ta tähelepanu asjaolule, et tema Wiesbergis (Austria) asuv erahüdroelektrijaam hävis täielikult 2005. aasta suve üleujutustes. Tema Landeckis (Austria) asuv kaltsiumkarbiidi tootmisüksuse töövõime sõltus elektrist, mida tootis Wiesbergi jaam ja see suudeti päästa ainult tänu Austria ametiasutuste rahalisele toetusele. Kuid hageja pidi ise kandma suure osa selle elektrijaama taasülesehituse kuludest. See looduskatastroof tekitas hagejale 2005. aastal 20 miljoni euro suuruse kahju, mis oli tunda Landeckis tehase negatiivses tulemuses, mis ulatus 2005. aastal -11,92 miljoni euroni ja mõjutab jätkuvalt hageja rahalist seisut.
- 297 Lisaks esitab hageja üksikasju oluliste investeerimisprojektide kohta, mis tuleb tema ettevõtte mitmes tegevuskohas lähitulevikus läbi viia. Landeckis tootmisüksusesse kuni 2016. aastani kavandatud investeeringute kogumaht on 20,17 miljonit eurot ja see on absoluutselt vajalik selle üksuse tööhoidmiseks ning pikas perspektiivis sellest sõltuvate töökohtade allesoidmiseks. Hageja omavahendite puudumise tõttu tuleb neid projekte finantseerida laenu abil. Vaidlusalune trahv – mida hageja peab samuti laenu abil maksma - takistab vajaliku laenu saamist, halvendab tema juba niigi nõrka majanduslikku olukorda ja toob kaasa tema olulise nõrgenemise konkurendina kaltsiumkarbiidiga seotud turgudel. Trahvi tagajärjel peab hageja osaliselt või täielikult sulgema oma olulisi tootmisüksusi ja järelikult kaotama mitu töökohta.
- 298 Hageja viitab eelkõige oma Landeckis asuval tootmisüksusele, kus töötab otseselt 70 inimest ja millest sõltub kaudselt veel muid töökohti. Ta väidab, et 2006. aastal tegi ta võrdleva arvutuse majandustulemuste kohta, mille ta saaks oma tootmisüksuse tegevuse jätkamise ja selle sulgemise korral, müües kolmandatele isikutele Weisbergi jaamas toodetud elektrit, mis muidu läheks Landeckis tootmisüksuse kasutusse. Viidatud arvutus näitas, et selle üksuse tegevuse jätkamine oleks toonud kaasa kahjumi 513 000 eurot, samas kui selle sulgemisel ja elektri müümisel kolmandatele isikutele oleks ta saanud positiivse tulemuse 773 000 eurot. Kuid teadvustades oma ühiskondlikku vastutust ei ole ta veel Landeckis tootmisüksust sulgenud. Vaidlusaluse trahvi määramine muudab aga Landeckis tootmisüksuses kaltsiumkarbiidi tootmise täiesti põhjendamatuks ja viib selle sulgemiseni.
- 299 Hageja selle argumentatsiooni valguses olgu meenutatud, et eespool punktis 139 viidatud kohtuotsuses Ecka Granulate ja non ferrum Metallpulver vs. komisjon (punkt 112) otsustas Üldkohus, et suuniste punkti 35 kohaldamiseks ei piisa selle tõendamiseks, et trahvi määramise korral kuulutatakse ettevõtja suhtes välja pankrot. Selle punkti sõnastuse kohaselt peavad olema „kindla[d] tõendi[d], mille kohaselt seaks [...] trahvi määramine pöördumatult ohtu asjaomase ettevõtja majandusliku elujõulisuse ning tema varad kaotaks igasuguse väärtuse”, mis ei ole automaatselt olukord juhul, kui kõnealust ettevõtet käitavad äriühingud muutuvad püsivalt maksejõuetuks. Hageja saab seetõttu nõuda suuniste nimetatud punkti kohaldamist ainult juhul, kui ta esitab kindlaid tõendeid nende eespool viidatud asjaolude saabumise kohta, mis on selle punkti kohaldamise oluline tingimus.
- 300 Kuid käesolevas asjas tuleb asuda seisukohale, et hageja ei ole üldse kinnitatud ega tõendanud, et vaidlusaluse trahvi määramine põhjustab tema püsiva maksejõuetuse. Veelgi vähem tõendab ta või kinnitab, et sellise püsiva maksejõuetuse korral kaotaks tema vara igasuguse väärtuse, mis on suuniste punktis 35 sätestatud nõue.
- 301 Nimelt tuleneb hageja enda argumentidest, mis on kokkuvõtlikult esitatud eespool punktis 295, et tema igapäevase majandustegevuse tulemus jäi selle selgest vähenemisest hoolimata 2008. aastal positiivseks. Teisisõnu, hageja jäi kasumisse, mitte ei saanud kahjumit. Mis puudutab nii 2007. aasta kui ka 2008. aasta negatiivset konsolideeritud majandustulemust ning sõltumata küsimusest, kas seda on lubatud arvesse võtta suuniste punkti 35 kohaldamise seisukohast, kuivõrd see ei puuduta õigusliku üksusena ainult hagejat vaid ka teisi tema kontserni kuuluvaid üksuseid, mille integreeritust hageja ettevõtte moodustavasse majandusüksusesse ei ole täpsustatud, siis nähtub nende kahe majandusaasta

võrdlevast bilansist, mille hageja on hagle lisanud, et olenemata saadud kahjumist jäi hageja kontserni kapital samaks, kuna kahjumi katmiseks olid enam kui piisavad reservid. Lisaks on samas dokumendis märgitud, et olukord muutus 2008. aastal natuke paremaks ja bilanssi üle kantud kahjum vähenes 2,63 miljonilt eurolt 2,17 miljonile eurole.

- 302 Mis puudutab hageja kinnitusi seoses tema kaltsiumkarbiidi tootmisega tegeleva ettevõtte osa kahjumiga, Wiesbergi hüdroelektrijaama hävimisega ja Landecki tootmisüksuse olukorraga, siis ei selgita hageja nende asjasepuutuvust suuniste punkti 35 kohaldamise seisukohast. Nimetatud punkt viitab asjasepuutuva ettevõtja kui terviku, mitte tema teatavate harude maksevõimele. Hageja aga ei väida, et Landecki tootmisüksuse väidetavad majandusraskused on niisugused, mis viiksid tema püsiva maksejõuetuseni. Lisaks tuleb märkida, et isegi kui hageja trahvi vähendataks, ei taga miski seda, et ta omalt poolt Landecki tootmisüksust ei sulge, seda enam, et ta ise väidab, et see tooks talle kasu.
- 303 Lõpuks märgib hageja ise, et Wiesbergi hüdroelektrijaam, mis hävis 2005. aastal, suudeti vahepeal osaliselt tänu Austria ametiasutuste rahalisele toetusele töökorda seada. Seetõttu ei saa komisjonile ette heita, et ta tuvastas vaidlustatud otsuse põhjenduses 374, et see sündmus ei saanud enam ohustada hageja elujõulisust.
- 304 Eespool esitatud kaalutlustest tuleneb, et hageja trahvi vähendamise taotluse rahuldamata jätmisel toimis komisjon õigesti, rikkumata suuniste punkti 35. Seda arvestades tuleb uurida ka seda, kas niisugune vähendamine oleks olnud õigustatud suuniste punkti 37 alusel, millele hageja samuti oma argumentatsiooniga viitab.

Suuniste punkti 37 kohaldatavus

- 305 Tuginedes eespool punktides 296-298 kokkuvõtlikult esitatud argumentidele väidab hageja, et komisjon oleks pidanud vähemalt tema olukorra „eripärade” tõttu trahvi vähendada suuniste punkti 37 alusel, nagu ta tegi Almameti puhul. Hageja kordab siinkohal ka oma argumente võrdse kohtlemise põhimõtte ja põhjendamiskohustuse rikkumise kohta seoses sellega, et tema trahvi vähendamisest keelduti, kuid Almameti trahvi vähendati. Kuid need argumendid tuleb tagasi lükata eespool punktides 261-281 juba esitatud põhjustel.
- 306 Selle kohta tuleb meenutada, et suunised on käitumisnormid, mis väljendavad järgimisele kuuluvat praktikat, millest haldusasutus ei või konkreetsel juhul kõrvale kalduda ilma, et ta esitaks võrdse kohtlemise põhimõttega kooskõlas olevaid põhjendusi (Euroopa Kohtu 18. mai 2006. aasta otsus kohtuasjas C-397/03 P: Archer Daniels Midland ja Archer Daniels Midland Ingredients vs. komisjon, EKL 2006, lk I-4429, punkt 91 ja eespool punktis 58 viidatud kohtuotsus KME Germany jt vs. komisjon, punkt 127). Seega ei saa välistada, et teatud konkreetsel juhul on komisjon kohustatud oma suunistest kõrvale kalduma, tingimusel, et ta esitab põhjendusi, mis on kooskõlas õiguse üldpõhimõtetega ja muu hulgas eelkõige võrdse kohtlemise põhimõttega, mida ta peab trahvi kindlaksmääramisel järgima (eespool punktis 139 viidatud kohtuotsus Ecka Granulate ja non ferrum Metallpulver vs. komisjon, punkt 42).
- 307 Nimelt vastavalt õigusnormide hierarhiale ei saa liidu institutsioon enda suhtes kehtestatud sisemise käitumisreegliga loobuda täiesti kaalutusõiguse teostamisest, mille talle annab niisugune säte, nagu käesoleval juhul määruse nr 1/2003 artikkel 23 (eespool punktis 139 viidatud kohtuotsus Ecka Granulate ja non ferrum Metallpulver vs. komisjon, punkt 43 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 308 Samuti tuleb meenutada, et konkurentsioiguse normide rikkumise eest trahvide määramisel on komisjon kohustatud järgima muu hulgas proportsionaalsuse põhimõtet. Kuid trahvide määramise suunised, mis ei jätaks komisjonile mingit paindlikkust igal üksikul juhul valida trahvi sobivat suurust, ei oleks kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega, kuna need võiksid viia selliste trahvide määramiseni, mis ületaksid märkimisväärselt summat, mis on sobiv ja vajalik seatud eesmärgi

saavutamiseks, või vastupidi, selliste trahvide määramiseni, mis on seatud eesmärgi täitmiseks selgelt ebapiisavad (eespool punktis 139 viidatud kohtuotsus Ecka Granulate ja non ferrum Metallpulver vs. komisjon, punkt 45).

- 309 Seetõttu jättis komisjon endale õigesti suuniste punktis 37 õiguse kõrvale kalduda trahvisumma kindlaksmääramiseks selles kehtestatud meetodist ja seega määrata konkreetset juhul trahvi summas, mis erineb selle meetodi kohaldamisel saadavast summast, kui juhtumi eripärad seda nõuavad. See summa võib olla nii suurem kui ka väiksem summast, mille annaksid suuniste meetodi kohaldamisel tehtavad arvutused.
- 310 Lisaks on Üldkohtul, kellel on selles valdkonnas täielik pädevus, mis lubab tal komisjoni hinnangu asendada enda omaga ja kes lisaks ei ole ka seotud suunistes sätestatuga, vaid võib nendest kõrvale kalduda seda oma kohtuotsuses põhjendades (vt eespool punkt 60), õigus vähendada trahvi tasemele, mis jääb alla suuniste kohaldamisest tulenevat määra, kui tema menetluses oleva juhtumi asjaolud seda õigustavad. Kuid on ka nõutav, et hageja esitaks asjassepuutuvad põhjendused, mis sellist trahvi vähendamist õigustaksid, ja toetaks oma põhjendusi tõenditega (vt selle kohta eespool punktis 58 viidatud kohtuotsus KME Germany jt, punkt 131).
- 311 Käesolevas asjas ei õigusta aga miski hageja argumentatsioonis, mille ta esitas käesoleva väite raames, trahvi vähendamist Üldkohtu poolt. Hageja viited väidetavatele majandusraskustele, isegi kui eeldada, et need on tõendatud, ei näita seda, nagu juba märgitud, et tal on püsiva maksejõuetuse tekkimise oht ja veelgi vähem seda, et tema vara kaotaks igasuguse väärtuse. Arvestades ka eespool punktides 285 ja 286 viidatud kohtupraktikat ei saa need üksi õigustada trahvi vähendamist Üldkohtu täieliku pädevuse teostamise raames.
- 312 Mis puudutab hageja ülejäänud argumentatsiooni seoses Landecki tootmisüksuse raskustega, siis tuleb märkida, et hageja ei ole suutnud tõendada tõelist seost nõutud trahvi vähendamise ja selle üksuse allesjäämise ning sellest sõltuvate töökohtade vahel. Nagu juba märgitud, ei takista miski hagejat ükskõik millal otsustamast, et see tootmisüksus tuleb sulgeda, isegi kui tema trahvi vähendatakse. Seda arvestades tuleb järeldada, et need argumendid ei õigusta ka Üldkohtu täieliku pädevuse teostamist selleks, et trahvi vähendada.
- 313 Kuna kõik viienda väite raames esitatud hageja argumendid tuleb tagasi lükata, tuleb see väide tagasi lükata ja järeldada, et Üldkohtu täieliku pädevuse teostamine ja hagejale määratud trahvi täiendav vähendamine selle väite alusel ei ole õigustatud.
- 314 Arvestades kõiki eespool esitatud kaalutlusi tuleb tühistada vaidlustatud otsuse artikli 2 punkt c, milles komisjon määras trahvisumma trahvi vähendamise määra 35% alusel, määrata hageja trahvi summaks 4,35 miljonit eurot, mida Üldkohus peab oma täieliku pädevuse teostamisel käesoleva asja asjaoludel sobivaks summaks, arvestades eelkõige komisjoni tuvastatud rikkumise raskuse ja kestusega seotud asjaolusid ning hageja koguessursse, ning jätta hagi ülejäänud osas rahuldamata.

Kohtukulud

- 315 Vastavalt kodukorra artikli 87 lõikele 3 võib Üldkohus määrata kulude jaotuse või jätta kummagi poole kohtukulud tema enda kanda, kui osa nõudeid rahuldatakse ühe poole, osa teise poole kasuks.
- 316 Kuna hagi rahuldati osaliselt, tuleb asjaolusid õiglaselt hinnates otsustada, et hageja kannab ise 90% enda kohtukuludest ja temalt mõistetakse välja 90% komisjoni kohtukuludest. Komisjon kannab 10% tema enda kohtukuludest ja temalt mõistetakse välja 10% hageja kohtukuludest.

Esitatud põhjendustest lähtudes

ÜLDKOHUS (kolmas koda)

otsustab:

- 1. Määrata Donau Chemie AG-le komisjoni 22. juuli 2009. aasta otsuse K(2009) 5791 lõplik EÜ [...] artiklis 81 ja EMP lepingu artiklis 53 sätestatud menetluse kohta (Juhtum COMP/39.396 – Teras- ja gaasitööstusele mõeldud kaltsiumkarbiidil ja magneesiumil põhinevad reaktiivid) artikli 2 punktis c määratud trahviks 4,35 miljonit eurot.**
- 2. Jätta hagi ülejäänud osas rahuldamata.**
- 3. Jätta 90% Donau Chemie kohtukuludest tema enda kanda ja mõista temalt välja 90% Euroopa komisjoni kohtukuludest. Jätta 10% komisjoni kohtukuludest tema enda kanda ja mõista temalt välja 10% Donau Chemie kohtukuludest.**

Czúcz

Labucka

Gratsias

Kuulutatud avalikul kohtuistungil Luxembourgis, 14. mail 2014.

Allkirjad

Sisukord

| | |
|--|----|
| Vaidluse taust | 1 |
| Menetlus ja poolte nõuded | 3 |
| Õiguslik käsitlus | 4 |
| Esimene väide, mis puudutab trahvi põhisumma väära kindlaksmääramist | 4 |
| Esialgssed tähelepanekud | 4 |
| Väite esimene osa, mis puudutab väära hinnangut kartelli liikmete kogu turuosale asjassepuutuvate turgude määratluses tehtud vea tõttu | 5 |
| Väite teine osa, mille kohaselt jättis komisjon arvesse võtmata, et rikkumine ei mõjutanud turgu | 11 |
| Väite kolmas osa, mille kohaselt on vääralt hinnatud asjassepuutuva turu majanduslikku tähtsust | 14 |
| Väite neljas osa, mis puudutab väära hinnangut hageja poolt rikkumises osalemise suhtelisele raskusele | 15 |
| Väite viies osa, mille kohaselt komisjon ei võtnud arvesse asjaolu, et hageja osales vaid rikkumise teatud osades | 18 |
| Väite kuues osa, mis puudutab õigusnormi rikkumist ja põhjendamiskohustuse rikkumist seoses lisasumma kindlaksmääramisega | 19 |
| Teine väide, mille kohaselt on komisjon jätnud õigusvastaselt hageja suhtes kergendavad asjaolud arvesse võtmata | 22 |
| Esialgssed tähelepanekud | 22 |
| Väite esimene osa, mille kohaselt vaidlusaluseid kokkuleppeid ei täidetud, hageja ei rikastunud ja tarbijatele kahju ei tekitatud | 22 |
| Väite teine osa, et arvesse ei võetud hageja tegelikku koostööd | 24 |
| Väite kolmas osa, et arvesse ei võetud hageja ülestunnistust ja kahetsust | 24 |
| Väite neljas osa, mille kohaselt ei võetud arvesse hageja kehtestatud meetmeid oma tegevuse seaduspäraseks muutmiseks | 25 |
| Väite viies osa, mille kohaselt ei võetud arvesse kaltsiumkarbiidi tootmissektori ja hageja enda kriisiolukorda | 27 |
| Kolmas väide, mille kohaselt on rikutud 2002. aasta leebema kohtlemise teatist | 28 |
| 2002. aasta leebema kohtlemise teatis | 28 |
| Vaidlustatud otsus | 29 |
| Esialgssed tähelepanekud | 30 |
| Kuupäev, mil hageja komisjonile tõendid esitas | 30 |

| | |
|---|----|
| Hageja esitatud tõendite lisaväärtus kaltsiumkarbiidi graanulite aspektist | 31 |
| Hageja esitatud tõendite lisaväärtus kaltsiumkarbiidi pulbri aspektist | 31 |
| Magneesiumi graanulite koha hageja esitatud tõendite lisaväärtus | 33 |
| Hinnang hageja trahvi vähendamise määra sobivusele | 36 |
| Hageja koostöö arvessevõtmine kergendava asjaoluna | 38 |
| Neljas väide, mis puudutab võrdse kohtlemise ja proportsionaalsuse põhimõtte rikkumist..... | 38 |
| Esimene etteheide, mis puudutab trahvisummade eristamata jätmist olenevalt ettevõtjate suuruselt ja nende käibest, nii kogukäibest kui käibest rikkumise esemeks oleval turul | 39 |
| Teine etteheide, mis puudutab Almameti väidetavat soodsamat kohtlemist | 42 |
| Viies väide, mille kohaselt ei vähendanud komisjon õigusvastaselt hageja trahvi tema maksevõime puudumise ja juhtumi eripärade tõttu | 44 |
| Suunised | 44 |
| Vaidlustatud otsus | 45 |
| Esialgsed tähelepanekud suuniste punkti 35 kohta..... | 45 |
| Suuniste punkti 35 kohaldatavus | 46 |
| Suuniste punkti 37 kohaldatavus | 48 |
| Kohtukulud | 49 |